

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Jednací řád

Jednací řád je v autentickém anglickém a francouzském znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva

<https://www.echr.coe.int/home>.

Překlad do českého jazyka zhotovený Ministerstvem spravedlnosti ČR není autentickým zněním jednacího řádu.

22. ledna 2024

Kancelář Soudu

Štrasburk

CONSEIL DE L'EUROPE

RADA EVROPY

Poznámka Kanceláře

Toto znění jednacího řádu zahrnuje změny týkající se čl. 33 odst. 1 a nového článku 44F jednacího řádu přijaté plénem Soudu.

Toto znění vstoupilo v platnost dne 22. ledna 2024.

Veškerá další znění a aktualizace budou zveřejňovány na internetových stránkách Soudu (www.echr.coe.int).

Obsah

Článek 1 – Vymezení pojmů	1
Hlava I – Organizace a činnost Soudu	3
Kapitola I – Soudci	3
Článek 2 – Stanovení délky funkčního období	3
Článek 3 – Slib nebo čestné prohlášení.....	3
Článek 4 – Neslučitelné činnosti	3
Článek 5 – Služební věk.....	3
Článek 6 – Vzdání se funkce	4
Článek 7 – Odvolání.....	4
Článek 7A – Zbavení imunity.....	4
Kapitola II – Předsednictví Soudu a úloha grémia.....	5
Článek 8 – Volba předsedy a místopředsedů Soudu a předsedů a místopředsedů sekcí....	5
Článek 9 – Činnost předsedy Soudu.....	5
Článek 9A – Úloha grémia	5
Článek 10 – Činnost místopředsedů Soudu	6
Článek 11 – Nahrazení předsedy a místopředsedů Soudu	6
Článek 12 – Předsednictví sekcí a senátů.....	6
Článek 13 – Nezpůsobilost vykonávat funkci předsedy	6
Článek 14 – Vyvážené zastoupení obou pohlaví	6
Kapitola III – Kancelář	7
Článek 15 – Volba tajemníka.....	7
Článek 16 – Volba zástupců tajemníka	7
Článek 17 – Činnost tajemníka.....	7
Článek 18 – Organizace Kanceláře	8
Článek 18A – Nesoudcovští zpravodajové.....	8
Článek 18B – Právní poradce	8
Kapitola IV – Činnost Soudu	9
Článek 19 – Sídlo Soudu	9
Článek 20 – Zasedání pléna Soudu.....	9
Článek 21 – Další zasedání Soudu	9
Článek 22 – Porady.....	9
Článek 23 – Hlasování	9
Článek 23A – Rozhodování tichým souhlasem	9
Kapitola V – Složení Soudu	11
Článek 24 – Složení velkého senátu	11
Článek 25 – Zřizování sekcí.....	12

Článek 26 – Ustanovování senátů	12
Článek 27 – Výbory	13
Článek 27A – Samosoudce	13
Článek 28 – Nemožnost účastnit se zasedání, odstoupení nebo vyloučení soudce	13
Článek 29 – Soudci <i>ad hoc</i>	14
Článek 30– Společný zájem	15
Hlava II – Řízení	16
Kapitola I – Obecná ustanovení	16
Článek 31 – Možnost zvláštního postupu	16
Článek 32 – Praktické pokyny	16
Článek 33 – Veřejná povaha dokumentů	16
Článek 34 – Používání jazyků.....	16
Článek 35 – Zastoupení smluvních stran.....	17
Článek 36 – Zastoupení stěžovatelů	17
Článek 37 – Sdělení, oznámení a předvolání	18
Článek 38 – Písemná podání	18
Článek 38A – Projednávání procesních otázek	18
Článek 39 – Předběžná opatření	19
Článek 40 – Naléhavé oznámení stížnosti.....	19
Článek 41 – Pořadí projednávání věcí	19
Článek 42 – Spojení a souběžné projednávání stížností	19
Článek 43 – Vyškrtnutí stížnosti ze seznamu projednávaných věcí a navrácení stížnosti na seznam projednávaných věcí	19
Článek 44 – Intervence třetí strany.....	20
Článek 44A – Povinnost poskytnout Soudu součinnost.....	21
Článek 44B – Nesplnění příkazu Soudu.....	21
Článek 44C – Neúčinná účast	21
Článek 44D – Vyloučení ze zastupování nebo pomoci před Soudem	21
Článek 44E – Netrvání na stížnosti	22
Článek 44F – Zacházení s vysoce citlivými dokumenty	22
Kapitola II – Zahájení řízení	24
Článek 45 – Podpisy	24
Článek 46 – Obsah mezistátní stížnosti.....	24
Článek 47 – Obsah individuální stížnosti.....	24
Kapitola III – Soudci zpravodajové	26
Článek 48 – Mezistátní stížnosti.....	26
Článek 49 – Individuální stížnosti	26
Článek 50 – Řízení před velkým senátem.....	26
Kapitola IV – Řízení o přijatelnosti	27

Mezistátní stížnosti	27
Článek 51 – Přidělování stížností a následný postup	27
Individuální stížnosti	27
Článek 52 – Přidělování stížností sekcím	27
Článek 52A – Řízení před samosoudcem	27
Článek 53 – Řízení před výborem.....	28
Článek 54 – Řízení před senátem	28
Článek 54A – Společné posouzení přijatelnosti a odůvodněnosti	29
Mezistátní a individuální stížnosti	29
Článek 55 – Námitky nepřijatelnosti.....	29
Článek 56 – Rozhodnutí senátu.....	29
Článek 57 – Jazyk rozhodnutí.....	29
Kapitola V – Řízení po rozhodnutí o přijatelnosti	30
Článek 58 – Mezistátní stížnosti.....	30
Článek 59 – Individuální stížnosti	30
Článek 60 – Požadavky na spravedlivé zadostiučinění	30
Článek 61 – Řízení o pilotním rozsudku	30
Článek 62 – Smírné urovnání	31
Článek 62A– Jednostranné prohlášení.....	32
Kapitola VI – Ústní jednání	33
Článek 63 – Veřejná povaha ústního jednání.....	33
Článek 64 – Průběh ústního jednání	33
Článek 65 – Nedostavení se k Soudu	33
Článek 70 – Doslovný zápis z ústního jednání.....	33
Kapitola VII – Řízení před velkým senátem	35
Článek 71 – Použitelnost procesních ustanovení.....	35
Článek 72 – Vzdání se pravomoci ve prospěch velkého senátu.....	35
Článek 73 – Žádost účastníka řízení o postoupení věci velkému senátu	35
Kapitola VIII – Rozsudky	36
Článek 74 – Obsah rozsudku	36
Článek 75 – Rozhodnutí o spravedlivém zadostiučinění.....	36
Článek 76 – Jazyk rozsudku	37
Článek 77 – Podpis, vyhlášení a oznámení rozsudku	37
Článek 79 – Žádost o výklad rozsudku	37
Článek 80 – Žádost o revizi rozsudku	37
Článek 81 – Oprava chyb v rozhodnutích a rozsudcích.....	38
Kapitola IX – Posudky podle článků 47, 48 a 49 Úmluvy	39
Článek 82.....	39

Článek 83.....	39
Článek 84.....	39
Článek 85.....	39
Článek 86.....	39
Článek 87.....	39
Článek 88.....	40
Článek 89.....	40
Článek 90.....	40
Kapitola X – Posudky podle Protokolu č. 16 k Úmluvě.....	41
Článek 91 – Obecná ustanovení.....	41
Článek 92 – Podání žádosti o posudek.....	41
Článek 93 – Posouzení žádosti kolegiem	41
Článek 94 – Řízení po přijetí žádosti kolegiem.....	42
Článek 95 – Náklady řízení ve věcech vydávání posudků a právní pomoc	42
Kapitola XI – Řízení podle čl. 46 odst. 3, 4 a 5 Úmluvy	43
Řízení podle čl. 46 odst. 3 Úmluvy	43
Článek 96.....	43
Článek 97.....	43
Článek 98.....	43
Řízení podle čl. 46 odst. 4 a 5 Úmluvy.....	43
Článek 99.....	43
Článek 100.....	44
Článek 101.....	44
Článek 102.....	44
Článek 103.....	44
Článek 104.....	44
Kapitola XIA – Zveřejňování rozsudků, rozhodnutí a posudků	45
Článek 104A – Zveřejňování v databázi judikatury Soudu	45
Článek 104B – Klíčové projednávané věci.....	45
Kapitola XII – Právní pomoc	46
Článek 105.....	46
Článek 106.....	46
Článek 107.....	46
Článek 108.....	46
Článek 109.....	46
Článek 110.....	47
Hlava III – Přechodná ustanovení	48

Článek 111 – Vztahy mezi Soudem a Komisí.....	48
Článek 112 – Řízení před senátem a velkým senátem.....	48
Článek 113 – Přiznání nároku na právní pomoc.....	48
Článek 114 – Žádost o revizi rozsudku	48
Hlava IV – Závěrečná ustanovení.....	50
Článek 115 – Pozastavení platnosti článku	50
Článek 116 – Změna článku	50
Článek 117 – Vstup jednacího řádu v platnost.....	51
Příloha jednacího řádu (týkající se vyšetřování)	52
Článek A1 – Vyšetřovací úkony	52
Článek A2 – Povinnosti účastníků řízení týkající se vyšetřovacích úkonů.....	52
Článek A3 – Nedostavení se k delegaci.....	52
Článek A4 – Průběh řízení před delegací	52
Článek A5 – Předvolávání svědků, znalců a jiných osob k jednání před delegací.....	53
Článek A6 – Slib nebo čestné prohlášení svědků a znalců vyslychaných delegací.....	53
Článek A7 – Výslech svědků, znalců a jiných osob delegací.....	53
Článek A8 – Doslovný záznam z jednání před delegací.....	54
Praktické pokyny	55
Žádosti o vydání předběžného opatření.....	55
Zahájení řízení	57
Písemná podání.....	60
Požadavky na spravedlivé zadostiučinění	63
Zabezpečená elektronická podání vlád	67
Žádosti o anonymizaci	69
Elektronická podání stěžovatelů.....	70
Zpracovávání stížností při velkém nápadu	72
Žádosti podle článku 43 Úmluvy.....	73
Intervence třetí strany podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16	74

Evropský soud pro lidská práva

s přihlédnutím k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a jejím protokolům,
přijal tento jednací řád:

Článek 1¹ – Vymezení pojmů

Pro účely tohoto jednacího řádu, pokud z kontextu nevyplývá něco jiného:

- (a) se pojmem „Úmluva“ rozumí Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a její protokoly;
- (b) se pojmem „plénem Soudu“ rozumí Evropský soud pro lidská práva zasedající v plénu;
- (c) se pojmem „velký senát“ rozumí velký senát složený ze sedmnácti soudců ustavený ve smyslu čl. 26 odst. 1 Úmluvy;
- (d) se pojmem „sekce“ rozumí senát ustavený plénem Soudu na období stanovené podle čl. 25 písm. b) Úmluvy, a pojmem „předseda sekce“ rozumí soudce, který byl zvolen předsedou této sekce plénem Soudu podle čl. 25 písm. c) Úmluvy;
- (e) se pojmem „senát“ rozumí senát složený ze sedmi soudců ustavený ve smyslu čl. 26 odst. 1 Úmluvy, a pojmem „předseda senátu“ rozumí soudce, který tomuto „senátu“ předsedá;
- (f) se pojmem „výbor“ rozumí výbor složený ze tří soudců ustavený podle čl. 26 odst. 1 Úmluvy a pojmem „předseda výboru“ rozumí soudce, který tomuto „výboru“ předsedá;
- (g) se pojmem „samosoudce“ rozumí samosoudce zasedající podle čl. 26 odst. 1 Úmluvy;
- (h) se pojmem „Soud“ rozumí jak plénem Soudu, velký senát, sekce, senát, výbor, tak kolegium pěti soudců ve smyslu čl. 43 odst. 2 Úmluvy a článku 2 Protokolu č. 16 k Úmluvě;
- (i) se pojmem „soudce *ad hoc*“ rozumí jakákoli osoba zvolená podle čl. 26 odst. 4 Úmluvy a podle článku 29 tohoto jednacího řádu, aby zasedala jako člen velkého senátu nebo senátu;
- (j) se pojmy „soudce“ nebo „soudci“ rozumí soudci zvolení Parlamentním shromážděním Rady Evropy nebo soudci *ad hoc*;
- (k) se pojmem „soudce zpravodaj“ rozumí soudce určený k plnění úkolů ve smyslu článků 48 a 49 tohoto jednacího řádu;
- (l) se pojmem „nesoudcovský zpravodaj“ rozumí člen Kanceláře pověřený tím, aby byl nápomocen samosoudcům podle čl. 24 odst. 2 Úmluvy;
- (m) se pojmem „delegát“ rozumí soudce určený senátem, aby se účastnil delegace; pojmem „vedoucí delegace“ rozumí delegát jmenovaný senátem k tomu, aby vedl delegaci;
- (n) se pojmem „delegace“ rozumí orgán složený z delegátů, členů Kanceláře Soudu a jakékoli další osoby určené senátem, aby byla delegací nápomocna;
- (o) se pojmem „tajemník“ podle kontextu rozumí tajemník Soudu nebo tajemník sekce;
- (p) se pojmy „účastník řízení“ a „účastníci řízení“ rozumí
  - stěžovatel nebo žalované smluvní strany;
  - stěžovatel (osoba, nevládní organizace nebo skupina jednotlivců), který podal stížnost podle článku 34 Úmluvy;

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003, 13. listopadu 2006 a 19. září 2016.

(q) se pojmem „třetí strana“ rozumí jakákoli smluvní strana nebo jakákoli dotčená osoba nebo komisař Rady Evropy pro lidská práva, kteří podle čl. 36 odst. 1, 2 a 3 Úmluvy a článku 3 Protokolu č. 16 využili práva předložit písemné vyjádření a účastnit se veřejného jednání nebo k tomu byli vyzváni;

(r) se pojmem „jednání“ rozumí ústní jednání o přijatelnosti nebo jednání o odůvodněnosti nebo jednání v souvislosti s žádostí o revizi nebo posudkem, žádostí o výklad podanou účastníkem řízení nebo Výborem ministrů nebo otázkou, zda byla splněna povinnost, která může být předložena Soudu na základě čl. 46 odst. 4 Úmluvy;

(s) se pojmem „Výbor ministrů“ rozumí Výbor ministrů Rady Evropy;

(t) se pojmem „bývalý Soud“ rozumí Evropský soud a pojmem „Komise“ rozumí Evropská komise pro lidská práva zřízené podle bývalého článku 19 Úmluvy.

Hlava I – Organizace a činnost Soudu

Kapitola I – Soudci

Článek 2¹ – Stanovení délky funkčního období

1. Jestliže je místo soudce* volné ke dni zvolení nového soudce nebo pokud se volba koná méně než tři měsíce před uvolněním místa, začíná funkční období dnem nástupu do funkce, ke kterému nesmí dojít později než tři měsíce ode dne zvolení.
2. Pokud ke zvolení soudce dojde více než tři měsíce před uvolněním místa soudce, začíná funkční období dnem uvolnění místa soudce.
3. Podle čl. 23 odst. 3 Úmluvy zůstává zvolený soudce ve funkci, dokud jeho nástupce nesloží slib nebo neučiní prohlášení ve smyslu článku 3 tohoto jednacího řádu.

Článek 3 – Slib nebo čestné prohlášení

1. Každý zvolený soudce složí před nástupem do funkce na prvním zasedání pléna Soudu, jehož se po svém zvolení účastní, nebo případně před předsedou Soudu slib či učiní čestné prohlášení s tímto obsahem:

„Slibuji“ nebo „čestně prohlašuji“, „že budu vykonávat funkci soudce čestně, nezávisle a nestranně a že budu zachovávat mlčenlivost o obsahu všech porad.“

2. O tomto úkonu se pořizuje zápis.

Článek 4² – Neslučitelné činnosti

1. Podle čl. 21 odst. 4 Úmluvy nemohou soudci po dobu výkonu své funkce vyvíjet žádnou politickou činnost ani správní činnost ani žádnou profesní činnost, která by byla neslučitelná s jejich nezávislostí nebo nestranností nebo s požadavky vyplývajícími z jejich práce na plný úvazek. Každý soudce je povinen svou vedlejší činnost oznámit předsedovi Soudu. V případě sporu mezi předsedou Soudu a soudcem rozhodne plénum Soudu.
2. Bývalý soudce nemůže žádným způsobem zastupovat účastníka řízení nebo vedlejšího účastníka řízení v řízení před Soudem týkajícím se stížnosti podané před skončením jeho funkce soudce. Pokud jde o stížnosti podané po tomto datu, nemůže bývalý soudce žádným způsobem zastupovat účastníka řízení nebo vedlejšího účastníka řízení v řízení před Soudem do uplynutí doby dvou let od skončení jeho funkce.

Článek 5³ – Služební věk

1. Zvolení soudci jsou považováni za služebně mladší než předseda a místopředsedové Soudu a předsedové sekci, přičemž jejich služební věk se počítá od data, kdy se ujmou funkce soudce podle čl. 2 odst. 1 a 2 tohoto jednacího řádu.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. listopadu 2006 a 2. dubna 2012.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 29. března 2010 a 1. června 2015.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 14. května 2007.

* Poznámka k českému překladu: Pro jasnost a srozumitelnost je v textu používáno generické maskulinum, ačkoli v anglickém originálu jednacího řádu jsou na několika místech výslovně uvedena osobní zájmena on/ona („he/she“) zdůrazňující, že text má na mysli muže i ženy jako např. soudce a soudkyně či stěžovatele a stěžovatelky.

2. Služební věk místopředsedů Soudu, kteří byli do této funkce zvoleni ve stejný den, se počítá podle délky výkonu jejich funkce. V případě, že je délka výkonu jejich funkce stejná, je rozhodující jejich biologický věk. Stejně pravidlo platí pro předsedy sekcí. Pro služební věk soudců se stejnou délkou výkonu funkce je rozhodující jejich biologický věk. Soudci *ad hoc* jsou považováni za služebně mladší než zvolení soudci, přičemž rozhodující je jejich biologický věk.

Článek 6 – Vzdání se funkce

Soudce se vzdává funkce do rukou předsedy Soudu, který vzdání se funkce předá generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Aniž je dotčen čl. 24 odst. 4 a čl. 26 odst. 3 tohoto jednacího řádu, vzdání se funkce představuje uvolnění soudcovského místa.

Článek 7¹ – Odvolání

Soudce nemůže být ze své funkce odvolán, pokud ostatní zvolení soudci na plenárním zasedání nerozhodnou dvoutřetinovou většinou, že přestal splňovat požadované podmínky. Každý soudce může zahájit řízení o odvolání z funkce. Soudce, vůči němuž byl takový návrh podán, má přístup k dokumentům týkajícím se zahájení řízení o odvolání z funkce a musí být vyslechnut plénem. Dotyčný soudce nemá přístup k dokumentům souvisejícím s vedením řízení o odvolání z funkce před plénem a nesmí se účastnit jednání ani se podílet na hlasování v rámci řízení o odvolání z funkce.

Článek 7A² – Zbavení imunity

1. V souladu s článkem 4 Šestého protokolu k Všeobecné dohodě o výsadách a imunitách Rady Evropy je oprávněno zbavit soudce imunity pouze plénem Soudu. Takové rozhodnutí se přijímá nadpoloviční většinou zvolených soudců ve funkci s výjimkou soudce, jehož imunity se žádost o zbavení týká. Dotčený soudce nemá přístup k dokumentům týkajícím se vedení řízení o zbavení před plénem Soudu a nesmí se účastnit jednání ani hlasování v rámci řízení o zbavení.

2. Ustanovení tohoto článku se přiměřeně použijí na řízení o posouzení otázky týkající se imunity manželů a nezletilých dětí soudců ve smyslu článku 2 Šestého protokolu k Všeobecné dohodě o výsadách a imunitách Rady Evropy, jakož i na řízení o posouzení jakékoli otázky týkající se imunity soudce po skončení jeho funkčního období podle článku 3 Šestého protokolu k Všeobecné dohodě o výsadách a imunitách Rady Evropy.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 23. června 2023.

2 Doplněno Soudem dne 23. června 2023.

Kapitola II¹ – Předsednictví Soudu a úloha grémia

Článek 8² – Volba předsedy a místopředsedů Soudu a předsedů a místopředsedů sekcí

1. Plénium Soudu volí svého předsedu a dva místopředsedy na dobu tří let a předsedy sekcí na dobu dvou let, přičemž tato doba nemůže přesáhnout délku jejich funkčního období.
2. Každá sekce též volí na dobu dvou let svého místopředsedu, přičemž tato doba nemůže přesáhnout délku jeho funkce soudce.
3. Soudce zvolený podle odstavců 1 nebo 2 tohoto článku může být zvolen znovu, ale pouze jednou na stejné úrovni funkce.
4. Předsedové a místopředsedové vykonávají své funkce do zvolení svých nástupců.
5. Volby podle odstavce 1 tohoto článku jsou tajné. Účastní se jich pouze zvolení soudci, kteří jsou přítomni. Pokud žádný kandidát nezíská nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů, probíhá další kolo či kola volby až do doby, než některý z kandidátů získá nadpoloviční většinu. Po prvním kole je vyřazen každý kandidát, který obdrží méně než pět hlasů, a volba probíhá mezi zbývajících kandidáty. Pokud žádný z kandidátů nezíská v prvním kole méně než pět hlasů, je vyřazen kandidát, který získal nejméně hlasů. V každém dalším kole je vyřazen kandidát, který získal nejmenší počet hlasů. Pokud je na tomto místě více kandidátů, je vyřazen pouze kandidát, který je ve smyslu článku 5 tohoto jednacího řádu služebně nejmladší. Pokud zbývají pouze dva kandidáti a ve dvou kolech volby žádný z nich nezíská nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů, je zvolen kandidát, který v dalším kole získá většinu odevzdaných hlasů, přičemž se nepřihlíží k prázdným a neplatným hlasům. V případě, že oba kandidáti získají v posledním kole stejný počet hlasů, je zvolen soudce, který je ve smyslu článku 5 tohoto jednacího řádu služebně starší.
6. Na volby uvedené v odstavci 2 tohoto článku se vztahují pravidla uvedená v předchozím odstavci. Pokud je však zapotřebí více kol volby, dokud jeden z kandidátů nedosáhne požadované většiny, je po každém kole vyřazen pouze kandidát, který získal nejmenší počet hlasů.

Článek 9 – Činnost předsedy Soudu

1. Předseda Soudu řídí práci a správu Soudu. Předseda zastupuje Soud navenek a zajišťuje zejména jeho vztahy s orgány Rady Evropy.
2. Předseda Soudu předsedá plénu Soudu, zasedáním velkého senátu a zasedáním kolegia pěti soudců.
3. Předseda se neúčastní posuzování věcí projednávaných senáty, není-li soudcem zvoleným za dotčenou smluvní stranu.

Článek 9A³ – Úloha grémia

1. a) Soud ustavuje grémium složené z předsedy a místopředsedů Soudu a předsedů sekcí. Pokud se některý místopředseda Soudu nebo předseda sekce nemůže zasedání grémia zúčastnit, nahradí ho místopředseda sekce nebo, není-li to možné, služebně nejstarší člen sekce podle služebního věku ve smyslu článku 5 tohoto jednacího řádu.
- b) Grémium může na své zasedání přizvat kteréhokoli člena Soudu nebo jinou osobu, shledá-li se, že je

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. listopadu 2005, 20. února 2012, 14. ledna 2013, 14. dubna 2014, 1. června 2015, 19. září 2016, 2. června 2021, 30. května 2022.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003.

jejich přítomnost nezbytná.

2. Grémiu asistují tajemník Soudu a jeho zástupci.
3. Úkolem grémia je pomáhat předsedovi Soudu ve výkonu jeho funkcí spojených s řízením práce a správy Soudu. K tomuto účelu mu může předseda předložit jakoukoli správní či nepravvní otázku, která spadá do jeho pravomoci.
4. Grémium též usnadňuje koordinaci mezi sekcemi Soudu.
5. Předseda se může na grémium obrátit před vydáním praktických pokynů ve smyslu článku 32 tohoto jednacího řádu a před schválením obecných pokynů vydávaných tajemníkem Soudu podle čl. 17 odst. 4 tohoto jednacího řádu.
6. Grémium je oprávněno informovat plénum Soudu o každé otázce. Rovněž je oprávněno mu předkládat své návrhy.
7. Z každého zasedání grémia je pořizován zápis, který je rozeslán soudcům v obou úředních jazycích Soudu. Tajemníka grémia jmenuje tajemník Soudu se souhlasem předsedy Soudu.

Článek 10 – Činnost místopředsedů Soudu

Předsedovi Soudu jsou nápomocni místopředsedové Soudu. Zastupují ho v případě, že není schopen plnit své povinnosti, v případě, že je funkce předsedy neobsazena, nebo pokud o to požádá. Předsedají též sekcím.

Článek 11 – Nahrazení předsedy a místopředsedů Soudu

Nemohou-li předseda a místopředsedové Soudu zároveň vykonávat svou funkci nebo jsou-li jejich funkce zároveň neobsazeny, ujme se funkce předsedy Soudu předseda některé ze sekcí, a není-li žádný z nich k dispozici, jiný zvolený soudce v pořadí stanoveném podle článku 5 tohoto jednacího řádu.

Článek 12¹ – Předsednictví sekcí a senátů

Předsedové sekcí předsedají zasedáním sekce a senátů, jichž jsou členy, a řídí činnost sekcí. Místopředsedové sekcí je zastupují, pokud nemohou vykonávat své povinnosti nebo pokud je funkce předsedy příslušné sekce neobsazena, nebo na žádost předsedy sekce. Pokud se tak nestane, nastoupí na jejich místo soudci sekce a senátů v pořadí podle služebního věku ve smyslu článku 5 tohoto jednacího řádu.

Článek 13² – Nezpůsobilost vykonávat funkci předsedy

Členové Soudu nemohou vykonávat funkci předsedy ve věcech, v nichž je účastníkem řízení smluvní strana, již jsou státní občané nebo za kterou byli zvoleni, nebo ve věcech, ve kterých byli ustanoveni podle čl. 29 odst. 1 písm. a) nebo čl. 30 odst. 1 tohoto jednacího řádu.

Článek 14 – Vyvážené zastoupení obou pohlaví

Při ustanovování podle této a následující kapitoly se Soud řídí politikou zachovávající vyvážené zastoupení obou pohlaví.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005

Kapitola III – Kancelář

Článek 15¹ – Volba tajemníka

1. Plénum Soudu volí svého tajemníka. Kandidáti musí mít vysoký morální charakter a být vybaveni právními, řídicími a jazykovými schopnostmi a zkušenostmi vyžadovanými pro výkon činností spojených s touto funkcí.
2. Tajemník je volen na dobu pěti let a může být zvolen opakovaně. Z funkce může být odvolán pouze tehdy, pokud soudci v plénu rozhodnou dvoutřetinovou většinou zvolených soudců, že již nesplňuje stanovené podmínky. Tajemník musí být předem vyslechnut plénem Soudu. Řízení o odvolání je oprávněně zahájit kterýkoli soudce.
3. Volby podle tohoto článku jsou tajné; účastní se jich pouze zvolení soudci, kteří jsou přítomni. Pokud žádný z kandidátů nezíská nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů, uskuteční se další kolo nebo kola volby, dokud jeden z kandidátů nezíská nadpoloviční většinu. Po každém kole je vyřazen každý kandidát, který obdržel méně než pět hlasů, a pokud obdrželi pět nebo více hlasů více než dva kandidáti, je vyřazen i kandidát, který obdržel nejméně hlasů. Při rovnosti hlasů v dodatečném kole volby má nejprve přednost žena a následně starší kandidát.
4. Před nástupem do funkce složí tajemník před plénem Soudu nebo případně před předsedou Soudu tento slib nebo učiní toto čestné prohlášení:
„Slibuji“ nebo „čestně prohlašuji“, „že budu vykonávat věrně, uvážlivě a svědomitě funkce, které mi byly svěřeny jako tajemníkovi Evropského soudu pro lidská práva.“

O tomto úkonu se pořizuje zápis.

Článek 16² – Volba zástupců tajemníka

1. Plénum Soudu volí též dva zástupce tajemníka, a to za podmínek, způsobem a na období stanovená v předchozím článku. Pro odvolání zástupce tajemníka z funkce se použije obdobně postup stanovený pro tajemníka. V obou těchto případech Soud nejprve projedná tyto záležitosti s tajemníkem.
2. Před nástupem do funkce složí zástupce tajemníka před plénem Soudu nebo případně před předsedou Soudu slib nebo učiní čestné prohlášení v obdobném znění, jaké je předepsáno pro tajemníka. O tomto úkonu se pořizuje zápis.

Článek 17 – Činnost tajemníka

1. Tajemník je nápomocen Soudu při výkonu jeho činnosti a odpovídá za organizaci a činnost Kanceláře pod vedením předsedy Soudu.
2. Tajemník spravuje archivy Soudu a je prostředníkem pro veškerá sdělení a oznámení, která Soud činí nebo která mu jsou určena v souvislosti s věcmi, které mu byly nebo mají být předloženy.
3. Tajemník odpovídá na žádosti o informace týkající se činnosti Soudu, zejména na dotazy tisku, při zachování mlčenlivosti, která je s touto funkcí spojena.
4. Činnost Kanceláře upravují obecné pokyny vypracované tajemníkem a schválené předsedou Soudu.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 14. dubna 2014.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 14. dubna 2014.

Článek 18¹ – Organizace Kanceláře

1. Kancelář se skládá z kancelářských sekcí, jejichž počet odpovídá počtu sekcí zřízených Soudem, a z oddělení nezbytných pro poskytování právních a správních služeb vyžadovaných Soudem.
2. Tajemník sekce je sekcí nápomocen při výkonu jejích činností a může mu být nápomocen zástupce tajemníka sekce.
3. Úředníky Kanceláře jmenuje tajemník z pověření předsedy Soudu. Jmenování tajemníka a zástupců tajemníka se řídí výše uvedenými články 15 a 16.

Článek 18A² – Nesoudcovští zpravodajové

1. Pokud Soud zasedá jako samosoudce, jsou mu nápomocni nesoudcovští zpravodajové, kteří vykonávají své funkce z pověření předsedy Soudu. Jsou součástí Kanceláře Soudu.
2. Nesoudcovského zpravodaje jmenuje předseda Soudu na návrh tajemníka. Tajemníci sekcí a zástupci tajemníků sekcí podle čl. 18 odst. 2 tohoto jednacího řádu působí automaticky jako nesoudcovští zpravodajové.

Článek 18B³ – Právní poradce

Za účelem zajištění kvality a jednotnosti judikatury je Soudem nápomocen právní poradce. Je členem Kanceláře. Právní poradce poskytuje stanoviska a informace zejména soudním orgánům a členům Soudu.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 13 listopadu 2006 a 14 ledna 2013.

2 Doplněno Soudem dne 13. listopadu 2006 a změněno dne 14. ledna 2013.

3 Doplněno Soudem dne 23. června 2014.

Kapitola IV – Činnost Soudu

Článek 19 – Sídlo Soudu

1. Sídlem Soudu je sídlo Rady Evropy ve Štrasburku. Soud však může, pokud to považuje za vhodné, vykonávat své funkce i jinde na území členských států Rady Evropy.
2. Soud může v kterékoli fázi projednávání stížnosti rozhodnout, že je nezbytné, aby Soud nebo jeden či více jeho členů provedl šetření nebo jinou činnost jinde.

Článek 20 – Zasedání pléna Soudu

1. Zasedání pléna Soudu svolává předseda Soudu, kdykoli to vyžaduje jeho činnost podle Úmluvy a tohoto jednacího řádu. Předseda Soudu svolá zasedání pléna, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů Soudu, a v každém případě jednou ročně k projednání správních záležitostí.
2. Plénium Soudu je usnášeníschopné, pokud jsou přítomny dvě třetiny zvolených soudců.
3. Není-li plénium usnášeníschopné, předseda jeho zasedání odročí.

Článek 21 – Další zasedání Soudu

1. Velký senát, senáty a výbory zasedají stále. Na návrh předsedy však Soud stanoví každoročně období, kdy zasedá.
2. V naléhavých případech svolávají zasedání velkého senátu a senátů mimo tato období jejich předsedové.

Článek 22 – Porady

1. Soud jedná neveřejně. Jeho porady jsou tajné.
2. Porad se mohou účastnit pouze soudci. Přítomni poradám jsou tajemník nebo jeho určený zástupce a dále další úředníci Kanceláře a tlumočníci, jejichž pomoc je považována za nezbytnou. Přítomna poradám nemůže být žádná jiná osoba, ledaže o tom Soud přijme zvláštní rozhodnutí.
3. Před hlasováním o jakékoli záležitosti Soudu může předseda požádat soudce, aby se k ní vyjádřili.

Článek 23 – Hlasování

1. Soud rozhoduje většinou hlasů přítomných soudců. Při rovnosti hlasů se hlasuje znovu, a pokud i nadále není dosaženo většiny, rozhoduje hlas předsedy. Tento odstavec se použije, nestanoví-li tento jednací řád jinak.
2. Rozhodnutí a rozsudky velkého senátu a senátů se přijímají většinou hlasů zasedajících soudců. Při závěrečném hlasování o přijatelnosti a odůvodněnosti se nelze zdržet hlasování.
3. Hlasuje se zpravidla zvednutím ruky. Předseda může nechat hlasovat jmenovitě od služebně nejmladšího ke služebně nejstaršímu.
4. Každá věc, o níž se má hlasovat, musí být přesně formulována

Článek 23A¹ – Rozhodování tichým souhlasem

Je-li třeba, aby Soud rozhodl o procesní nebo jiné otázce jinak než na plánovaném jednání Soudu, může

---

¹ Doplněno Soudem dne 13. prosince 2004.

předseda nařídí, aby byl soudcům rozeslán návrh rozhodnutí a aby byla stanovena lhůta pro jejich vyjádření k tomuto návrhu. Pokud soudce neveznese žádnou námitku, považuje se návrh po uplynutí stanovené lhůty za přijatý.

Kapitola V – Složení Soudu

Článek 24¹ – Složení velkého senátu

1. Velký senát se skládá ze sedmnácti soudců a nejméně tří náhradních soudců.
2. a) Velký senát tvoří předseda a místopředsedové Soudu a předsedové sekcí. Místopředsedu Soudu nebo předsedu sekce, kteří nemohou zasedat jako členové velkého senátu, nahradí místopředsedové příslušné sekce.
  - (b) Soudce zvolený za dotčenou smluvní stranu nebo případně soudce určený podle článku 29 nebo 30 tohoto jednacího řádu zasedá automaticky jako člen velkého senátu podle čl. 26 odst. 4 a 5 Úmluvy.
  - (c) Ve věcech postoupených podle článku 43 Úmluvy nesmí být ve velkém senátu zastoupen žádný soudce, který zasedal v senátu, jenž vydal rozsudek v takto postoupené věci, s výjimkou předsedy tohoto senátu a soudce, který zasedal ve vztahu k dotčené smluvní straně, ani soudce, který zasedal v senátu nebo senátech, které rozhodovaly o přijatelnosti stížnosti.
  - (d) Soudce a náhradní soudce, kteří doplní velký senát v každé postoupené věci, určí ze zbývajících soudců losováním předseda Soudu za přítomnosti tajemníka. Způsob losování stanoví plénum Soudu s ohledem na potřebu geograficky vyváženého složení, které bude odrážet různé právní řády smluvních stran.
  - (e) Při posuzování žádosti podle čl. 46 odst. 4 Úmluvy se velký senát skládá kromě soudců uvedených v odst. 2 písm. a) a b) tohoto článku rovněž z členů senátu nebo výboru, který vydal v dané věci rozsudek. Pokud rozsudek vydal velký senát, sestaví se velký senát jako původní velký senát. Ve všech případech, včetně případů, kdy není možné obnovit původní velký senát, se soudci a náhradní soudci, kteří mají doplnit velký senát, určí v souladu s odst. 2 písm. d) tohoto článku.
  - (f) Při posuzování žádosti o posudek podle článku 47 Úmluvy se velký senát sestaví podle odst. 2 písm. a) a d) tohoto článku.
  - (g) Při posuzování žádosti o posudek podle Protokolu č. 16 k Úmluvě se velký senát sestaví podle odst. 2 písm. a), b) a d) tohoto článku a zahrnuje soudce určeného jako soudce zpravodaje podle čl. 93 odst. 1.1 písm. b) tohoto jednacího řádu.
3. Nemohou-li soudci zasedat, nahradí je náhradní soudci v pořadí, v jakém byli vybráni podle odst. 2 písm. d) tohoto článku. Dokud nedojde k nahrazení, náhradní soudci se neúčastní hlasování.
4. Soudci a náhradní soudci určení v souladu s výše uvedenými ustanoveními se nadále účastní zasedání velkého senátu při projednávání věci až do skončení řízení. I po skončení svého funkčního období se věcí nadále zabývají, pokud se podíleli na rozhodování o odůvodněnosti. Tato ustanovení se vztahují i na řízení týkající se posudků.
5. a) Kolegium pěti soudců velkého senátu, který je povoláno k posouzení žádosti o postoupení podané podle článku 43 Úmluvy, se skládá
  - z předsedy Soudu. Nemůže-li zasedat předseda Soudu, nahradí ho služebně nejstarší místopředseda Soudu;
  - dvou předsedů sekcí, kteří jsou určeni na základě rotačního systému. Nemohou-li zasedat takto určení předsedové sekcí, zastoupí je místopředsedové jejich sekcí;
  - dvou soudců, kteří jsou určeni na základě rotačního systému z řad soudců zvolených zbývajícíchmi sekcemi, aby působili v kolegiu po dobu šesti měsíců;

---

¹ Ve znění změn provedených Soudem dne 8. prosince 2000, 13. prosince 2004, 4. července a 7. listopadu 2005, 29. května a 13. listopadu 2006, 6. května 2013, 19. září 2016 a 11. října 2021.

- nejméně dvou náhradních soudců, kteří jsou určeni na základě rotačního systému z řad soudců zvolených sekcemi, aby působili v kolegiu po dobu šesti měsíců.
- (b) Při přezkoumávání žádosti o postoupení věci nesmí v kolegiu zasedat žádný soudce, který se v projednávané věci podílel na posouzení přijatelnosti nebo rozhodování o odůvodněnosti.
- (c) Při přezkoumávání žádosti o postoupení věci nemůže být členem kolegia soudce zvolený za dotčenou smluvní stranu ani soudce, který je jejím státním příslušníkem. Zvolený soudce jmenovaný podle článku 29 nebo 30 tohoto jednacího řádu je rovněž vyloučen z přezkoumávání takové žádosti.
- (d) Každý člen kolegia, který nemůže zasedat z důvodů uvedených v písmenech b) nebo c), se nahradí náhradním soudcem určeným na základě rotačního systému z řad soudců zvolených sekcemi, aby působili v kolegiu po dobu šesti měsíců.
- (e) Při přezkoumávání žádosti o posudek předložené podle článku 1 Protokolu č. 16 k Úmluvě se kolegium sestaví podle článku 93 tohoto jednacího řádu.

Článek 25 – Zřizování sekcí

1. Senáty podle čl. 25 písm. b) Úmluvy (v tomto jednacím řádu označované jako „sekce“) zřizuje plénum Soudu na návrh jeho předsedy na dobu tří let s účinností od zvolení příslušných předsedů podle článku 8 tohoto jednacího řádu. Zřízeny jsou nejméně čtyři sekce.
2. Každý soudce je členem sekce. Složení sekcí musí být vyvážené z hlediska geografického i z hlediska zastoupení obou pohlaví a musí odrážet různé právní řády smluvních stran.
3. Pokud soudce přestane být členem Soudu před uplynutím doby, na kterou byla sekce zřízena, nastupuje na místo soudce v sekci jeho nástupce jako člen Soudu.
4. Pokud to vyžadují okolnosti, může předseda Soudu výjimečně změnit složení sekcí.
5. Na návrh předsedy může plénum Soudu zřídit další sekci.

Článek 26¹ – Ustanovování senátů

1. Senáty složené ze sedmi soudců podle čl. 26 odst. 1 Úmluvy pro projednávání věcí předložených Soudu se ustanovují ze sekcí takto.
  - (a) Aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku a čl. 28 odst. 4 poslední věta tohoto jednacího řádu, senát se vždy skládá z předsedy sekce a soudce zvoleného za dotčenou smluvní stranu. Pokud soudce za dotčenou smluvní stranu není členem sekce, které byla stížnost přidělena podle článku 51 nebo 52 tohoto jednacího řádu, zasedá z moci úřední jako člen senátu podle s čl. 26 odst. 4 Úmluvy. V případě, že soudce nemůže zasedat nebo se vzdá své funkce, použije se článek 29 tohoto jednacího řádu.
  - (b) Ostatní členy senátu určí předseda sekce na základě rotačního systému z řad členů příslušné sekce.
  - (c) Členové sekce, kteří nejsou takto určeni, zasedají ve věci jako náhradní soudci.
2. Soudce zvoleného za dotčenou smluvní stranu, případně jiného zvoleného soudce nebo soudce *ad hoc* jmenovaného podle článků 29 a 30 tohoto jednacího řádu, může předseda senátu zprostit povinnosti účasti na jednáních věnovaných přípravným nebo procesním otázkám. Pro účely těchto jednání zasedá první náhradní soudce.
3. I po skončení svého funkčního období se soudci nadále zabývají věcmi, v nichž se podíleli na rozhodování o odůvodněnosti.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002 a 6. května 2013.

Článek 27¹ – Výbory

1. Podle čl. 26 odst. 1 Úmluvy se zřizují výbory složené ze tří soudců patřících k téže sekci. Předseda Soudu po konzultaci s předsedy sekcí rozhodne o počtu výborů, které mají být zřízeny.
2. Výbory se zřizují na dobu dvanácti měsíců na základě rotačního systému mezi členy každé sekce s výjimkou předsedy sekce.
3. Soudci sekce, včetně předsedy sekce, kteří nejsou členy výboru, mohou být podle potřeby přizváni na jeho zasedání. Mohou být rovněž vyzváni k tomu, aby zastoupili členy, kteří se nemohou zasedání účastnit.
4. Předsedou výboru je člen sekce, který je v ní služebně nejstarší.

Článek 27A² – Samosoudce

1. Podle čl. 26 odst. 1 Úmluvy zasedá Soud i jako samosoudce. Předseda Soudu po konzultaci s grémiem rozhodne o počtu samosoudců, kteří mají být jmenováni, a jmenuje je pro jednu nebo více smluvních stran.
2. Jako samosoudci zasedají rovněž
  - (a) předsedové sekcí při výkonu svých pravomocí podle čl. 54 odst. 2 písm. b) a odst. 3 tohoto jednacího řádu;
  - (b) místopředsedové sekcí určené k rozhodování o žádostech o vydání předběžného opatření podle čl. 39 odst. 4 tohoto jednacího řádu.
3. Podle čl. 26 odst. 3 Úmluvy nesmí soudce jako samosoudce přezkoumávat žádnou stížnost směřující proti smluvní straně, za kterou byl zvolen. Soudce navíc nemůže jako samosoudce přezkoumávat žádnou stížnost směřující proti smluvní straně, jejímž je státním příslušníkem.
4. Samosoudci jsou jmenováni na dobu dvanácti měsíců. Podle čl. 25 odst. 2 tohoto jednacího řádu nadále vykonávají své ostatní funkce v rámci sekcí, jejichž jsou členy.
5. Podle čl. 24 odst. 2 Úmluvy je při rozhodování každému samosoudci nápomocen nesoudcovský zpravodaj.

Článek 28³ – Nemožnost účastnit se zasedání a odvolání z funkce

1. Soudce je povinen zasedat ve všech jemu přidělených věcech, pokud se z důvodů uvedených v odstavci 2 nemůže projednávání věci zúčastnit.
2. Soudce se nesmí účastnit projednávání žádné věci, pokud
  - (a) má na ní osobní zájem, včetně zájmu vyplývajícího z jeho manželského, rodičovského nebo jiného blízkého rodinného, osobního nebo profesního vztahu nebo vztahu podřízenosti k některému z účastníků řízení;
  - (b) v minulosti působil v dané věci jako zmocněnec, advokát nebo poradce účastníka řízení nebo osoby, která má na věci zájem, nebo jako člen jiného vnitrostátního nebo mezinárodního soudu nebo vyšetřovací komise nebo v jakékoli jiné funkci;
  - (c) se jako soudce *ad hoc* nebo bývalý zvolený soudce, který pokračuje ve výkonu funkce podle čl. 26

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. listopadu 2006 a 16 listopadu 2009.

2 Doplněno Soudem dne 13. listopadu 2006 a změněno dne 14. ledna 2013 a 9. září 2019.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 17 června a 8 července 2002, 13 prosince 2004, 13 listopadu 2006 a 6 května 2013 a 15. prosince 2023.

odst. 3, zapojí do jakékoli politické nebo správní činnosti nebo do jakékoli profesní činnosti, která je neslučitelná s jeho nezávislostí nebo nestranností;

(d) veřejně, prostřednictvím sdělovacích prostředků, písemně, svým veřejným jednáním nebo jinak vyjádří názory, které objektivně mohou negativně ovlivnit jeho nestrannost;

(e) z jakéhokoli jiného důvodu lze oprávněně pochybovat o jeho nezávislosti nebo nestrannosti.

3. Soudce, který se domnívá, že nemůže zasedat ve věci, která mu byla přidělena, z některého z důvodů uvedených v odstavci 2, oznámí co nejdříve ve věcech přidělených výboru nebo senátu tuto skutečnost předsedovi sekce, který rozhodne, zda má být dotyčný soudce zproštěn výkonu funkce. Při pochybnostech dotčeného soudce nebo předsedy o existenci některého z důvodů uvedených v odstavci 2 tohoto článku rozhodne o této otázce senát. Po vyslechnutí stanoviska dotčeného soudce koná senát poradou a hlasuje bez jeho přítomnosti. Pro účely porady a hlasování senátu o této otázce jej nahradí první náhradní soudce senátu. Totéž platí, pokud soudce zasedá za některou z dotčených smluvních stran v souladu s články 29 a 30.

4. Pouze účastníci řízení mohou požádat o vyloučení soudce přiděleného k projednávání jejich věci z důvodů uvedených v odstavci 2 tohoto článku. Každá taková žádost musí být řádně odůvodněna a podána co nejdříve poté, co se dotčená strana o existenci těchto důvodů dozví. Rozhoduje o ní senát postupem podle odstavce 3 tohoto článku. Účastníci řízení jsou informováni o tom, zda jejich žádost byla či nebyla přijata.

Článek 29¹ – Soudci *ad hoc*

1. a) Pokud soudce zvolený za dotčenou smluvní stranu nemůže zasedat v senátu, odstoupí z projednávání věci nebo je vyloučen, nebo pokud není žádný soudce, jmenuje předseda senátu soudce *ad hoc*, který se může účastnit projednávání věci podle článku 28 tohoto jednacího řádu, ze seznamu předem předloženého smluvní stranou, který obsahuje jména tří až pěti osob, jež smluvní strana určila jako osoby způsobilé vykonávat funkci soudce *ad hoc*, na dobu čtyř let s možností prodloužení, který splňuje podmínky stanovené v odst. 1 písm. c) tohoto článku.

Na seznamu musí být zastoupena obě pohlaví a seznam musí obsahovat životopisné údaje osob, jejichž jména jsou na seznamu uvedena. Osoby, jejichž jména jsou uvedena na seznamu, nesmějí v řízení před Soudem zastupovat účastníka řízení ani třetí osobu v jakémkoliv postavení.

(b) Postup stanovený v odst. 1 písm. a) tohoto článku se použije, pokud se takto jmenovaná osoba nemůže účastnit zasedání nebo odstoupí.

(c) Soudce *ad hoc* musí splňovat požadavky stanovené v čl. 21 odst. 1 Úmluvy a musí být schopen splnit požadavky na dostupnost a účast stanovené v odstavci 5 tohoto článku. Po dobu výkonu své funkce nesmí soudce *ad hoc* v řízení před Soudem zastupovat žádného účastníka řízení ani třetí stranu.

2. Předseda senátu jmenuje dalšího zvoleného soudce, který bude zasedat jako soudce *ad hoc*, pokud

(a) v době oznámení o stížnosti podle čl. 54 odst. 2 písm. b) dotčená smluvní strana nepředloží tajemníkovi seznam uvedený v odst. 1 písm. a) tohoto článku, nebo

(b) předseda senátu shledá, že podmínky stanovené v odst. 1 písm. c) tohoto článku splňují méně než tři osoby uvedené na seznamu.

3. Předseda senátu může rozhodnout, že nejmenuje soudce *ad hoc* podle odst. 1 písm. a) nebo odstavce 2 tohoto článku, dokud není oznámení o stížnosti doručeno smluvní straně podle čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu. Do rozhodnutí předsedy senátu zasedá v senátu první náhradní soudce.

4. Soudce *ad hoc* složí na začátku prvního zasedání, které se koná po jeho jmenování, slib nebo učiní

---

¹ Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002, 13. listopadu 2006, 29. března 2010, 6. května 2013, 19. září 2016, 16. dubna 2018 a 3. června 2019.

čestné prohlášení podle článku 3 tohoto jednacího řádu. O tomto úkonu se pořizuje zápis.

5. Soudci *ad hoc* jsou povinni být Soudu k dispozici a podle čl. 26 odst. 2 tohoto jednacího řádu se účastnit jednání senátu.

6. Ustanovení tohoto článku se přiměřeně vztahují na řízení před kolegiem velkého senátu v souvislosti s žádostí o posudek podanou podle článku 1 Protokolu č. 16 k Úmluvě a dále na řízení před velkým senátem zřízeným k posouzení žádostí přijatých kolegiem.

Článek 30¹– Společný zájem

1. Mají-li dvě nebo více žalujících nebo žalovaných smluvních stran společný zájem, může je předseda senátu vyzvat, aby se dohodly na jmenování jednoho soudce zvoleného za jednu z dotčených smluvních stran jako soudce společného zájmu, který bude vyzván, aby zasedal z moci úřední. Pokud se účastníci řízení nemohou dohodnout, vybere předseda soudce společného zájmu losováním ze soudců navržených účastníky řízení.

2. Předseda senátu může rozhodnout, že nevyzve dotčené smluvní strany ke jmenování podle odstavce 1 tohoto článku, dokud nedojde k oznámení o stížnosti podle čl. 54 odst. 2 tohoto jednacího řádu.

3. Při sporu o existenci společného zájmu nebo o jakékoli související záležitosti rozhodne senát, je-li to nezbytné, po obdržení písemných vyjádření dotčených smluvních stran.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem 7 července 2003.

Hlava II – Řízení

Kapitola I – Obecná ustanovení

Článek 31 – Možnost zvláštního postupu

Ustanovení této hlavy nebrání Soudu v tom, aby se od nich při projednávání konkrétní věci po případné konzultaci s účastníky řízení odchýlil.

Článek 32 – Praktické pokyny

Předseda Soudu může vydávat praktické pokyny, zejména pokud jde o účast na ústním jednání a předkládání podání a jiných dokumentů.

Článek 33¹ – Veřejná povaha dokumentů

1. Veškeré písemnosti, které účastníci řízení nebo třetí strany doručí Kanceláři v souvislosti se stížností, s výjimkou a) písemností doručených v rámci jednání o smírném urovnání podle článku 62 nebo b) písemností předložených v rámci řízení podle článku 44F, jsou přístupné veřejnosti v souladu s opatřeními stanovenými tajemníkem, ledaže předseda senátu z důvodů uvedených v odstavci 2 tohoto článku rozhodne z vlastního podnětu nebo na žádost účastníka řízení nebo jiné dotčené osoby jinak.

2. Přístup veřejnosti k dokumentu nebo jeho části může být omezen v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, pokud to vyžadují zájmy mladistvých nebo ochrana soukromého života účastníků řízení nebo kterékoli dotčené osoby, nebo v rozsahu, který je podle názoru předsedy senátu nezbytný za zvláštních okolností, kdy by zveřejnění bylo na újmu zájmům spravedlnosti.

3. Každá žádost o utajení podaná podle odstavce 1 tohoto článku musí být odůvodněna a musí uvádět, zda se požaduje, aby byly veřejnosti znepřístupněny všechny dokumenty nebo jejich část.

Článek 34² – Používání jazyků

1. Úředními jazyky Soudu jsou angličtina a francouzština.

2. V souvislosti se stížnostmi podanými podle článku 34 Úmluvy a po dobu, po kterou nebyla žádná smluvní strana o této stížnosti vyzkoušena podle jednacího řádu, musí veškerá komunikace se stěžovateli nebo jejich zástupci a jejich ústní přednesy a písemná podání, pokud nejsou v jednom z úředních jazyků Soudu, probíhat v jednom z úředních jazyků smluvních stran. Je-li smluvní strana v souladu s tímto jednacím řádem informována nebo vyzkoušena o stížnosti, je jí stížnost a veškeré příložené dokumenty předložena v jazyce, ve kterém je stěžovatel podal Kanceláři.

3. a) Veškerá komunikace se stěžovateli nebo jejich zástupci a jejich ústní přednesy a písemná podání v souvislosti s ústním jednáním nebo po oznámení stížnosti smluvní straně probíhají v jednom z úředních jazyků Soudu, pokud předseda senátu nepovolí další používání úředního jazyka smluvní strany.

(b) Pokud je další používání úředního jazyka smluvní strany povoleno, zajistí tajemník nezbytné tlumočení a překlad ústních přednesů a písemných podání stěžovatele do angličtiny nebo

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002, 7. července 2003, 4. července 2005, 13. listopadu 2006, 14. května 2007, 4. listopadu 2019 a 25. září 2023.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. prosince 2004 a 19. září 2016.

francouzštiny, a to v celém rozsahu nebo zčásti, pokud to předseda senátu považuje za nezbytné pro řádný průběh řízení.

(c) Předseda senátu může výjimečně povolit další používání úředního jazyka smluvní strany za podmínky, že stěžovatel ponese veškeré související náklady nebo jejich část.

(d) Nerozhodne-li předseda senátu jinak, zůstává rozhodnutí přijaté podle předchozích ustanovení tohoto odstavce v platnosti ve všech následných řízeních v dané věci, včetně řízení o žádostech o postoupení velkému senátu a žádostech o výklad nebo revizi rozsudku podle článků 73, 79 a 80.

4. a) Veškerá komunikace se smluvní stranou, která je účastníkem řízení, a její ústní přednesy a písemná podání musí probíhat v jednom z úředních jazyků Soudu. Předseda senátu může dotčené smluvní straně povolit, aby pro své ústní přednesy a písemná podání používala jeden ze svých úředních jazyků.

(b) Pokud je používání jednoho z úředních jazyků dotčené smluvní strany povoleno, je odpovědností žádající smluvní strany

(i) předložit překlad svých písemných podání do jednoho z úředních jazyků Soudu ve lhůtě, kterou stanoví předseda senátu. Pokud tato smluvní strana překlad ve stanovené lhůtě nepředloží, může tajemník učinit nezbytná opatření k zajištění překladu, přičemž náklady jdou k tíži žádající smluvní strany;

(ii) tato smluvní strana uhradí náklady na tlumočení svých ústních přednesů do angličtiny nebo francouzštiny. Za provedení nezbytných opatření pro toto tlumočení odpovídá tajemník.

(c) Předseda senátu může nařídit, aby smluvní strana, která je účastníkem řízení, ve stanovené lhůtě předložila překlad všech nebo některých příloh svých písemných podání nebo jakéhokoli jiného příslušného dokumentu nebo výňatků z nich nebo jejich shrnutí do angličtiny nebo francouzštiny.

(d) Předchozí pododstavce tohoto odstavce se přiměřeně vztahují rovněž na intervenci třetí strany podle článku 44 tohoto jednacího řádu a na používání jiného než úředního jazyka třetí stranou.

5. Předseda senátu může vyzvat žalovanou smluvní stranu, aby poskytla překlad svých písemných podání do úředního jazyka nebo některého z úředních jazyků této smluvní strany, a usnadnila tak stěžovateli porozumění těmto podáním.

6. Svědek, znalec nebo jiná osoba vystupující před Soudem může používat svůj vlastní jazyk, pokud nemá dostatečnou znalost některého z úředních jazyků. V tomto případě zajistí nezbytné tlumočení nebo překlad tajemník.

7. Pokud jde o žádost o posudek podle článku 1 Protokolu č. 16 k Úmluvě, může dožadující soud předložit žádost uvedenou v článku 92 tohoto jednacího řádu Soudu v národním úředním jazyce používaném ve vnitrostátním řízení. Pokud se nejedná o úřední jazyk Soudu, musí být překlad žádosti do angličtiny nebo francouzštiny předložen ve lhůtě stanovené předsedou Soudu.

Článek 35 – Zastoupení smluvních stran

Smluvní strany zastupují zmocněnci, kteří mohou využívat služeb advokátů nebo poradců.

Článek 36¹ – Zastoupení stěžovatelů

1. Osoby, nevládní organizace nebo skupiny jednotlivců mohou podat stížnost podle článku 34 Úmluvy samy nebo prostřednictvím zástupce.

2. Po oznámení stížnosti žalované smluvní straně podle čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 7 července 2003 a 7 února 2022

by měl být stěžovatel zastoupen podle odstavce 4 tohoto článku, pokud předseda senátu nerozhodne jinak.

3. Stěžovatel musí být takto zastoupen při každém ústním jednání, o němž rozhoduje senát, ledaže předseda senátu výjimečně povolí, aby stěžovatel představil svou věc sám, přičemž mu v případě potřeby může být nápomocen advokát nebo jiný schválený zástupce.

4. a) Zástupcem jednajícím za stěžovatele podle odstavců 2 a 3 tohoto článku je advokát oprávněný k výkonu advokacie v některé ze smluvních stran, který má bydliště na území jedné z nich, nebo jiná osoba schválená předsedou senátu.

(b) Aniž je dotčen čl. 35 odst. 3 Úmluvy, může předseda senátu odmítnout přijmout všechna podání nebo některá z nich nebo vydat jiné usnesení, které považuje za vhodné, pokud zástupce účastníka řízení učiní hanlivé, bezdůvodné, obtěžující, matoucí nebo nepřiměřeně obsáhlé podání.

(c) Za výjimečných okolností a v kterékoli fázi řízení o projednání stížnosti může předseda senátu, shledá-li, že to odůvodňují okolnosti nebo chování advokáta nebo jiné osoby jmenované podle odst. 4 písm. a) tohoto článku, nařídít, aby tato osoba nadále stěžovatele v tomto řízení nezastupovala ani mu nebyla nápomocna a aby si stěžovatel vyhledal jiného zástupce. Před vydáním takového usnesení musí být zástupci dána možnost k vyjádření.

5. a) Advokát nebo jiný schválený zástupce nebo stěžovatel osobně, který žádá o povolení představit věc, musí i v případě, že je vyhověno jeho žádosti podle níže uvedeného pododstavce, dostatečně rozumět jednomu z úředních jazyků Soudu.

6. b) Pokud nemá dostatečné schopnosti, aby se mohl vyjadřovat v některém z úředních jazyků Soudu, může mu předseda senátu podle čl. 34 odst. 3 tohoto jednacího řádu povolit používat některý z úředních jazyků smluvních stran.

Článek 37¹ – Sdělení, oznámení a předvolání

1. Sdělení nebo oznámení určená zmocněncům nebo advokátům účastníků řízení jsou považována za sdělení nebo oznámení určená účastníkům řízení.

2. Považuje-li Soud za nezbytné, aby mu při sdělování, oznamování nebo předvolávání týkajících se jiných osob než zmocněnců nebo advokátů účastníků řízení byla nápomocna vláda státu, na jehož území mají být taková sdělení, oznámení nebo předvolání účinná, obrátí se předseda Soudu přímo na tuto vládu, aby mu poskytla potřebné prostředky.

Článek 38 – Písemná podání

1. Po uplynutí lhůty stanovené předsedou senátu, případně soudcem zpravodajem v souladu s tímto jednacím řádem, nelze předkládat písemná vyjádření ani jiné dokumenty. Písemná vyjádření nebo jiné dokumenty předložené po uplynutí této lhůty nebo v rozporu s praktickými pokyny vydanými podle článku 32 tohoto jednacího řádu se do spisu nezařazují, pokud předseda senátu nerozhodne jinak.

2. Pro účely dodržení lhůty stanovené v odstavci 1 tohoto článku se za rozhodné datum považuje ověřené datum odeslání písemnosti, nebo pokud toto datum nelze zjistit, skutečné datum přijetí písemnosti Kanceláří.

Článek 38A² – Projednávání procesních otázek

Procesní otázky, které vyžadují rozhodnutí senátu, se projednávají současně s projednáváním

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003.

2 Doplněno Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

odůvodněnosti, pokud předseda senátu nerozhodne jinak.

Článek 39¹ – Předběžná opatření

1. Senát, případně předseda sekce nebo pověřený soudce ustanovený podle odstavce 4 tohoto článku mohou na žádost účastníka řízení nebo jiné dotčené osoby nebo z vlastního podnětu účastníky řízení vyrozumět o předběžném opatření, které by podle jejich názoru mělo být vydáno v zájmu účastníků řízení nebo řádného průběhu řízení.
2. Pokud je to považováno za vhodné, může být opatření přijaté v konkrétní věci neprodleně oznámeno Výboru ministrů.
3. Senát, případně předseda sekce nebo pověřený soudce ustanovený podle odstavce 4 tohoto článku si může od účastníků řízení vyžádat informace o všech záležitostech souvisejících s prováděním uvedeného předběžného opatření.
4. Předseda Soudu může ustanovit místopředsedy sekcí jako soudce pověřené rozhodováním o žádostech o vydání předběžného opatření.

Článek 40 – Naléhavé oznámení stížnosti

Aniž je dotčeno provedení jiných procesních úkonů, může v naléhavých případech tajemník se souhlasem předsedy senátu jakýmkoli dostupným způsobem vyrozumět dotčenou smluvní stranu o podání stížnosti a o jejím předmětu.

Článek 41² – Pořadí projednávání věcí

Při určování pořadí projednávání věcí Soud přihlíží k významu a naléhavosti předložených otázek na základě jím stanovených kritérií. Senát nebo jeho předseda se však může od těchto kritérií odchýlit a upřednostnit konkrétní stížnost.

Článek 42 – Spojení a souběžné projednávání stížností

(bývalý článek 43)

1. Senát může na žádost účastníků řízení nebo z vlastního podnětu rozhodnout o spojení dvou nebo více stížností.
2. Předseda senátu může po konzultaci s účastníky řízení nařídit, aby řízení o stížnostech přidělených témuž senátu probíhala souběžně, aniž je dotčeno rozhodnutí senátu o spojení stížností.

Článek 43³ – Vyškrtnutí stížnosti ze seznamu projednávaných věcí a navrácení stížnosti na seznam projednávaných věcí

(bývalý článek 44)

1. Soud může v kterékoli fázi řízení rozhodnout o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu projednávaných věcí podle článku 37 Úmluvy.
2. Pokud smluvní strana, která podala stížnost, oznámí tajemníkovi záměr nepokračovat v řízení, může

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005, 16. ledna 2012 a 14. ledna 2013.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002 a 29. června 2009.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července, 13. listopadu 2006, 19. září 2016, 3. června 2022 a 3. března 2023.

senát vyškrtnout stížnost ze seznamu věcí projednávaných Soudem podle článku 37 Úmluvy, pokud druhá smluvní strana nebo strany, jichž se věc týká, s tímto zastavením řízení souhlasí.

3. Pokud dojde ke smírnému urovnání podle článku 39 Úmluvy, bude stížnost vyškrtuta ze seznamu projednávaných věcí rozhodnutím Soudu. Podle čl. 39 odst. 4 Úmluvy se toto rozhodnutí předá Výboru ministrů, který dohlíží na plnění podmínek smírného urovnání, jak jsou stanoveny v rozhodnutí. V ostatních případech uvedených v článku 37 Úmluvy se stížnost vyškrtne rozsudkem, pokud byla prohlášena za přijatelnou, nebo pokud nebyla prohlášena za přijatelnou, rozhodnutím. Pokud byla stížnost vyškrtuta rozsudkem, zašle předseda senátu tento rozsudek poté, co se stal konečným, Výboru ministrů, aby mu podle čl. 46 odst. 2 Úmluvy umožnil dohlížet na plnění případných závazků, které byly spojeny se zastavením řízení nebo vyřešením věci.

4. Pokud byla stížnost vyškrtuta podle článku 37 Úmluvy, rozhodne Soud o nákladech řízení. Pokud je v rozhodnutí, kterým se stížnost, jež nebyla prohlášena za přijatelnou, vyškrtává ze seznamu projednávaných věcí, rozhodnuto o nákladech řízení, zašle předseda senátu toto rozhodnutí Výboru ministrů.

5. Pokud byla stížnost vyškrtuta podle článku 37 Úmluvy, může ji Soud vrátit na seznam projednávaných věcí, pokud shledá, že to odůvodňují výjimečné okolnosti.

Článek 44¹ – Intervence třetí strany

1. a) Je-li žalované smluvní straně doručeno podle čl. 51 odst. 1 nebo čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu oznámení o stížnosti podané podle článku 33 nebo 34 Úmluvy, předá tajemník kopii stížnosti zároveň každé jiné smluvní straně, jejíž státní příslušník je v dané věci stěžovatelem. Tajemník obdobně oznámí každé takové smluvní straně rozhodnutí o konání ústního jednání v dané věci.

(b) Pokud si smluvní strana přeje uplatnit své právo předložit písemné vyjádření nebo se účastnit ústního jednání podle čl. 36 odst. 1 Úmluvy, oznámí to písemně tajemníkovi nejpozději do dvanácti týdnů od předání nebo oznámení uvedeného v předchozím pododstavci. Předseda senátu může z výjimečných důvodů stanovit jinou lhůtu.

2. Pokud si komisař Rady Evropy pro lidská práva přeje uplatnit právo předložit písemné vyjádření podle čl. 36 odst. 3 Úmluvy, oznámí to písemně tajemníkovi nejpozději do dvanácti týdnů od zveřejnění informace o tom, že žalované smluvní straně byla stížnost oznámena, v databázi judikatury Soudu HUDOC. Pokud si komisař Rady Evropy pro lidská práva přeje uplatnit právo účastnit se ústního jednání před senátem podle čl. 36 odst. 3 Úmluvy, oznámí to písemně tajemníkovi nejpozději do čtyř týdnů od zveřejnění informace o rozhodnutí senátu o konání ústního jednání na internetových stránkách Soudu. Předseda senátu může z výjimečných důvodů stanovit jiné lhůty.

Pokud se komisař pro lidská práva nemůže řízení před Soudem účastnit sám, uvede jméno osoby nebo osob ze svého úřadu, které pověřil svým zastupováním. Může mu být nápomocen advokát.

3. a) Jakmile byla žalované smluvní straně oznámena stížnost podle čl. 51 odst. 1 nebo čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu, může předseda senátu v zájmu řádného výkonu spravedlnosti podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy vyzvat kteroukoli smluvní stranu, která není účastníkem řízení, nebo kteroukoli dotčenou osobu, která není stěžovatelem, aby předložila písemné vyjádření nebo se ve výjimečných případech zúčastnila ústního jednání, nebo to takové smluvní straně nebo dotčené osobě povolit.

(b) Žádosti o povolení předložit písemné vyjádření nebo účastnit se veřejného jednání musí být řádně odůvodněny a předloženy písemně v jednom z úředních jazyků, jak je stanoví čl. 34 odst. 4 tohoto jednacího řádu. Žádosti o povolení předložit písemné vyjádření musí být podány nejpozději dvanáct týdnů po zveřejnění informace o tom, že žalovaná smluvní strana byla o stížnosti informována,

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003, 13. listopadu 2006, 19. září 2016, 3. června 2022 a 3. března 2023.

v databázi judikatury Soudu HUDOC. Žádosti o povolení účastnit se veřejného jednání před senátem musí být podány nejpozději čtyři týdny po zveřejnění informace o rozhodnutí senátu o konání ústního jednání na internetových stránkách Soudu. Předseda senátu může z výjimečných důvodů stanovit jiné lhůty.

4. a) Ve věcech, které má projednávat velký senát, počínají lhůty stanovené v předchozích odstavcích běžet od zveřejnění informace o rozhodnutí senátu podle čl. 72 odst. 1 tohoto jednacího řádu o vzdání se pravomoci ve prospěch velkého senátu nebo o rozhodnutí kolegia velkého senátu podle čl. 73 odst. 2 tohoto jednacího řádu o přijetí žádosti účastníka řízení o postoupení věci velkému senátu na internetových stránkách Soudu.

(b) Lhůty stanovené v tomto článku může předseda senátu výjimečně prodloužit, pokud je prokázán dostatečný důvod.

5. Na výzvy nebo povolení podle odst. 3 písm. a) tohoto článku se vztahují podmínky, včetně lhůt, které stanoví předseda senátu. Nejsou-li tyto podmínky splněny, může předseda rozhodnout, že vyjádření nebudou zařazena do spisu, nebo že bude omezena účast na ústním jednání v rozsahu, který bude považovat za vhodný.

6. Písemná vyjádření předložená podle tohoto článku se podávají v jednom z úředních jazyků, jak stanoví čl. 34 odst. 4 tohoto jednacího řádu. Tajemník je předá účastníkům řízení, kteří jsou oprávněni za podmínek stanovených předsedou senátu, včetně lhůt, předložit písemná vyjádření k věci nebo na ně případně odpovědět na ústním jednání.

7. Ustanovení tohoto článku se přiměřeně vztahují na řízení před velkým senátem zřízeným k vydávání posudků podle článku 2 Protokolu č. 16 k Úmluvě. Předseda Soudu stanoví lhůty, které se vztahují na vedlejší účastníky řízení.

Článek 44A¹ – Povinnost poskytnout Soudu součinnost

Účastníci řízení jsou povinni poskytnout Soudu plnou součinnost při vedení řízení, a zejména přijmout taková opatření, která Soud považuje za nezbytná pro řádný výkon spravedlnosti. Tato povinnost se vztahuje i na smluvní stranu, která není účastníkem řízení, pokud je taková součinnost nezbytná.

Článek 44B² – Nesplnění příkazu Soudu

Pokud účastník řízení nesplní příkaz Soudu týkající se vedení řízení, může předseda senátu přijmout opatření, která považuje za vhodná.

Článek 44C³ – Neúčinná účast

1. Pokud účastník řízení nepředloží důkazy nebo neposkytne informace požadované Soudem nebo nesdělí příslušné informace z vlastního podnětu nebo se jinak účinně neúčastní řízení, může Soud vyvodit závěry, které považuje za vhodné.

2. Neúčast nebo odmítnutí účinné účasti žalované smluvní strany na řízení není samo o sobě důvodem k tomu, aby senát přestal stížnost projednávat.

Článek 44D⁴ – Vyloučení ze zastupování nebo pomoci před Soudem

1. Předseda Soudu může za výjimečných okolností, pokud shledá, že to chování advokáta nebo osoby

---

1 Doplněno Soudem dne 13. prosince 2004.

2 Doplněno Soudem dne 13. prosince 2004.

3 Doplněno Soudem dne 13. prosince 2004.

4 Doplněno Soudem dne 13. prosince 2004 a změněno dne 7. února 2022.

jmenované podle čl. 36 odst. 4 písm. a) tohoto jednacího řádu odůvodňuje, nařídít, aby uvedený advokát nebo jiná osoba již nemohli účastníka řízení před Soudem zastupovat nebo mu být nápomocni. Toto rozhodnutí o vyloučení může být vydáno na dobu určitou nebo neurčitou.

2. Toto rozhodnutí musí být odůvodněné a musí být přijato na základě odůvodněného návrhu senátu poté, co byla dotčené osobě, každé dotčené vládě a každé dotčené advokátní komoře dána možnost předložit vyjádření. O rozhodnutí se vyrozumí dotčená osoba, každá dotčená vláda a každá dotčená advokátní komora.

3. Na odůvodněnou žádost osoby vyloučené podle odstavce 1 může předseda Soudu po konzultaci se senátem podle odstavce 2, případně s dotčenou vládou a advokátní komorou, vrátit právo zastupovat. O tomto rozhodnutí musí být informována dotčená osoba, každá dotčená vláda a každá dotčená advokátní komora.

Článek 44E¹ – Netrvání na stížnosti

Podle čl. 37 odst. 1 písm. a) Úmluvy může senát podle článku 43 tohoto jednacího řádu vyškrtnout stížnost ze seznamu stížností, pokud stěžující smluvní strana nebo individuální stěžovatel na stížnosti netrvá.

Článek 44F¹ – Zacházení s vysoce citlivými dokumenty

1. a) V tomto článku pojem „dokument“ zahrnuje veškeré informace nebo materiály, ať už ve fyzické nebo elektronické podobě, jakož i části takového dokumentu. Pojmy „účastník řízení“ a „účastníci řízení“ se rozumí:

(i) jakákoli smluvní strana;

(ii) stěžovatel (osoba, nevládní organizace nebo skupina jednotlivců), který podal stížnost podle článku 34 Úmluvy.

(b) V tomto článku odkazy na „výbor“ znamenají sestavu tří soudců složenou v souladu s čl. 44F odst. 4 pro účely posouzení žádosti podle tohoto článku.

2. Pokud se smluvní strana v kterékoli fázi řízení domnívá, že by zpřístupnění dokumentu účastníku řízení nebo veřejnosti poškodilo její zájmy v oblasti národní bezpečnosti, nebo pokud se stěžovatel domnívá, že by to poškodilo jakýkoli jiný stejně závažný zájem, který může mít stěžovatel, na žádost dotčeného účastníka řízení se takový dokument nezpřístupní a dotčený účastník řízení má právo dosáhnout vyřešení této otázky v souladu s tímto článkem. Nevyžaduje se, aby byl dotčený dokument poskytnut v okamžiku podání žádosti.

3. Tento článek se použije rovněž v případě, že osoba, která byla požádána o poskytnutí dokumentu podle článku A1 přílohy jednacího řádu (týkajícího se vyšetřování), odmítla dokument poskytnout nebo věc postoupila účastníkovi řízení s odůvodněním, že by jeho zpřístupnění poškodilo zájmy tohoto účastníka řízení.

4. Žádost účastníka řízení podle čl. 44F odst. 2 se přidělí výboru složenému ze soudců, kteří nejsou členy senátu příslušného k rozhodování o přijatelnosti nebo odůvodněnosti věci; výbor může určit a usnadnit jakékoli kroky, které považuje za nezbytné k tomu, aby senátu poskytl příslušné informace pro pokračování v posuzování věci podle čl. 44F odst. 7.

5. Pokud by podle názoru účastníka řízení zveřejnění dokumentu poškodilo jeho zájmy, učiní účastník řízení ve spolupráci se senátem nebo výborem a případně s dalším účastníkem řízení a s ohledem na své povinnosti podle článku 38 Úmluvy a článku 44A všechny přiměřené kroky v závislosti na případě, aby se snažil věc vyřešit cestou spolupráce a v přiměřené lhůtě. To může zahrnovat kterýkoli

---

1 Doplněno Soudem dne 13. prosince 2004.

1 Doplněno Soudem dne 23. září 2023.

z následujících kroků (samostatně nebo v kombinaci):

- (a) úpravu nebo vyjasnění žádosti uvedené v odst. 2 tohoto článku;
- (b) rozhodnutí senátu nebo výboru o relevanci požadovaného dokumentu;
- (c) dohodu o podmínkách, za nichž by mohla být poskytnuta pomoc, včetně, mimo jiné, poskytnutí shrnutí nebo úpravy dokumentu, stanovení omezení pro zpřístupnění, použití neveřejného řízení nebo řízení ex parte nebo zavedení jiných ochranných opatření;
- (d) dohodu o praktických a procesních zárukách pro uložení dokumentu v kanceláři a nahlížení do něj.

6. Jakmile byly podniknuty všechny přiměřené kroky k vyřešení záležitosti prostřednictvím spolupráce a pokud se dotčený účastník řízení domnívá, že neexistují prostředky nebo podmínky, za nichž by bylo možné dokument poskytnout nebo zpřístupnit, aniž by byly dotčeny jeho zájmy, oznámí senátu nebo výboru konkrétní důvody svého stanoviska, ledaže by konkrétní popis důvodů sám o sobě tyto zájmy poškodil.

7. Poté, pouze pokud se senát domnívá, že dokument je pro posouzení věci nezbytný, může:

- (a) pokud má senát k dispozici dokument ve formě, s níž účastník řízení souhlasí, odchylně od zásady kontradiktornosti a při omezení se na to, co je podle jeho názoru nezbytně nutné pro řádný výkon spravedlnosti, k takovému dokumentu přihlédnout. Senát přitom přihlédne ke skutečnosti, že druhý účastník řízení neměl možnost se k tomuto dokumentu vyjádřit. Při přijímání rozsudku nebo rozhodnutí senát náležitě přihlédne k citlivé povaze každého takto posuzovaného dokumentu;
- (b) za jakýchkoli jiných okolností může senát vyvodit závěry, které považuje za vhodné.

Kapitola II – Zahájení řízení

Článek 45 – Podpisy

1. Každou stížnost podle článků 33 nebo 34 Úmluvy je třeba podat písemně a musí ji podepsat stěžovatel nebo jeho zástupce.
2. Pokud stížnost podává nevládní organizace nebo skupina jednotlivců, musí ji podepsat osoby oprávněné tuto organizaci nebo skupinu zastupovat. O tom, zda jsou osoby, které stížnost podepsaly, k tomu oprávněné, rozhodne příslušný senát nebo výbor.
3. Pokud jsou stěžovatelé podle článku 36 zastoupeni, předloží jejich zástupce nebo zástupci plnou moc nebo písemné pověření k zastupování.

Článek 46¹ – Obsah mezistátní stížnosti

Každá smluvní strana nebo strany, které mají v úmyslu předložit věc Soudu podle článku 33 Úmluvy, podají stížnost Kanceláři, v níž uvedou

- (a) název smluvní strany, vůči níž je stížnost podána;
- (b) popis skutkového stavu;
- (c) prohlášení o tvrzeném porušení či údajných porušeních Úmluvy a příslušnou argumentaci;
- (d) prohlášení o splnění podmínek přijatelnosti (vyčerpání všech vnitrostátních prostředků nápravy a dodržení lhůty) stanovených v čl. 35 odst. 1 Úmluvy;
- (e) předmět stížnosti a obecné uplatnění případných požadavků na spravedlivé zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy jménem domnělého poškozeného nebo poškozených a
- (f) jméno a adresu osoby nebo osob jmenovaných jako zástupce;

a přiloží

- (g) kopie všech významných dokumentů, zejména soudních či jiných rozhodnutí týkajících se předmětu stížnosti.

Článek 47² – Obsah individuální stížnosti

1. Stížnost podle článku 34 Úmluvy se podává na formuláři, který poskytuje Kancelář, pokud Soud nerozhodne jinak. Musí obsahovat veškeré informace požadované v příslušných částech formuláře stížnosti a musí uvádět

- (a) jméno, datum narození, státní příslušnost a adresu stěžovatele, a pokud je stěžovatelem právnická osoba, její celý název, datum jejího založení nebo vzniku, (případně) úřední registrační číslo a adresu sídla;
- (b) jméno, adresu, telefonní a faxové číslo a e-mailovou adresu případného zástupce;
- (c) v případě, že je stěžovatel zastoupen, datovaný a originální podpis stěžovatele v části formuláře stížnosti upravující zmocnění; originální podpis zástupce, že souhlasí se zastupováním stěžovatele, musí být rovněž uveden v části formuláře stížnosti upravující zmocnění; Soud může přijmout kopie podpisů nebo jiné formuláře zmocnění platné ve vnitrostátním právu smluvních stran, pokud jsou uvedeny závažné důvody pro nesplnění těchto požadavků a formulář zmocnění s originálními podpisy je Soudu

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 1. června 2015.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002, 11. prosince 2007, 22. září 2008, 6. května 2013 a 1. června a 5. října 2015 a 18. ledna 2024.

sdělen v přiměřené lhůtě;

(d) název smluvní strany nebo stran, vůči nimž stížnost směřuje;

(e) stručný a čitelný popis skutkového stavu;

(f) stručný a čitelný popis tvrzeného (tvrzených) porušení Úmluvy a příslušné argumenty a

(g) stručné a čitelné prohlášení potvrzující, že stěžovatel splňuje podmínky přijatelnosti stanovené v čl. 35 odst. 1 Úmluvy.

2. a) Veškeré informace uvedené v odst. 1 písm. e) až g) výše, které jsou uvedeny v příslušné části formuláře stížnosti, by měly postačovat k tomu, aby Soud mohl určit povahu a rozsah stížnosti bez použití jakéhokoli jiného dokumentu.

b) Stěžovatel však může informace doplnit tím, že k formuláři stížnosti připojí další podrobnosti o skutkovém stavu, tvrzeném porušení Úmluvy a příslušných argumentech. Tyto informace nesmí přesáhnout 20 stran.

3.1. Formulář stížnosti musí podepsat stěžovatel nebo jeho zástupce a musí k němu být přiloženy

(a) kopie dokumentů týkajících se napadených soudních nebo jiných rozhodnutí nebo opatření;

(b) kopie dokumentů a rozhodnutí prokazující, že stěžovatel splnil požadavek vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy a lhůtu stanovenou v čl. 35 odst. 1 Úmluvy;

(c) případně kopie dokumentů týkajících se řízení před jiným mezinárodním vyšetřovacím nebo smířčím orgánem;

(d) je-li stěžovatelem právnická osoba podle čl. 47 odst. 1 písm. a) tohoto jednacího řádu, doklad nebo doklady prokazující, že fyzická osoba, která stížnost podala, je oprávněna zastupovat stěžovatele.

3.2. Dokumenty předložené k prokázání důvodnosti stížnosti musí být seřazeny podle data, postupně očíslovány a jasně označeny.

4. Stěžovatelé, kteří si nepřejí, aby jejich totožnost byla zveřejněna, to musí uvést a předložit prohlášení o důvodech pro takovou výjimku z běžných pravidel pro přístup veřejnosti k informacím v řízení před Soudem. Soud může žádosti o anonymizaci vyhovět nebo ji přiznat z vlastního podnětu.

5.1. Nesplnění požadavků uvedených v odstavcích 1 až 3 tohoto článku má za následek, že Soud stížnost neprojedná, ledaže

(a) stěžovatel dostatečně vysvětlil, proč požadavky nesplnil;

(b) stížnost se týká žádosti o vydání předběžného opatření;

(c) Soud rozhodne jinak z vlastního podnětu nebo na žádost stěžovatele.

5.2. Soud může v každém případě požádat stěžovatele, aby ve stanovené lhůtě poskytl informace nebo doklady jakoukoli vhodnou formou nebo způsobem.

6. a) Datem podání stížnosti je pro účely čl. 35 odst. 1 Úmluvy datum, kdy je Soudu odeslán formulář stížnosti splňující požadavky tohoto článku. Datem odeslání je datum poštovního razítka.

b) Pokud to Soud považuje za odůvodněné, může přesto rozhodnout, že za den podání stížnosti se považuje jiné datum.

7. Stěžovatelé jsou povinni informovat Soud o každé změně adresy a o všech okolnostech významných pro stížnost.

Kapitola III – Soudci zpravodajové

Článek 48¹ – Mezistátní stížnosti

1. Je-li podána stížnost podle článku 33 Úmluvy, senát ustavený k projednání věci určí jednoho nebo více svých soudců jako soudce zpravodaje, kteří po obdržení písemných vyjádření dotčených smluvních stran předloží zprávu o přijatelnosti.
2. Soudce zpravodaj (soudci zpravodajové) předkládá zprávy, návrhy a jiné dokumenty, které mohou být senátu a jeho předsedovi nápomocny při výkonu jejich funkcí.

Článek 49² – Individuální stížnosti

1. Pokud materiály předložené stěžovatelem samy o sobě ukazují, že je stížnost nepřijatelná nebo by měla být vyškrtuta ze seznamu projednávaných věcí, posoudí stížnost samosoudce, ledaže existují zvláštní důvody pro jiný postup.
2. Pokud je podána stížnost podle článku 34 Úmluvy a její projednání senátem nebo výborem vykonávajícím funkce podle čl. 53 odst. 2 tohoto jednacího řádu, se jeví jako odůvodněné, určí předseda sekce, které byla věc přidělena, soudce zpravodaje, který stížnost posoudí.
3. Při posuzování stížností soudci zpravodajové
  - (a) mohou požádat účastníky řízení, aby ve stanovené lhůtě předložili veškeré informace o skutkovém stavu, dokumenty nebo jiné materiály, které považují za významné;
  - (b) s výhradou nařízení předsedy sekce, aby věc projednal senát nebo výbor, rozhodnou, zda bude stížnost projednávat samosoudce, výbor nebo senát;
  - (c) předkládají zprávy, návrhy a jiné dokumenty, které mohou být senátu, výboru nebo příslušnému předsedovi nápomocny při výkonu jejich funkcí.

Článek 50 – Řízení před velkým senátem

Pokud byla věc postoupena velkému senátu podle článku 30 nebo podle článku 43 Úmluvy, jmenuje předseda velkého senátu jako soudce zpravodaje jednoho nebo v případě mezistátní stížnosti jednoho nebo více jeho členů.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8 července 2002

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002, 4. července 2005, 13. listopadu 2006 a 14. května 2007.

Kapitola IV – Řízení o přijatelnosti

Mezistátní stížnosti

Článek 51¹ – Přidělování stížností a následný postup

1. Je-li podána stížnost podle článku 33 Úmluvy, předseda Soudu o ní neprodleně vyrozumí žalovanou smluvní stranu a přidělí ji jedné ze sekcí.
2. Podle čl. 26 odst. 1 písm. a) tohoto jednacího řádu zasedají soudci zvolení za žalující a žalovanou smluvní stranu *ex offio* jako členové senátu, který je ustaven k projednání věci. Pokud stížnost podalo několik smluvních stran nebo pokud jsou stížnosti se stejným předmětem podané několika smluvními stranami projednány společně podle článku 42 tohoto jednacího řádu, použije se článek 30 tohoto jednacího řádu.
3. Po přidělení věci sekci předseda sekce ustaví senát podle čl. 26 odst. 1 tohoto jednacího řádu a vyzve žalovanou smluvní stranu, aby se písemně vyjádřila k přijatelnosti stížnosti. Takto získané vyjádření sdělí tajemník žalující smluvní straně, která na něj může písemně odpovědět.
4. Před vydáním rozhodnutí o přijatelnosti stížnosti může senát nebo jeho předseda rozhodnout, že vyzve strany k předložení dalších písemných vyjádření.
5. Slyšení o přijatelnosti se koná, pokud o to požádá jedna nebo více dotčených smluvních stran nebo pokud tak rozhodne senát z vlastního podnětu.
6. Před stanovením písemného a případně ústního postupu předseda senátu projedná tuto otázku s účastníky řízení.

Individuální stížnosti

Článek 52² – Přidělování stížností sekcím

1. Každou stížnost podanou podle článku 34 Úmluvy přidělí předseda Soudu určité sekci, přičemž usiluje o zajištění spravedlivého rozdělení věcí mezi sekce.
2. Senát složený ze sedmi soudců podle čl. 26 odst. 1 Úmluvy ustaví předseda příslušné sekce podle čl. 26 odst. 1 tohoto jednacího řádu.
3. Do ustavení senátu v souladu s odstavcem 2 tohoto článku vykonává předseda sekce veškeré pravomoci, které jsou svěřeny tímto jednacím řádem předsedovi senátu.

Článek 52A³ – Řízení před samosoudcem

1. Podle článku 27 Úmluvy může samosoudce prohlásit za nepřijatelnou nebo vyškrtnout ze seznamu věcí projednávaných Soudem stížnost podanou podle článku 34, pokud takové rozhodnutí lze učinit bez dalšího přezkoumání. Rozhodnutí je konečné. Obsahuje stručné odůvodnění. Rozhodnutí se sdělí stěžovateli.
2. Pokud samosoudce nepřijme rozhodnutí podle odstavce 1 tohoto článku, postoupí stížnost výboru nebo senátu k dalšímu přezkoumání.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

3 Doplněno Soudem dne 13. listopadu 2006 a změněno dne 9. září 2019 a 4. listopadu 2019.

Článek 53¹ – Řízení před výborem

1. Podle čl. 28 odst. 1 písm. a) Úmluvy může Výbor jednomyslně a v kterékoli fázi řízení prohlásit stížnost za nepřijatelnou nebo ji vyškrtnout ze seznamu věcí projednávaných Soudem, pokud takové rozhodnutí lze učinit bez dalšího přezkoumání.
2. Pokud je výbor ve světle stanovisek účastníků řízení obdržených podle čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu přesvědčen, že věc má být posouzena postupem podle čl. 28 odst. 1 písm. b) Úmluvy, vydá jednomyslně rozsudek obsahující rozhodnutí o přijatelnosti a případně o spravedlivém zadostiučinění.
3. Pokud soudce zvolený za dotčenou smluvní stranu není členem výboru, může výbor v kterékoli fázi řízení před ním jednomyslně vyzvat tohoto soudce, aby nahradil některého z jeho členů, přičemž zohlední všechny významné skutečnosti, včetně toho, zda tato smluvní strana napadla použití postupu podle čl. 28 odst. 1 písm. b) Úmluvy.
4. Rozhodnutí a rozsudky podle čl. 28 odst. 1 Úmluvy jsou konečné. Musí být odůvodněny. Rozhodnutí mohou obsahovat stručné odůvodnění, pokud byla vydána po postoupení věci samosoudcem podle čl. 52A odst. 2 tohoto jednacího řádu.
5. Rozhodnutí výboru sdělí tajemník stěžovateli a dále dotčené smluvní straně nebo stranám, pokud se již dříve účastnily řízení o stížnosti v souladu s tímto jednacím řádem.
6. Pokud výbor nevydá žádné rozhodnutí ani rozsudek, postoupí stížnost senátu ustavenému podle čl. 52 odst. 2 tohoto jednacího řádu, aby ji projednal.
7. Na řízení před výborem se přiměřeně použijí ustanovení čl. 42 odst. 1 a článků 79 až 81 tohoto jednacího řádu.

Článek 54² – Řízení před senátem

1. Senát může bez dalšího prohlásit stížnost za nepřijatelnou nebo ji vyškrtnout ze seznamu věcí projednávaných Soudem. Rozhodnutí senátu se může týkat celé stížnosti nebo její části.
2. Případně mohou senát nebo předseda sekce rozhodnout, že
  - (a) požádají účastníky řízení o předložení veškerých informací o skutkovém stavu, dokumentů nebo jiných materiálů, které senát nebo jeho předseda považují za významné;
  - (b) oznámí stížnost nebo její část žalované smluvní straně, a vyzve ji, aby k ní předložila písemné stanovisko, a po jeho obdržení vyzve stěžovatele, aby na něj odpověděl;
  - (c) vyzvou účastníky řízení, aby předložili další písemná stanoviska.
3. Při výkonu pravomocí podle odst. 2 písm. b) tohoto článku může předseda sekce jako samosoudce bez dalšího prohlásit část stížnosti za nepřijatelnou nebo část stížnosti vyškrtnout ze seznamu věcí projednávaných Soudem. Rozhodnutí je konečné. Stručně se odůvodní. Toto rozhodnutí se sdělí stěžovateli a dotčené smluvní straně nebo stranám dopisem obsahujícím toto odůvodnění.
4. Odstavec 2 tohoto článku se vztahuje rovněž na místopředsedy sekcí jako pověřené soudce podle čl. 39 odst. 4 tohoto jednacího řádu pro rozhodování o žádostech o vydání předběžného opatření. Každé rozhodnutí o prohlášení stížnosti za nepřijatelnou musí být stručně odůvodněno. Toto rozhodnutí se sdělí stěžovateli dopisem obsahujícím toto odůvodnění.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002, 4. července 2005, 14. května 2007, 16. ledna 2012 a 4. listopadu 2019.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002 a 14. ledna 2013.

5. Před přijetím rozhodnutí o přijatelnosti může senát na žádost účastníka řízení nebo z vlastního podnětu rozhodnout o konání ústního jednání, pokud dospěje k závěru, že to vyžaduje plnění jeho funkcí podle Úmluvy. V takovém případě, nerozhodne-li senát výjimečně jinak, jsou účastníci řízení rovněž vyzváni, aby se vyjádřili k otázkám souvisejícím s odůvodněností.

Článek 54A – Společné posouzení přijatelnosti a odůvodněnosti

1. Při oznamování stížnosti žalované smluvní straně podle čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu může senát rovněž rozhodnout o společném posouzení přijatelnosti a odůvodněnosti podle čl. 29 odst. 1 Úmluvy. Účastníci řízení jsou vyzváni, aby ve svých stanoviscích uvedli případné požadavky na spravedlivého zadostiučinění a návrhy na smírné urovnání. Podmínky stanovené v článcích 60 a 62 tohoto jednacího řádu se použijí přiměřeně. Soud však může v případě potřeby v kterékoli fázi rozhodnout o přijatelnosti samostatným rozhodnutím.

2. Není-li dosaženo smírného urovnání nebo jiného řešení a senát s ohledem na argumenty účastníků řízení dospěje k závěru, že věc je přijatelná a připravena k rozhodnutí o odůvodněnosti, vydá rovnou rozsudek obsahující rozhodnutí senátu o přijatelnosti s výjimkou případů, kdy se rozhodne přijmout takové rozhodnutí samostatně.

Mezistátní a individuální stížnosti

Článek 55 – Námitky nepřijatelnosti

Jakoukoli námitku nepřijatelnosti musí žalovaná smluvní strana, pokud to její povaha a okolnosti dovolují, uplatnit ve svých písemných stanoviscích nebo ústních přednesech k přijatelnosti stížnosti předložených podle okolností podle článku 51 nebo článku 54 tohoto jednacího řádu.

Článek 56¹ – Rozhodnutí senátu

1. V rozhodnutí senátu se uvede, zda bylo přijato jednomyslně nebo většinou hlasů, a rozhodnutí musí být odůvodněno.

2. Rozhodnutí senátu sdělí tajemník stěžovateli. Sdělí jej rovněž dotčené smluvní straně nebo stranám a všem třetím stranám, včetně komisaře Rady Evropy pro lidská práva, pokud byly o stížnosti v souladu s tímto jednacím řádem předem vyrozuměny. Pokud dojde ke smírnému urovnání, rozhodnutí o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu projednávaných věcí se podle čl. 43 odst. 3 tohoto jednacího řádu předá Výboru ministrů.

Článek 57² – Jazyk rozhodnutí

Nerozhodne-li Soud, že se rozhodnutí vydá v obou úředních jazycích, vydávají se všechna rozhodnutí buď v angličtině, nebo ve francouzštině. Rozhodnutí velkého senátu se však vydávají v obou úředních jazycích a obě jazykové verze mají stejnou závaznost.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002, 13. listopadu 2006 a 4. listopadu 2019.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června, 8. července a 4. listopadu 2002.

Kapitola V – Řízení po rozhodnutí o přijatelnosti

Článek 58¹ – Mezistátní stížnosti

1. Jakmile senát rozhodne o přijatelnosti stížnosti podané podle článku 33 Úmluvy, stanoví předseda senátu po konzultaci s dotčenými smluvními stranami lhůtu pro podání písemných stanovisek k odůvodnění a pro předložení dalších důkazů. Předseda však může se souhlasem dotčených smluvních stran nařídit, aby se od písemného řízení upustilo.
2. Ústní jednání k odůvodnění se koná, pokud o to požádá jedna nebo více dotčených smluvních stran nebo pokud tak rozhodne z vlastního podnětu senát. Předseda senátu stanoví postup v ústním řízení.

Článek 59² – Individuální stížnosti

1. Jakmile je stížnost podaná podle článku 34 Úmluvy prohlášena za přijatelnou, může senát nebo jeho předseda vyzvat účastníky řízení k předložení dalších důkazů a písemných stanovisek.
2. Není-li rozhodnuto jinak, je účastníkům řízení poskytnuta k předložení stanoviska stejná lhůta.
3. Senát může na žádost účastníka řízení nebo z vlastního podnětu rozhodnout o konání ústní jednání k odůvodnění, pokud dospěje k závěru, že to vyžaduje plnění jeho funkcí podle Úmluvy.
4. Předseda senátu stanoví v případě potřeby postup v písemném i ústním řízení.

Článek 60³ – Požadavky na spravedlivé zadostiučinění

1. Stěžovatel, který si přeje, aby mu bylo přiznáno spravedlivé zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy v případě, že Soud shledá porušení jeho práv podle Úmluvy, musí v tomto smyslu vznést konkrétní požadavky.
2. Stěžovatel musí ve lhůtě stanovené pro podání vyjádření k odůvodnění předložit podrobné údaje o všech svých požadavcích spolu s případnými doklady, pokud předseda senátu nerozhodne jinak.
3. Pokud stěžovatel nevyhoví požadavkům stanoveným v předchozích odstavcích, může senát požadavky zcela nebo zčásti zamítnout.
4. Požadavky stěžovatele se předloží žalované smluvní straně k vyjádření.

Článek 61⁴ – Řízení o pilotním rozsudku

1. Soud může zahájit řízení v pilotní věci a vydat pilotní rozsudek, pokud skutkové okolnosti stížnosti odhalí u dotčené smluvní strany existenci strukturálního nebo systémového problému nebo jiného obdobného nesprávného fungování, které vedly nebo mohou vést k obdobným stížnostem.
2. a) Před zahájením řízení o pilotním rozsudku si Soud nejprve vyžádá stanoviska účastníků řízení k tomu, zda posuzovaná stížnost vyplývá z existence takového problému nebo nesprávného fungování dotčené smluvní strany, a k vhodnosti řešení stížnosti v tomto řízení.
(b) Soud může zahájit řízení o pilotním rozsudku z vlastního podnětu nebo na žádost jednoho či obou účastníků řízení.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. prosince 2004.

4 Doplněno Soudem dne 21. února 2011.

(c) Každá stížnost, u níž je zvoleno řízení o pilotním rozsudku, se vyřizuje přednostně podle článku 41 tohoto jednacího řádu.

3. Soud ve svém pilotním rozsudku určí jak povahu zjištěného strukturálního nebo systémového problému či jiného nesprávného fungování, tak druh nápravných opatření, která je dotčená smluvní strana podle výrokové části rozsudku na vnitrostátní úrovni povinna přijmout.

4. Soud může ve výrokové části pilotního rozsudku nařídít, aby byla nápravná opatření uvedená v odstavci 3 výše přijata ve stanovené lhůtě s ohledem na povahu požadovaných opatření a rychlost, s jakou může být zjištěný problém napraven na vnitrostátní úrovni.

5. Při vydání pilotního rozsudku si Soud může otázku spravedlivého zadostiučinění zcela nebo zčásti vyhradit do doby, než žalovaná smluvní strana přijme individuální a obecná opatření uvedená v pilotním rozsudku.

6. a) Soud může v případě potřeby odložit projednávání všech obdobných stížností do doby, než budou přijata nápravná opatření uvedená ve výrokové části pilotního rozsudku.

(b) Dotčení stěžovatelé jsou o rozhodnutí o odložení projednávání vyrozuměni vhodným způsobem. V případě potřeby jsou vyrozuměni o veškerém relevantním vývoji, který se týká jejich věcí.

(c) Soud může kdykoli projednat odročenu stížnost, pokud to vyžaduje zájem na řádném výkonu spravedlnosti.

7. Pokud účastníci pilotního řízení dosáhnou dohody o smírném urovnání, musí tato dohoda obsahovat prohlášení žalované smluvní strany o provedení obecných opatření uvedených v pilotním rozsudku a dále o nápravě, která bude zajištěna pro ostatní skutečné nebo potenciální stěžovatele.

8. Není-li rozhodnuto jinak, pokud dotčená smluvní strana nevyhoví výroku pilotního rozsudku, Soud pokračuje v projednávání stížností, jejichž projednávání bylo v souladu s odstavcem 6 výše odloženo.

9. Výbor ministrů, Parlamentní shromáždění Rady Evropy, generální tajemník Rady Evropy a komisař Rady Evropy pro lidská práva se vyrozumí o vydání pilotního rozsudku a dále o každém rozsudku, v němž Soud upozorňuje na existenci strukturálního nebo systémového problému smluvní strany.

10. Informace o zahájení řízení o pilotním rozsudku, o vydání pilotních rozsudků a jejich výkonu a dále o skončení těchto řízení se zveřejňují na internetových stránkách Soudu.

Článek 62¹ – Smírné urovnání

1. Jakmile je stížnost prohlášena za přijatelnou, naváže tajemník podle pokynů senátu nebo jeho předsedy kontakt s účastníky řízení s cílem zajistit smírné urovnání podle čl. 39 odst. 1 Úmluvy. Senát přijme veškerá vhodná opatření s cílem usnadnit tohoto urovnání.

2. Podle čl. 39 odst. 2 Úmluvy jsou jednání o smírném urovnání důvěrná a nejsou jimi dotčeny argumenty stran ve sporném řízení. Ve sporném řízení se nelze odvolávat na žádná písemná ani ústní sdělení ani na žádné nabídky či ústupky učiněné v rámci pokusu o smírné urovnání.

3. Pokud je senát informován tajemníkem, že se účastníci dohodli na smírném urovnání, vyškrtne po ověření, že urovnání bylo dosaženo na základě respektu k lidským právům ve smyslu Úmluvy a protokolů k ní, věc ze seznamu věcí projednávaných Soudem podle čl. 43 odst. 3 tohoto jednacího řádu.

4. Odstavce 2 a 3 se vztahují přiměřeně na postup podle článku 54A.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002 a 13. listopadu 2006.

Článek 62A¹– Jednostranné prohlášení

1. (a) Pokud stěžovatel odmítl podmínky návrhu smírného urovnání učiněného podle článku 62 tohoto jednacího řádu, může dotčená smluvní strana v souladu s čl. 37 odst. 1 Úmluvy požádat Soud o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu projednávaných věcí.

(b) K této žádosti musí být přiloženo prohlášení, v němž se jasně uznává, že v případě stěžovatele došlo k porušení Úmluvy, spolu se závazkem poskytnout odpovídající nápravu a případně přijmout nezbytná nápravná opatření.

(c) Podání prohlášení podle odst. 1 písm. b) tohoto článku musí být učiněno ve veřejném a sporném řízení vedeném odděleně od řízení o smírném urovnání podle čl. 39 odst. 2 Úmluvy a čl. 62 odst. 2 tohoto jednacího řádu a s náležitým ohledem na jeho důvěrnou povahu.

2. Pokud to odůvodňují výjimečné okolnosti, může být žádost a související prohlášení podáno u Soudu i bez předchozího pokusu o dosažení smírného urovnání.

3. Pokud je Soud přesvědčen, že prohlášení poskytuje dostatečný základ pro závěr, že dodržování lidských práv, jak jsou vymezena v Úmluvě a protokolech k ní, nevyžaduje, aby Soud pokračoval v projednávání stížnosti, může ji vyškrtnout ze seznamu projednávaných věcí, a to buď zcela, nebo zčásti, i když si stěžovatel přeje, aby se v projednávání stížnosti pokračovalo.

4. Tento článek se vztahuje přiměřeně na postup podle článku 54A tohoto jednacího řádu.

---

1 Doplněno Soudem dne 2. dubna 2012.

Kapitola VI – Ústní jednání

Článek 63¹ – Veřejná povaha ústního jednání

1. Ústní jednání jsou veřejná, pokud senát ve výjimečných případech nerozhodne v souladu s odstavcem 2 tohoto článku jinak, a to buď z vlastního podnětu, nebo na žádost účastníka řízení nebo jiné dotčené osoby.
2. Tisk a veřejnost mohou být vyloučeny z celého ústního jednání nebo jeho části v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, pokud to vyžadují zájmy mladistvých nebo ochrana soukromého života účastníků řízení, nebo v rozsahu, který je podle názoru senátu za zvláštních okolností nezbytný, kdy by publicita byla na újmu zájmům spravedlnosti.
3. Každá žádost o neveřejné ústní jednání podaná podle odstavce 1 tohoto článku musí být odůvodněna a musí upřesňovat, zda se týká celého jednání nebo pouze jeho části.

Článek 64² – Průběh ústního jednání

1. Předseda senátu vede a řídí ústní jednání a určuje pořadí, v jakém budou osoby předvolané k jednání před senátem vystupovat.
2. Kterýkoli soudce může klást otázky kterékoli osobě vystupující před senátem.

Článek 65³ – Nedostavení se k Soudu

Pokud se účastník řízení nebo jiná osoba, která se má dostavit, nedostaví nebo se odmítne dostavit, může senát, pokud dospěje k závěru, že takový postup je v souladu s řádným výkonem spravedlnosti, přesto pokračovat v ústním jednání.

Články 66 až 69 zrušeny

Článek 70⁴ – Doslovný zápis z ústního jednání

1. Pokud to nařídí předseda senátu, zajistí tajemník pořízení doslovného zápisu z ústního jednání. Každý takový zápis obsahuje:
  - (a) složení senátu;
  - (b) seznam osob, které vystupovaly před senátem;
  - (c) znění předložených podání, položených otázek a odpovědí;
  - (d) znění všech rozhodnutí vydaných během ústního jednání.
2. Pokud je celý doslovný zápis nebo jeho část v jiném než úředním jazyce, zajistí tajemník jeho překlad do jednoho z úředních jazyků.
3. Zástupci účastníků řízení obdrží kopii doslovného zápisu z ústního jednání, aby mohli pod kontrolou tajemníka nebo předsedy senátu provést opravy, avšak v žádném případě nesmí tyto opravy ovlivnit smysl a význam toho, co bylo řečeno. Tajemník stanoví v souladu s pokyny předsedy senátu lhůty, které se k tomuto účelu poskytují.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 7. července 2003.

4 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002.

4. Takto opravený doslovný zápis podepíše předseda senátu a tajemník, a představuje tak ověřenou listinu.

Kapitola VII – Řízení před velkým senátem

Článek 71¹ – Použitelnost procesních ustanovení

1. Veškerá ustanovení upravující řízení před senáty se přiměřeně použijí i na řízení před velkým senátem.
2. Pravomoci svěřené senátu v čl. 54 odst. 5 a čl. 59 odst. 3 tohoto jednacího řádu v souvislosti s konáním ústního jednání může v řízení před velkým senátem vykonávat rovněž předseda velkého senátu.

Článek 72² – Vzdání se pravomoci ve prospěch velkého senátu

1. Pokud věc projednávaná senátem vyvolává závažnou otázku týkající se výkladu Úmluvy nebo protokolů k ní, může se senát vzdát pravomoci ve prospěch velkého senátu.
2. Pokud by se rozhodnutí senátu o otázce jím projednávané mohlo dostat do rozporu s judikaturou Soudu, senát se pravomoci ve prospěch velkého senátu vzdá.
3. Tajemník oznámí účastníkům řízení záměr senátu vzdát se pravomoci a vyzve je, aby se k němu vyjádřili ve lhůtě dvou týdnů ode dne oznámení.
4. Rozhodnutí o vzdání se pravomoci nemusí být odůvodněno. Tajemník vyrozumí účastníky řízení o rozhodnutí senátu.

Článek 73 – Žádost účastníka řízení o postoupení věci velkému senátu

1. V souladu s článkem 43 Úmluvy může kterýkoli účastník řízení písemně požádat Kancelář ve výjimečných případech o postoupení věci velkému senátu. Účastník řízení ve své žádosti uvede závažnou otázku týkající se výkladu nebo použití Úmluvy nebo protokolů k ní nebo závažný problém obecného významu, která podle jeho názoru vyžaduje posouzení velkým senátem.
2. Kolegium pěti soudců velkého senátu ustavený podle čl. 24 odst. 5 tohoto jednacího řádu přezkoumá žádost pouze na základě stávajícího spisu. Žádosti vyhovějí pouze tehdy, pokud věc vyvolává takovou otázku nebo problém. Odmítnutí žádosti není třeba odůvodňovat.
3. Pokud kolegium žádosti vyhovějí, rozhodne velký senát ve věci rozsudkem.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června a 8. července 2002

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 6. února 2013 a 1. června 2015

Kapitola VIII – Rozsudky

Článek 74¹ – Obsah rozsudku

1. Rozsudek v souladu s článkem 28, 42 a 44 Úmluvy obsahuje
  - (a) jméno předsedy a ostatních soudců tvořících příslušný senát nebo výbor a jméno tajemníka nebo zástupce tajemníka;
  - (b) datum jeho vydání a doručení;
  - (c) označení účastníků řízení;
  - (d) jména zmocněnců, advokátů nebo poradců účastníků řízení;
  - (e) popis použitého postupu;
  - (f) skutkové okolnosti věci;
  - (g) shrnutí podání účastníků řízení;
  - (h) právní odůvodnění;
  - (i) výrok;
  - (j) případné rozhodnutí o nákladech řízení;
  - (k) uvedení počtu soudců, kteří tvořili většinu;
  - (l) případné prohlášení, které znění je závazné.
2. Každý soudce, který se podílel na přezkoumávání věci v senátu nebo velkém senátu, je oprávněn připojit k rozsudku buď své odlišné stanovisko souhlasné či nesouhlasné, anebo může připojit pouhé vyjádření nesouhlasu.

Článek 75² – Rozhodnutí o spravedlivém zadostiučinění

1. Jestliže senát nebo výbor zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo jejích protokolů, rozhodne v témže rozsudku o použití článku 41 Úmluvy, pokud byl v souladu s článkem 60 tohoto jednacího řádu uplatněn konkrétní nárok a otázka je připravena k rozhodnutí; pokud otázka není připravena k rozhodnutí, senát nebo výbor si ji zcela nebo zčásti vyhradí a stanoví další postup.
2. Pro účely rozhodování o použití článku 41 Úmluvy se senát nebo výbor skládá pokud možno z těch soudců, kteří rozhodovali o odůvodněnosti. Pokud není možné sestavit původní senát nebo výbor, předseda sekce doplní nebo sestaví senát nebo výbor losováním.
3. Senát nebo výbor mohou při přiznání spravedlivého zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy nařídít, že pokud nedojde k vyplacení ve stanovené lhůtě, budou přiznané částky úročeny.
4. Pokud je Soud informován, že mezi poškozeným a odpovědnou smluvní stranou bylo dosaženo dohody, ověří spravedlivou povahu dohody, a pokud shledá, že dohoda je spravedlivá, vyškrtne věc ze seznamu projednávaných věcí v souladu s čl. 43 odst. 3 tohoto jednacího řádu.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. listopadu 2006.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. prosince 2004 a 13. listopadu 2006.

Článek 76¹ – Jazyk rozsudku

Nerozhodne-li Soud, že rozsudek bude vydán v obou úředních jazycích, vydávají se všechny rozsudky buď v angličtině, nebo ve francouzštině. Rozsudky velkého senátu se však vydávají v obou úředních jazycích a obě jazykové verze mají stejnou závaznost.

Článek 77² – Podpis, vyhlášení a oznámení rozsudku

1. Rozsudky podepisuje předseda senátu nebo výboru a tajemník.
2. Rozsudek vydaný senátem může vyhlásit předseda senátu nebo jiný jím pověřený soudce na veřejném jednání. Zmocněnci a zástupci účastníků řízení se včas vyrozumí o datu ústního jednání. V ostatních případech a v případě rozsudků přijatých výbory se za doručení rozsudku považuje oznámení podle odstavce 3 tohoto článku.
3. Rozsudek se předává Výboru ministrů. Tajemník zašle kopie účastníkům řízení, generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, všem třetím stranám, včetně komisaře Rady Evropy pro lidská práva, a všem dalším přímo dotčeným osobám. Řádně podepsaný originál se uloží v archivu Soudu.

Článek 78 zrušen

Článek 79 – Žádost o výklad rozsudku

1. Účastník řízení může požádat o výklad rozsudku ve lhůtě jednoho roku od jeho vydání.
2. Žádost se podává Kanceláři. Musí přesně uvést bod nebo body výroku rozsudku, jejichž výklad se požaduje.
3. Původní senát může z vlastního podnětu rozhodnout o zamítnutí žádosti z důvodu, že neexistuje žádný důvod, který by odůvodňoval její projednání. Není-li možné svolat původní senát, předseda Soudu doplní nebo sestaví senát losováním.
4. Pokud senát žádost nezamítně, vyrozumí o ní tajemník druhého účastníka řízení nebo účastníky řízení a vyzve je, aby se k ní ve lhůtě stanovené předsedou senátu písemně vyjádřili. Předseda senátu rovněž stanoví datum ústního jednání, pokud senát rozhodne o jeho konání. Senát rozhoduje rozsudkem.

Článek 80 – Žádost o revizi rozsudku

1. Účastník řízení může v případě, že zjistí skutečnost, která by mohla mít vzhledem ke své povaze rozhodující vliv a která v době vydání rozsudku nebyla Soudu známa a nemohla být rozumně známa účastníku řízení, požádat Soud o revizi uvedeného rozsudku, a to ve lhůtě šesti měsíců od doby, kdy vyšla daná skutečnost najevo.
2. V žádosti je třeba uvést rozsudek, o jehož revizi se žádá, a žádost musí obsahovat informace nezbytné k prokázání splnění podmínek stanovených v odstavci 1 tohoto článku. K žádosti se přiloží kopie všech podkladů. Žádost a podklady se podávají Kanceláři.
3. Původní senát může z vlastního podnětu rozhodnout o zamítnutí žádosti z důvodu, že neexistuje žádný důvod, který by odůvodňoval její projednání. Není-li možné svolat původní senát, předseda Soudu doplní nebo sestaví senát losováním.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 17. června, 8. července 2002 a 4. listopadu 2019.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 13. listopadu 2006, 1. prosince 2008 a 1. června 2015.

4. Pokud senát žádost nezamítne, vyzoomí o ní tajemník druhého účastníka řízení nebo účastníky řízení a vyzve je, aby se k ní ve lhůtě stanovené předsedou senátu písemně vyjádřili. Předseda senátu rovněž stanoví datum jednání, pokud senát rozhodne o jeho konání. Senát rozhoduje rozsudkem.

Článek 81 – Oprava chyb v rozhodnutích a rozsudcích

Aniž jsou dotčena ustanovení o revizi rozsudků a o vrácení stížnosti na seznam projednávaných věcí, může Soud z vlastního podnětu nebo na žádost účastníka řízení podanou do jednoho měsíce od vyhlášení rozhodnutí nebo rozsudku opravit chyby v psaní a počtech nebo zjevné nesprávnosti.

Kapitola IX – Posudky podle článků 47, 48 a 49 Úmluvy¹

Článek 82²

V řízeních týkajících se posudků vyžádaných Výborem ministrů Soud kromě ustanovení článků 47, 48 a 49 Úmluvy použije i níže uvedená ustanovení. V rozsahu, v jakém to považuje za vhodné, použije i ostatní ustanovení tohoto jednacího řádu.

Článek 83³

Žádost o posudek se podává tajemníkovi. V žádosti musí být plně a přesně uvedena otázka, k níž má Soud vydat posudek, a rovněž

- (a) datum, kdy Výbor ministrů vydal rozhodnutí uvedené v čl. 47 odst. 3 Úmluvy;
- (b) jméno a adresa osoby nebo osob jmenovaných Výborem ministrů, které mohou Soudu poskytnout veškerá vysvětlení, která si může vyžádat.

K žádosti se přiloží veškeré dokumenty, které mohou danou otázku ozřejmit.

Článek 84⁴

1. Po obdržení žádosti předá tajemník její kopii a kopii přiložených dokumentů všem členům Soudu.
2. Tajemník informuje smluvní strany, že mohou k žádosti předložit písemná vyjádření.

Článek 85⁵

1. Předseda Soudu stanoví lhůty pro podání písemných vyjádření nebo jiných dokumentů.
2. Písemná vyjádření nebo jiné dokumenty se předkládají tajemníkovi. Tajemník předá jejich kopie všem členům Soudu, Výboru ministrů a každé smluvní straně.

Článek 86

Po skončení písemného řízení předseda Soudu rozhodne, zda bude smluvním stranám, které předložily písemná vyjádření, poskytnuta příležitost je rozvést na ústním jednání konaném za tímto účelem.

Článek 87⁶

1. K posouzení žádosti o posudek se ustaví velký senát.
2. Pokud velký senát dospěje k závěru, že žádost nespadá do jeho pravomoci ve smyslu článku 47 Úmluvy, prohlásí to v odůvodněném rozhodnutí.

---

1 Doplněno Soudem dne 19. září 2016.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 19. září 2016.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005.

4 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005.

5 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005.

6 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005.

Článek 88¹

1. Odůvodněná rozhodnutí a posudky se přijímají většinou hlasů velkého senátu. Obsahují údaj o počtu soudců, kteří tvořili většinu.

1B. Odůvodněná rozhodnutí a posudky se vydávají v obou úředních jazycích Soudu a obě jazykové verze mají stejnou závaznost.

2. Každý soudce může, pokud si to přeje, připojit k odůvodněnému rozhodnutí nebo posudku Soudu buď své odlišné stanovisko souhlasné či nesouhlasné, anebo může připojit pouhé vyjádření nesouhlasu.

Článek 89²

Odůvodněné rozhodnutí nebo posudek může vyhlásit v jednom ze dvou úředních jazyků předseda velkého senátu nebo jiný soudce pověřený předsedou na veřejném jednání po předchozím oznámení Výboru ministrů a každé ze smluvních stran. Jinak se za doručení posudku nebo odůvodněného rozhodnutí považuje oznámení podle článku 90 tohoto jednacího řádu.

Článek 90³

Posudek nebo odůvodněné rozhodnutí podepisuje předseda velkého senátu a tajemník. Řádně podepsaný originál se uloží v archivu Soudu. Tajemník zašle ověřené kopie Výboru ministrů, smluvním stranám a generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005 a 4. listopadu 2019.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005.

3 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. července 2005 a 1. června 2015.

Kapitola X¹ – Posudky podle Protokolu č. 16 k Úmluvě

Článek 91 – Obecná ustanovení

V řízení o vydání posudku vyžádaného soudy určenými smluvními stranami podle článku 10 Protokolu č. 16 k Úmluvě použije Soud kromě ustanovení uvedeného protokolu i níže uvedená ustanovení. Rovněž použije ostatní ustanovení tohoto jednacího řádu, a to v rozsahu, který shledá vhodným.

Článek 92 – Podání žádosti o posudek

1. Podle článku 1 Protokolu č. 16 k Úmluvě může soud smluvní strany uvedeného Protokolu požádat Soud o vydání posudku k zásadním otázkám týkajícím se výkladu nebo uplatňování práv a svobod zakotvených v Úmluvě a protokolech k ní. Každá taková žádost se podává tajemníkovi Soudu.

2.1. Žádost musí být odůvodněna a musí obsahovat

- (a) předmět vnitrostátní projednávané věci a její příslušné právní a skutkové okolnosti;
- (b) příslušné vnitrostátní právní předpisy;
- (c) příslušné otázky vztahující se k Úmluvě, zejména dotčená práva nebo svobody;
- (d) případně shrnutí argumentů účastníků vnitrostátního řízení k dané otázce, a
- (e) pokud je to možné a vhodné, vlastní stanoviska dožadujícího soudu na danou otázku, včetně případné analýzy, kterou sám provedl.

2.2. Dožadující soud předloží veškeré další dokumenty, které mají význam pro právní a skutkové okolnosti projednávané věci.

2.3. Dožadující soud oznámí tajemníkovi zpětvzetí žádosti. Poté, co Soud takové oznámení obdrží, řízení zastaví.

Článek 93² – Posouzení žádosti kolegiem

1.1 Žádost o vydání posudku posoudí kolegium pěti soudců velkého senátu. Kolegium se skládá z

- (a) předsedy Soudu; nemůže-li zasedat předseda Soudu, nahradí ho služebně nejstarší místopředseda Soudu;
- (b) soudce určeného jako soudce zpravodaj podle článku 91 a obdobně podle článku 49 tohoto jednacího řádu;
- (c) dvou předsedů sekcí, kteří jsou určeni na základě rotačního systému. Nemohou-li takto určení předsedové sekcí zasedat, nahradí je místopředsedové jejich sekcí;
- (d) soudce zvoleného za smluvní stranu, k níž dožadující soud náleží, nebo případně soudce jmenovaného podle článku 29 tohoto jednacího řádu a
- (e) nejméně dvou náhradních soudců, kteří jsou určeni na základě rotačního systému ze soudců zvolených sekcemi, aby působili v kolegiu po dobu šesti měsíců.

1.2. Soudci, kteří jsou členy kolegia, zůstávají členy kolegia, pokud se podíleli na přezkoumání žádosti o posudek a ke dni skončení jejich funkce v kolegiu o ní nebylo přijato konečné rozhodnutí.

2. Žádosti o posudky se vyřizují přednostně v souladu s článkem 41 tohoto jednacího řádu.

3. Kolegium velkého senátu žádost přijme, pokud dospěje k závěru, že splňuje požadavky stanovené

---

1 Doplněno Soudem dne 19. září 2016.

2 Ve znění změn provedených Soudem dne 11. října 2021.

v článku 1 Protokolu č. 16 k Úmluvě.

4. Kolegium uvede důvody zamítnutí žádosti.

5. Dožadujícímu soudu a smluvní straně, které se žádost týká, se rozhodnutí kolegia o přijetí nebo zamítnutí žádosti oznámí.

Článek 94¹ – Řízení po přijetí žádosti kolegiem

1. Pokud kolegium žádost o posudek podle článku 93 tohoto jednacího řádu přijme, ustaví se velký senát podle čl. 24 odst. 2 písm. g) tohoto jednacího řádu, aby žádost projednal a vydal posudek.

2. Předseda velkého senátu může dožadující soud vyzvat, aby předložil další informace, které považuje za nezbytné k objasnění předmětu žádosti, nebo své vlastní stanovisko k otázce, které se žádost týká.

3. Předseda velkého senátu může vyzvat účastníky vnitrostátního řízení, aby předložili písemná stanoviska a případně aby se zúčastnili ústního jednání.

4. Písemná stanoviska nebo jiné dokumenty se předkládají tajemníkovi ve lhůtě stanovené předsedou velkého senátu. Písemné řízení se poté považuje za skončené.

5. Ustanovení čl. 59 odst. 3 a čl. 71 odst. 2 tohoto jednacího řádu se přiměřeně vztahují na řízení před velkým senátem zřízeným k vydávání posudků podle článku 2 Protokolu č. 16 k Úmluvě. Nejpozději po skončení písemného řízení rozhodne předseda velkého senátu o tom, zda se bude konat ústní jednání.

6. Kopie všech podání předložených podle článku 44 tohoto jednacího řádu se předají dožadujícímu soudu, který se k nim může vyjádřit, aniž by to mělo vliv na skončení písemného řízení.

7. Posudky se vydávají většinou hlasů velkého senátu. Uvádějí počet soudců, kteří tvořili většinu.

7B. Posudky se vydávají v obou úředních jazycích Soudu a obě jazykové verze mají stejnou závaznost.

8. Každý soudce je oprávněn připojit k posudku buď své odlišné stanovisko souhlasné či nesouhlasné, anebo může připojit pouhé vyjádření nesouhlasu.

9. Posudek podepisuje předseda velkého senátu a tajemník. Řádně podepsaný originál se uloží v archivu Soudu. Tajemník zašle ověřené kopie dožadujícímu soudu a smluvní straně, k níž tento soud náleží.

10. Kopii posudku obdrží rovněž každá třetí strana, která vstoupila do řízení podle článku 3 protokolu č. 16 k Úmluvě a článku 44 tohoto jednacího řádu.

Článek 95 – Náklady řízení ve věcech vydávání posudků a právní pomoc

1. Pokud předseda velkého senátu vyzval účastníka vnitrostátního řízení, aby vstoupil do řízení o posudku podle čl. 44 odst. 7 a čl. 94 odst. 3 tohoto jednacího řádu, nerozhoduje o náhradě nákladů a výdajů tohoto účastníka Soud, ale rozhodne se o nich podle právních předpisů a praxe smluvní strany, k níž dožadující soud náleží.

2. Ustanovení kapitoly XII se použijí přiměřeně, pokud předseda velkého senátu vyzval podle čl. 44 odst. 7 a čl. 94 odst. 3 tohoto jednacího řádu účastníka vnitrostátního řízení, aby vstoupil do řízení o posudku, a tento účastník nemá dostatečné prostředky, aby náklady s tím spojené zcela nebo zčásti uhradil.

---

1 Ve znění změn provedených Soudem dne 4. listopadu 2019 a 11. října 2021.

Kapitola XI¹ – Řízení podle čl. 46 odst. 3, 4 a 5 Úmluvy

Řízení podle čl. 46 odst. 3 Úmluvy

Článek 96

(bývalý článek 91)

Veškeré žádosti o výklad podle čl. 46 odst. 3 Úmluvy se podávají tajemníkovi. V žádosti se uvede úplně a přesně povaha a zdroj výkladové otázky, která brání výkonu rozsudku uvedeného v žádosti, a přiloží se k ní

- (a) informace o případném vykonávacím řízení podle rozsudku před Výborem ministrů;
- (b) kopie rozhodnutí uvedeného v čl. 46 odst. 3 Úmluvy;
- (c) jméno a adresa osoby nebo osob jmenovaných Výborem ministrů, aby poskytly Soudu veškerá vysvětlení, která si může vyžádat.

Článek 97

(bývalý článek 92)

1. Žádost přezkoumá velký senát, senát nebo výbor, který vydal příslušný rozsudek.
2. Není-li možné ustavit původní velký senát, senát nebo výbor, předseda Soudu jej doplní nebo určí losováním.

Článek 98

(bývalý článek 93)

Rozhodnutí Soudu o výkladové otázce, kterou mu předloží Výbor ministrů, je konečné. Soudci k němu nemohou připojit svůj vlastní názor. Kopie rozhodnutí se předá Výboru ministrů a dotčeným účastníkům řízení a dále i každé třetí straně, včetně komisaře Rady Evropy pro lidská práva.

Řízení podle čl. 46 odst. 4 a 5 Úmluvy

Článek 99

(bývalý článek 94)

V řízení o předložení otázky, zda smluvní strana nesplnila svou povinnost podle čl. 46 odst. 1 Úmluvy, Soud kromě ustanovení čl. 31 písm. b) a čl. 46 odst. 4 a 5 Úmluvy použije níže uvedená ustanovení.

Rovněž ostatní ustanovení tohoto jednacího řádu použije v rozsahu, který bude považovat za vhodný.

---

¹ Ve znění změn provedených Soudem dne 4. listopadu 2019 a 11. října 2021.

Článek 100

(bývalý článek 95)

Každá žádost podaná podle čl. 46 odst. 4 Úmluvy musí být odůvodněna a podává se tajemníkovi. K žádosti je třeba přiložit

- (a) příslušný rozsudek;
- (b) informace o průběhu řízení před Výborem ministrů týkajícího se příslušného rozsudku, včetně případných písemných stanovisek dotčených stran a sdělení předložených v tomto řízení;
- (c) kopie formálního oznámení doručeného žalované smluvní straně nebo stranám a rozhodnutí uvedeného v čl. 46 odst. 4 Úmluvy;
- (d) jméno a adresu osoby nebo osob jmenovaných Výborem ministrů, aby poskytly Soudu veškerá vysvětlení, která si může vyžádat;
- (e) kopie všech dalších dokumentů, které mohou danou otázku ozřejmit.

Článek 101¹

(bývalý článek 96)

Velký senát, který projedná otázku předloženou Soudu, se ustaví podle čl. 24 odst. 2 písm. e) tohoto jednacího řádu.

Článek 102

(bývalý článek 97)

Předseda velkého senátu informuje Výbor ministrů a dotčené strany, že mohou k předložené otázce předložit písemné vyjádření.

Článek 103

(bývalý článek 98)

1. Předseda velkého senátu stanoví lhůty pro předložení písemných vyjádření nebo jiných dokumentů.
2. Velký senát může rozhodnout o konání jednání.

Článek 104

(bývalý článek 99)

Velký senát rozhoduje rozsudkem. Kopie rozsudku se předá Výboru ministrů a dotčeným účastníkům řízení a dále každé třetí straně, včetně komisaře Rady Evropy pro lidská práva.

---

¹ Ve znění změn provedených dne 11. října 2021.

Kapitola XIA¹ – Zveřejňování rozsudků, rozhodnutí a posudků

Článek 104A – Zveřejňování v databázi judikatury Soudu

Veškeré rozsudky, veškerá rozhodnutí a veškeré posudky se na odpovědnost tajemníka zveřejňují v databázi judikatury Soudu HUDOC. Tento článek se však nevztahuje na rozhodnutí přijatá samosoudcem podle čl. 52A odst. 1, na rozhodnutí přijatá předsedou nebo místopředsedou sekce v postavení samosoudce podle čl. 54 odst. 3 a 4 tohoto jednacího řádu a na stručná odůvodnění rozhodnutí výboru podle čl. 52A odst. 2 tohoto jednacího řádu; Soud pravidelně zpřístupňuje veřejnosti obecné informace o těchto rozhodnutích.

Článek 104B – Klíčové projednávané věci

Kromě toho upozorňuje tajemník vhodným způsobem na ty rozsudky, rozhodnutí a posudky, které grémium vybralo jako klíčové projednávané věci.

---

¹ Doplněno Soudem dne 4. listopadu 2019.

Kapitola XII – Právní pomoc

Článek 105

(bývalý článek 100)

1. Předseda senátu může buď na žádost stěžovatele, který podal stížnost podle článku 34 Úmluvy, nebo z vlastního podnětu přiznat stěžovateli nárok na bezplatnou právní pomoc v souvislosti s projednáváním věci od okamžiku, kdy od žalované smluvní strany obdrží písemné stanovisko k přijatelnosti dané stížnosti podle čl. 54 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu, nebo od okamžiku, kdy uplynula lhůta pro jeho předložení.
2. Aniž je dotčen článek 110, platí, že pokud byla stěžovateli přiznána právní pomoc v souvislosti s projednáváním jeho věci před senátem, trvá nárok stěžovatele na tuto právní pomoc i pro účely jeho zastupování před velkým senátem.

Článek 106

(bývalý článek 101)

Právní pomoc se přizná pouze tehdy, pokud předseda senátu dospěje k závěru, že

- (a) je to nezbytné pro řádný průběh řízení před Soudem
- (b) a stěžovatel nemá dostatečné prostředky, aby mohl náklady zcela nebo zčásti uhradit.

Článek 107

(bývalý článek 102)

1. Aby bylo možné určit, zda mají stěžovatelé dostatečné prostředky k plné nebo částečné úhradě nákladů, musí vyplnit formulář prohlášení, v němž uvedou své příjmy, kapitálový majetek a veškeré peněžité závazky týkající se vyživovaných osob nebo jiné peněžité závazky. Prohlášení musí být potvrzeno příslušným vnitrostátním orgánem nebo orgány.
2. Předseda senátu může vyzvat dotčenou smluvní stranu, aby předložila své vyjádření písemně.
3. Po obdržení informací uvedených v odstavci 1 tohoto článku rozhodne předseda senátu, zda bude právní pomoc přiznána, či nikoliv. Tajemník o tom informuje účastníky řízení.

Článek 108

(bývalý článek 103)

1. Odměna náleží advokátům nebo jiným osobám jmenovaným podle čl. 36 odst. 4 tohoto jednacího řádu. Odměnu lze případně vyplatit více než jednomu takovému zástupci.
2. Nárok na právní pomoc může být přiznán nejen na úhradu odměny zástupců, ale rovněž na úhradu cestovních a pobytových výdajů a dalších nezbytných výdajů stěžovatele nebo jmenovaného zástupce.

Článek 109

(bývalý článek 104)

V rozhodnutí o přiznání právní pomoci tajemník určí

- (a) výši odměny, která má být podle platného sazebníku právní pomoci uhrazena;

(b) výši výdajů, které mají být uhrazeny.

Článek 110

(bývalý článek 105)

Předseda senátu může rozhodnutí o přiznání právní pomoci kdykoli zrušit nebo změnit, pokud dospěje k závěru, že podmínky uvedené v článku 106 tohoto jednacího řádu již nejsou splněny.

Hlava III – Přejchodná ustanovení

Článek 111 – Vztahy mezi Soudem a Komisí

(bývalý článek 106)

1. Ve věcech předložených Soudu podle čl. 5 odst. 4 a 5 Protokolu č. 11 k Úmluvě může Soud vyzvat Komisi, aby delegovala jednoho nebo více svých členů k účasti na projednávání věci před Soudem.
2. Ve věcech uvedených v odstavci 1 tohoto článku vezme Soud v úvahu zprávu Komise přijatou podle bývalého článku 31 Úmluvy.
3. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, je tato zpráva zpřístupněna veřejnosti prostřednictvím tajemníka co nejdříve po předložení věci Soudu.
4. Zbývající část spisu Komise, včetně všech podání, ve věcech předložených Soudu podle čl. 5 odst. 2 až 5 Protokolu č. 11 zůstává důvěrná, nerozhodne-li předseda senátu jinak.
5. Ve věcech, v nichž Komise provedla dokazování, ale nebyla schopna přijmout zprávu podle bývalého článku 31 Úmluvy, zohlední Soud doslovné zápisy, dokumentaci a stanoviska delegací Komise vyplývající z těchto šetření.

Článek 112 – Řízení před senátem a velkým senátem

(bývalý článek 107)

1. Ve věcech postoupených Soudu podle čl. 5 odst. 4 Protokolu č. 11 k Úmluvě rozhodne kolegium velkého senátu ustavené podle čl. 24 odst. 5 tohoto jednacího řádu pouze na základě stávajícího spisu, zda má o věci rozhodovat senát, nebo velký senát.
2. Pokud o věci rozhoduje senát, je rozsudek senátu podle čl. 5 odst. 4 Protokolu č. 11 konečný a článek 73 tohoto jednacího řádu se nepoužije.
3. Případy postoupené Soudu podle čl. 5 odst. 5 Protokolu č. 11 postoupí předseda Soudu velkému senátu.
4. Pro každou věc postoupenou velkému senátu podle čl. 5 odst. 5 Protokolu č. 11 doplní velký senát soudci, kteří jsou určeni na základě rotačního systému v rámci jedné ze skupin uvedených v čl. 24 odst. 3,¹ přičemž věci se do skupin přidělují střídavě.

Článek 113 – Přiznání nároku na právní pomoc

(bývalý článek 108)

Aniž je dotčen článek 101, trvá nárok na právní pomoc ve věcech předložených Soudu podle čl. 5 odst. 2 až 5 Protokolu č. 11 k Úmluvě přiznaný stěžovateli v řízení před Komisí nebo bývalým Soudem i pro účely jeho zastupování před Soudem.

Článek 114 – Žádost o revizi rozsudku

(bývalý článek 109)

1. Požádá-li účastník řízení o revizi rozsudku vydaného bývalým Soudem, přidělí předseda Soudu tuto

---

¹ Ve znění změn provedených dne 13. prosince 2004.

žádost jedné ze sekcí v souladu s podmínkami stanovenými v článku 51, případně článku 52 tohoto jednacího řádu.

2. Předseda příslušné sekce bez ohledu na čl. 80 odst. 3 tohoto jednacího řádu ustaví nový senát, který žádost projedná.

3. Členy senátu, který má být ustaven, jsou automaticky

(a) předseda sekce;

a bez ohledu na to, zda jsou či nejsou členy příslušné sekce,

(b) soudce zvolený za kteroukoli z dotčených smluvních stran nebo, pokud nemůže zasedat, soudce jmenovaný podle článku 29 tohoto jednacího řádu;

(c) kterýkoli soudce Soudu, který byl členem původního senátu bývalého Soudu, jenž vydal rozsudek.

4. (a) Ostatní členy senátu určí předseda sekce losováním z členů příslušné sekce.

(b) Členové sekce, kteří nejsou takto určeni, působí v dané věci jako náhradní soudci.

Hlava IV – Závěrečná ustanovení

Článek 115 – Pozastavení platnosti článku

(bývalý článek 110)

Na návrh podaný bez předchozího oznámení lze pozastavit platnost některého článku týkajícího se vnitřní činnosti Soudu, rozhodne-li o tom jednomyslně dotčený senát. Pozastavení platnosti článku se v tomto případě omezí na konkrétní účel, pro který bylo požadováno.

Článek 116 – Změna článku

(bývalý článek 111)

1. Každý článek může být změněn na návrh podaný po oznámení, pokud je takový návrh přijat na nejbližším zasedání pléna Soudu většinou všech členů Soudu. Tento návrh musí být písemně oznámen tajemníkovi nejméně jeden měsíc před zasedáním, na kterém má být projednán. O obdržení takového návrhu informuje tajemník co nejdříve všechny členy Soudu.
2. Tajemník informuje smluvní strany o všech návrzích Soudu na změnu jednacího řádu, které se přímo týkají průběhu řízení před Soudem, a vyzve je, aby k těmto návrhům předložily písemné vyjádření. Tajemník rovněž vyzve k předložení písemného vyjádření organizace, které mají zkušenosti se zastupováním stěžovatelů před Soudem, a dále příslušné advokátní komory.

Článek 117 – Vstup jednacího řádu v platnost (bývalý článek 112¹)

Tento jednací řád vstupuje v platnost dne 1. listopadu 1998

---

1 Změny přijaté dne 8. prosince 2000 vstoupily v platnost okamžitě. Změny přijaté dne 17. června 2002 a 8. července 2002 vstoupily v platnost dne 1. října 2002. Změny přijaté dne 7. července 2003 vstoupily v platnost dne 1. listopadu 2003. Změny přijaté dne 13. prosince 2004 vstoupily v platnost dne 1. března 2005. Změny přijaté dne 4. července 2005 vstoupily v platnost dne 3. října 2005. Změny přijaté dne 7. listopadu 2005 vstoupily v platnost dne 1. prosince 2005. Změny přijaté dne 29. května 2006 vstoupily v platnost dne 1. července 2006. Změny přijaté dne 14. května 2007 vstoupily v platnost dne 1. července 2007. Změny přijaté dne 11. prosince 2007, 22. září a 1. prosince 2008 vstoupily v platnost dne 1. ledna 2009. Změny přijaté dne 29. června 2009 vstoupily v platnost dne 1. července 2009. Změny týkající se Protokolu č. 14 k Úmluvě přijaté dne 13. listopadu 2006 a 14. května 2007, vstoupily v platnost dne 1. června 2010. Změny přijaté dne 21. února 2011 vstoupily v platnost dne 1. dubna 2011. Změny přijaté dne 16. ledna 2012 vstoupily v platnost dne 1. února 2012. Změny přijaté dne 20. února 2012 vstoupily v platnost dne 1. května 2012. Změny přijaté dne 2. dubna 2012 vstoupily v platnost dne 1. září 2012. Změny přijaté dne 14. ledna a 6. února 2013 vstoupily v platnost dne 1. května 2013. Změny přijaté dne 6. května 2013 vstoupily v platnost dne 1. července 2013 a 1. ledna 2014. Změny přijaté dne 14. dubna a 23. června 2014 vstoupily v platnost dne 1. července 2014. Některé změny přijaté dne 1. června 2015 vstoupily v platnost okamžitě a další změny přijaté uvedeného dne a související s Protokolem č. 15 vstoupily v platnost dne 1. srpna 2021, případně 1. února 2022. Změny článku 47, které byly přijaty dne 1. června a 5. října 2015, vstoupily v platnost dne 1. ledna 2016. Změny článku 8, které byly přijaty dne 19. září 2016, vstoupily v platnost téhož dne. Změny přijaté dne 14. listopadu 2016 vstoupily v platnost téhož dne. Změny článku 29, které byly přijaty dne 16. dubna 2018, vstoupily v platnost téhož dne. Změny, které byly přijaty dne 19. září 2016, vstoupily v platnost dne 1. srpna 2018. Změna čl. 29 odst. 1, která byla přijata dne 3. června 2019, vstoupila v platnost téhož dne. Změny článků 27A a 52A, které byly přijaty dne 9. září 2019, vstoupily v platnost téhož dne. Změny přijaté dne 4. listopadu 2019 vstoupily v platnost dne 1. ledna 2020. Změny článku 8, které byly přijaty dne 2. června 2021, vstoupily v platnost téhož dne. Změny článků 24, 93, 94 a 101, které byly přijaty dne 11. října 2021, vstoupily v platnost dne 18. října 2021. Změny článků 36 a 44D, které byly přijaty dne 7. února 2022, vstoupily v platnost téhož dne. Změna čl. 8 odst. 5 byla přijata dne 30. května 2022 a vstoupila v platnost téhož dne. Změny čl. 44 odst. 4 byly přijaty dne 3. června 2022 a vstoupily v platnost téhož dne. Změny čl. 44 odst. 2 a 3 písm. b) byly přijaty dne 3. března 2023 a vstoupily v platnost téhož dne. Změny článků 7 a 7A byly přijaty dne 23. června 2023 a vstoupily v platnost téhož dne. Změny vztahující se k článkům 33 odst. 1 a 44F byly přijaty dne 25. září 2023 a vstoupily v platnost dne 30. října 2023. Změny vztahující se k článku 28 byly přijaty dne 15. prosince 2023 a vstoupily v platnost dne 22. ledna 2024. Změny čl. 47 odst. 1 písm. c) byly přijaty dne 18. ledna 2024 a vstoupily v platnost dne 22. ledna 2024.

Příloha jednacího řádu¹ (týkající se vyšetřování)

Článek A1 – Vyšetřovací úkony

1. Senát může na žádost účastníka řízení nebo z vlastního podnětu provést jakékoli vyšetřovací úkony, které považuje za způsobilé objasnit skutkový stav věci. Senát může mimo jiné vyzvat účastníky řízení k předložení listinných důkazů a rozhodnout, že vyslechne jako svědka, znalce nebo jako osobu v jakémkoli jiném postavení jakoukoli osobu, která předloží důkazy nebo učiní výpověď, které se jeví pro plnění úkolů senátu jako přínosné.
2. Senát může rovněž vyzvat jakoukoli osobu nebo instituci podle své volby, aby předložila své stanovisko nebo podala písemnou zprávu o jakékoli záležitosti, kterou považuje pro danou věc za významnou.
3. Poté, co byla stížnost prohlášena za přijatelnou, nebo výjimečně před rozhodnutím o přijatelnosti, může senát jmenovat jednoho nebo více svých členů nebo ostatních soudců Soudu jako svého delegáta nebo delegáty, aby provedli vyšetřování nebo šetření na místě nebo jiným způsobem provedli důkazy. Senát může rovněž jmenovat jakoukoli osobu nebo instituci podle své volby, aby delegaci poskytla součinnost způsobem, který uzná za vhodný.
4. Ustanovení této kapitoly týkající se vyšetřovacích úkonů prováděných delegací se přiměřeně vztahují na veškerá taková řízení prováděná senátem samotným.
5. Řízení, které je součástí vyšetřování prováděného senátem nebo jeho delegací, je neveřejné, nerozhodne-li předseda senátu nebo vedoucí delegace jinak.
6. Předseda senátu může, považuje-li to za vhodné, přizvat k účasti na vyšetřovacím úkonu třetí osobu nebo jí účast na něm povolit. Předseda stanoví podmínky této účasti a může ji omezit, pokud tyto podmínky nejsou splněny.

Článek A2 – Povinnosti účastníků řízení týkající se vyšetřovacích úkonů

1. Stěžovatel a každá dotčená smluvní strana jsou v případě potřeby nápomocni Soudu při provádění vyšetřovacích úkonů.
2. Smluvní strana, na jejímž území se koná před delegací vyšetřování na místě, poskytne delegaci zázemí a součinnost nezbytné pro řádný průběh řízení. To v plném rozsahu zahrnuje svobodu pohybu na území a veškerá přiměřená bezpečnostní opatření pro delegaci, stěžovatele a všechny svědky, znalce a další osoby, které může delegace vyslechnout. Dotčená smluvní strana nese odpovědnost za to, že přijme opatření k zajištění toho, aby pro žádnou osobu ani organizaci nevyplynuly z důvodu jakéhokoli důkazu nebo součinnosti poskytnuté delegaci nepříznivé důsledky.

Článek A3 – Nedostavení se k delegaci

Pokud se účastník řízení nebo jiná osoba, která se má dostavit, nedostaví nebo se odmítne dostavit, může delegace, pokud dospěje k závěru, že takový postup je v souladu s řádným výkonem spravedlnosti, přesto pokračovat v řízení.

Článek A4 – Průběh řízení před delegací

1. Delegáti vykonávají všechny příslušné pravomoci, které senátu svěřuje Úmluva nebo tento jednací řád, a řídí jednání, která před nimi probíhají.

---

¹ Doplněno Soudem dne 7. července 2003.

2. Vedoucí delegace může rozhodnout o uspořádání přípravné schůzky s účastníky řízení nebo jejich zástupci před zahájením řízení před delegací.

Článek A5 – Předvolávání svědků, znalců a jiných osob k jednání před delegací

1. Svědky, znalce a jiné osoby, které má delegace vyslechnout, předvolává tajemník.
2. V předvolání se uvede
  - (a) věc, v souvislosti s níž bylo vydáno;
  - (b) účel vyšetřování, znaleckého posudku nebo jiného vyšetřovacího úkonu nařízeného senátem nebo předsedou senátu;
  - (c) veškerá ustanovení týkající se úhrady nákladů předvolané osoby.
3. Účastníci řízení poskytnou, pokud možno, dostatečné informace ke zjištění totožnosti a adres svědků, znalců nebo jiných osob, které mají být předvolány.
4. Podle čl. 37 odst. 2 tohoto jednacího řádu je smluvní strana, na jejímž území má svědek bydliště, odpovědná za doručení předvolání, které jí senát zašle k doručení. V případě, že takové doručení není možné, uvede smluvní strana důvody písemně. Smluvní strana dále přijme veškerá přiměřená opatření k zajištění účasti předvolaných osob, které spadají do její pravomoci nebo je má pod kontrolou.
5. Vedoucí delegace může požádat o účast svědků, znalců a dalších osob při jednání na místě před delegací. Smluvní strana, na jejímž území se takové řízení koná, přijme na žádost veškerá přiměřená opatření k tomu, aby byla účast na tomto řízení umožněna.
6. Pokud je svědek, znalec nebo jiná osoba předvolána na žádost nebo jménem smluvní strany, nese náklady na jejich účast tato smluvní strana, nerozhodne-li senát jinak. Náklady spojené s účastí osoby, která je omezena na osobní svobodě na území smluvní strany, na jejímž území se koná řízení na místě před delegací, nese tato smluvní strana, nerozhodne-li senát jinak. Ve všech ostatních případech senát rozhodne o tom, zda tyto náklady ponese Rada Evropy, nebo zda bude jejich úhrada uložena stěžovateli nebo třetí straně, na jejichž žádost nebo jejichž jménem se daná osoba dostaví. Ve všech případech stanoví výši těchto nákladů předseda senátu.

Článek A6 – Slib nebo čestné prohlášení svědků a znalců vyslychaných delegací

1. Po zjištění totožnosti svědka a předtím, než začne vypovídat, složí každý svědek slib nebo učiní níže uvedené čestné prohlášení:

„Slibuji“ nebo „čestně prohlašuji na svou čest a svědomí“, „že budu mluvit pravdu, celou pravdu a nic než pravdu.“

O tomto úkonu se pořizuje zápis.

2. Po zjištění totožnosti znalce a před provedením úkonu pro delegaci složí každý znalec slib nebo učiní níže uvedené čestné prohlášení:

„Slibuji“ nebo „čestně prohlašuji“, „že budu čestně a svědomitě plnit své povinnosti znalce.“

O tomto úkonu se pořizuje zápis.

Článek A7 – Výslech svědků, znalců a jiných osob delegací

1. Každý delegát může klást otázky zmocněncům, advokátům nebo poradcům účastníků řízení, stěžovateli, svědkům a znalcům a všem ostatním osobám, které se dostaví k delegaci.

2. Svědci, znalci a jiné osoby, které se dostaví k delegaci, mohou být pod dohledem vedoucího delegace vyslychání zmocněnci a advokáty nebo poradci účastníků řízení. V případě, že je proti položené otázce podána námitka, rozhoduje vedoucí delegace.

3. Až na výjimečné případy podmíněné souhlasem vedoucího delegace se svědkům, znalcům a jiným osobám, které má delegace vyslechnout, neumožní přístup do místnosti, ve které probíhá slyšení, předtím, než podají výpověď.
4. Vedoucí delegace může učinit zvláštní opatření, aby svědci, znalci nebo jiné osoby mohli být vyslechnuti v nepřítomnosti účastníků řízení, pokud je to pro řádný výkon spravedlnosti nezbytné.
5. V případě sporu ohledně námítky vůči svědkovi nebo znalci rozhodne vedoucí delegace. Delegace může pro informační účely vyslechnout osobu, která nemá způsobilost být vyslechnuta jako svědek nebo znalec.

Článek A8 – Doslovný záznam z jednání před delegací

1. O každém provedení vyšetřovacího úkonu delegace pořídí tajemník doslovný záznam. Doslovný záznam obsahuje:
  - (a) složení delegace;
  - (b) seznam osob, které se dostavily před delegací, tj. zmocněnců, advokátů a poradců účastníků řízení, kteří byli přítomni;
  - (c) příjmení, jména, údaje a adresu každého vyslechnutého svědka, znalce nebo jiné osoby;
  - (d) znění učiněných výpovědí položených otázek a podaných odpovědí;
  - (e) znění všech rozhodnutí vydaných během jednání před delegací nebo vedoucím delegace.
2. Pokud je celý doslovný záznam nebo jeho část vyhotoven v jiném než úředním jazyce, zajistí tajemník jeho překlad do jednoho z úředních jazyků.
3. Zástupci účastníků řízení obdrží kopii doslovného záznamu, aby mohli pod vedením tajemníka nebo vedoucího delegace provést opravy, které však v žádném případě nemohou ovlivnit smysl a význam toho, co bylo řečeno. Tajemník stanoví v souladu s pokyny vedoucího delegace lhůty, které jsou za tímto účelem stanoveny.
4. Takto opravený doslovný záznam podepíše vedoucí delegace a tajemník, a představuje tak ověřenou listinu.

Praktické pokyny

Žádosti o vydání předběžného opatření¹

(Článek 39 jednacího řádu)

Podle článku 39 jednacího řádu Soudu může Soud vydat předběžné opatření, které je pro dotčený stát závazné.

Předběžná opatření se vydávají pouze ve výjimečných případech. Soud nařídí členskému státu, aby přijal takové opatření pouze tehdy, pokud po přezkoumání všech podstatných informací dospěje k závěru, že by stěžovateli jinak hrozilo bezprostřední nebezpečí nenapravitelné újmy.

Stěžovatelé nebo jejich zástupci,² kteří podávají žádost o vydání předběžného opatření podle článku 39 tohoto jednacího řádu, by měli dodržet níže uvedené požadavky.

I. Průvodní informace

Každá žádost předložená Soudu musí být odůvodněna. Stěžovatel musí zejména podrobně uvést důvody, na nichž jsou založeny jeho konkrétní obavy, povahu tvrzených rizik a ustanovení Úmluvy, která měla být porušena.

Pouhý odkaz na jiná podání nebo vnitrostátní řízení nestačí. Je nezbytné, aby k žádostem byly přiloženy všechny nezbytné podklady, zejména příslušná rozhodnutí vnitrostátních soudů nebo jiná rozhodnutí, spolu s veškerými dalšími materiály, které jsou považovány za dokumenty dokládající tvrzení stěžovatele.

Žádosti, které neobsahují informace nezbytné pro rozhodnutí, se obvykle soudci k rozhodnutí nepředkládají. Soud nemusí nutně kontaktovat stěžovatele, jejichž žádost o vydání předběžného opatření je neúplná.

Pokud je věc již Soudem projednávána, je třeba uvést číslo stížnosti, které jí bylo přiděleno.

V případech týkajících se vyhoštění nebo vydání by měly být uvedeny podrobnosti o předpokládaném datu a čase deportace, adresa stěžovatele nebo místo jeho zadržování a jednací číslo věci. Soud je třeba co nejdříve informovat o každé změně těchto údajů (datu a době deportace, adrese atd.).

Žádost by měla být podána pokud možno v jednom z úředních jazyků smluvních stran.

Soud může rozhodnout o přijatelnosti stížnosti současně s projednáním žádosti o vydání předběžného opatření.

II. Žádosti se podávají prostřednictvím internetové stránky ESLP týkající se článku 39 („ECHR Rule 39 Site“) faxem nebo poštou

Žádosti o vydání předběžného opatření podle článku 39 tohoto jednacího řádu by měly být zaslány prostřednictvím internetové stránky ESLP týkající se článku 39, faxem nebo poštou³. Soud se nezabývá žádostmi zaslány e-mailem. Veškeré žádosti zasílané faxem nebo poštou by měly být na přední straně žádosti označeny tučně slovy:

**„Článek 39 – Naléhavé
Kontaktní osoba (jméno a kontaktní údaje): ...**

---

1 Procesní pokyny vydané předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 5. března 2003 a změněné dne 16. října 2009, 7. července 2011 a 3. května 2022.

2 Uvedení úplných kontaktních údajů je zásadní.

3 Je třeba mít na paměti, že žádosti podané poštou nesmí být zasílány obyčejnou poštou.

[V případech vyhoštění nebo vydání]**Plánované datum a čas deportace a místo určení: ...“****III. Včasné podávání žádostí**

Žádosti o vydání předběžného opatření by měly být obvykle zasílány co nejdříve po vydání konečného vnitrostátního rozhodnutí, aby měl Soud a jeho Kancelář dostatek času na posouzení věci. Soud nemusí být schopen vyřídit žádosti ve věcech vyhoštění nebo vydání, které obdrží méně než jeden pracovní den před plánovaným termínem deportace¹.

Pokud se blíží vydání konečného vnitrostátního rozhodnutí a existuje riziko jeho okamžitého výkonu, zejména v případech vyhoštění nebo vydání, měli by stěžovatelé a jejich zástupci podat žádost o vydání předběžného opatření, aniž by vyčkali tohoto rozhodnutí, a jasně uvést datum, kdy bude přijato, s tím, že žádost je podmíněna negativním konečným vnitrostátním rozhodnutím.

IV. Vnitrostátní opatření s odkladným účinkem

Soud neprojednává opravné prostředky proti rozhodnutím vnitrostátních soudů a stěžovatelé v případech vyhoštění nebo vydání by měli před podáním žádosti o vydání předběžného opatření k Soudu využít vnitrostátní opravné prostředky, které mohou deportaci odložit. Pokud má stěžovatel možnost využít vnitrostátní opravné prostředky, které mají odkladný účinek, Soud neuplatní článek 39 tohoto jednacího řádu k tomu, aby deportaci zabránil.

V. Následná opatření

Stěžovatelé, kteří žádají o vydání předběžného opatření podle článku 39 tohoto jednacího řádu, by měli reagovat na korespondenci Kanceláře Soudu. Zejména v případě, kdy byla žádost o vydání předběžného opatření zamítnuta, by měli informovat Soud, zda chtějí ve stížnosti pokračovat. Pokud bylo předběžné opatření vydáno, musí Soud pravidelně a neprodleně informovat o stavu probíhajícího vnitrostátního řízení. Pokud tak neučiní, může dojít k vyškrtnutí věci ze seznamu věcí projednávaných Soudem.

---

¹ Seznam státních a ostatních svátků, kdy je Kancelář uzavřena, je k dispozici na internetových stránkách Soudu: www.echr.coe.int/contact.

Zahájení řízení¹

(Individuální stížnosti podle článku 34 Úmluvy)

I. Obecná ustanovení

1. Stížnost podle článku 34 Úmluvy musí být podána písemně. Stížnost nelze podat telefonicky. Nestanoví-li článek 47 tohoto jednacího řádu jinak, pouze vyplněný formulář stížnosti přerušuje běh lhůty čtyř měsíců stanovené v čl. 35 odst. 1 Úmluvy. Formulář stížnosti je dostupný na internetových stránkách Soudu.² Stěžovatelům se důrazně doporučuje, aby si formulář stížnosti stáhli a vytiskli namísto toho, aby se obraceli na Soud a žádali jej o zaslání jeho listinné podoby poštou. Stěžovatelé tak ušetří čas a budou moci lépe zajistit, aby byl vyplněný formulář stížnosti podán ve lhůtě čtyř měsíců. Vodítka k vyplnění jednotlivých kolonek je k dispozici na internetu.

2. Stížnost je třeba zaslat na níže uvedenou adresu:

The Registrar [Tajemník]
European Court of Human Rights [Evropský soud pro lidská práva]
Council of Europe [Rada Evropy]
67075 Strasbourg Cedex
FRANCE [FRANCIE]

3. Stížnosti zaslané faxem nepřerušují běh lhůty čtyř měsíců stanovené v čl. 35 odst. 1 Úmluvy. Ve stejné čtyřměsíční lhůtě musí stěžovatelé odeslat poštou rovněž podepsaný originál stížnosti.

4. Stěžovatel by měl být důsledný v komunikaci s Kanceláří Soudu. Prodlení s odpovědí nebo absence reakce mohou být považovány za známku toho, že stěžovatel již nemá zájem na tom, aby se v projednávání stížnosti pokračovalo.

II. Forma a obsah

5. Podání na formuláři stížnosti týkající se skutečností, námitek a splnění požadavků na vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy a lhůty stanovené v čl. 35 odst. 1 Úmluvy musí odpovídat podmínkám stanoveným v článku 47 tohoto jednacího řádu. Případná další podání předložená samostatně nesmí být delší než 20 stran (viz čl. 47 odst. 2 písm. b) tohoto jednacího řádu) a měla by:

- a) být ve formátu A4 s okrajem širokým nejméně 3,5 cm;
- b) být zcela čitelná, a pokud jsou psána na stroji, měla by velikost písma činit nejméně 12 bodů v textu a 10 bodů v poznámkách pod čarou s řádkováním jeden a půl řádku;
- c) obsahovat všechny číselné údaje vyjádřené čísly;
- d) mít stránky očíslované nepřetržitou řadou;
- e) být rozdělena do číslovaných odstavců;
- f) být rozdělena do záhlaví odpovídajících rubrikám „Skutkový stav“, „Námítka nebo tvrzená porušení“ a „Informace o vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy a dodržení lhůty stanovené v čl. 35 odst. 1“.

6. Všechny příslušné kolonky formuláře stížnosti musí být vyplněny slovy. Nelze používat symboly, znaky ani zkratky. Slovy je třeba vysvětlit i to, pokud je odpověď záporná nebo se otázka jeví

---

¹ Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 1. listopadu 2003 a změněný dne 22. září 2008, 24. června 2009, 6. listopadu 2013, 5. října 2015, 27. listopadu 2019, 25. ledna 2021 a 1. února 2022. Tento procesní pokyn doplňuje články 45 a 47 tohoto jednacího řádu.

² <http://www.echr.coe.int/>.

nevýznamná.

7. Stěžovatel musí v příslušném místě formuláře stížnosti uvést skutkové okolnosti věci, své námitky a vysvětlení ohledně splnění podmínek přijatelnosti. Informace by měly být dostatečné k tomu, aby Soud mohl určit povahu a rozsah stížnosti, a proto by mělo postačit pouze vyplnit formulář stížnosti. Není přípustné popis skutkového stavu, námitek a splnění podmínek přijatelnosti pouze přiložit k formuláři stížnosti, ať již s poznámkou „viz přílohu“ nebo bez ní. Vyplnění těchto údajů ve formuláři stížnosti má Soudu napomoci k urychlení posouzení a přidělení věci. V případě potřeby lze připojit další vysvětlení v samostatném dokumentu v rozsahu nejvýše 20 stran: tato vysvětlení pouze rozvíjí a nemohou nahradit popis skutkových okolností, námitek a splnění podmínek přijatelnosti, které musí být uvedeny v samotném formuláři stížnosti. Má se za to, že formulář stížnosti nesplňuje požadavky článku 47 tohoto jednacího řádu, pokud tyto informace nejsou uvedeny v samotném formuláři.

8. Právnícké osoby (včetně obchodních společností, nevládních organizací nebo sdružení), které se obrací na Soud, tak musí učinit prostřednictvím zástupce uvedené právnícké osoby, jehož totožnost se uvede v příslušné části formuláře stížnosti a který uvede kontaktní údaje a vysvětlí svou funkci v této právnícké osobě nebo vztah k ní. Spolu s formulářem stížnosti musí být předložen důkaz, že zástupce je oprávněn jednat jménem právnícké osoby, například výpis z obchodního rejstříku nebo zápis z jednání jejího statutárního orgánu. Zástupce právnícké osoby je osoba odlišná od advokáta, který je oprávněn jednat před Soudem jako právní zástupce. Může se stát, že zástupce právnícké osoby je zároveň advokátem nebo interním právníkem a může navíc jednat jako její právní zástupce. Obě části formuláře stížnosti týkající se zastupování musí být přesto vyplněny a musí být přiloženy požadované doklady o oprávnění zastupovat právníckou osobu.

9. Stěžovatel nemusí být v úvodní fázi řízení právně zastoupen. V případě, že pověří advokáta, je třeba ve formuláři stížnosti vyplnit oddíl o zmocnění. Stěžovatel i zástupce musí oddíl o zmocnění podepsat. Samostatná plná moc není v této fázi přípustná, neboť Soud požaduje, aby byly veškeré podstatné informace obsaženy ve formuláři stížnosti. Pokud se namítá, že není možné připojit podpis stěžovatele v oddíle o zmocnění ve formuláři stížnosti z důvodu nepřekonatelných praktických obtíží, je třeba tuto skutečnost Soudu vysvětlit a doložit veškerými podklady. Požadavek na vyplnění formuláře stížnosti ve lhůtě čtyř měsíců se jako dostatečné vysvětlení neuznává.

10. K formuláři stížnosti musí být přiloženy příslušné dokumenty

(a) týkající se napadených rozhodnutí nebo opatření;

(b) prokazující, že stěžovatel vyčerpал dostupné vnitrostátní prostředky nápravy a dodržel lhůtu stanovenou v čl. 35 odst. 1 Úmluvy;

(c) prokazující případně informace o jiných mezinárodních řízeních.

Pokud stěžovatel není schopen předložit kopii některého z těchto dokumentů, musí to odpovídajícím způsobem vysvětlit: pouhé konstatování, že nastaly obtíže (při získávání dokumentů), nestačí, pokud lze důvodně očekávat, že vysvětlení bude podloženo listinnými důkazy, například důkazem o nemajetnosti, odmítnutím orgánu poskytnout rozhodnutí nebo důkazy jinak prokazujícími, že stěžovatel nemůže získat k danému dokumentu přístup. Pokud vysvětlení není předloženo dodatečně nebo není odpovídající, nebude stížnost příslušné rozhodovací formaci Soudu přidělena.

Pokud se dokumenty předkládají elektronickými prostředky, musí být ve formátu požadovaném tímto praktickým pokynem; musí být rovněž uspořádány a očíslovány podle seznamu dokumentů uvedených ve formuláři stížnosti.

11. Stěžovatel, o jehož předchozí stížnosti nebo stížnostech již Soud rozhodl nebo jehož stížnost nebo stížnosti Soud právě projednává, o tom musí informovat Kancelář a uvést číslo stížnosti nebo stížností.

12. a) Pokud si stěžovatel přeje, aby jeho totožnost nebyla odhalena, měl by tuto svou žádost písemně odůvodnit podle čl. 47 odst. 4 tohoto jednacího řádu.

b) Stěžovatel by měl rovněž uvést, zda si v případě, že předseda senátu povolí anonymizaci, přeje být

označen iniciálami, nebo jedním písmenem (např. „X“, „Y“ nebo „Z“).

13. Stěžovatel nebo určený zástupce musí formulář stížnosti podepsat. Je-li stěžovatel zastoupen, musí stížnost podepsat stěžovatel i zástupce v oddíle formuláře stížnosti týkajícím se zmocnění. Formulář stížnosti ani oddíl o zmocnění nelze podepsat v zastoupení.

III. Skupinové stížnosti a stížnosti podané více stěžovateli

14. Pokud stěžovatel nebo jeho zástupce podává stížnosti jménem dvou či více stěžovatelů, jejichž stížnosti se opírají o různé okolnosti, měl by být pro každého jednotlivce vyplněn samostatný formulář stížnosti obsahující veškeré požadované informace. Dokumenty týkající se každého stěžovatele by měly být k jeho stížnosti rovněž přiloženy.

15. Pokud je stěžovatelů více než deset, měl by zástupce kromě formulářů stížnosti a dokumentů předložit tabulku s požadovanými osobními údaji každého stěžovatele; tuto tabulku lze stáhnout z internetových stránek Soudu.¹ Pokud je zástupcem advokát, měla by být tabulka předložena rovněž v elektronické podobě.

16. V případě velkých skupin stěžovatelů nebo mnoha stížností může Soud stěžovatelům nebo jejich zástupcům nařídit, aby předkládali svá podání nebo dokumenty elektronickými nebo jinými prostředky. Soud může vydat další pokyny týkající se opatření potřebných k usnadnění účinného a rychlého vyřizování stížností.

IV. Nevyhovění žádosti o informace nebo pokynům

17. Neposkytnutí dalších informací nebo dokumentů na žádost Soudu ve stanovené lhůtě nebo nesplnění pokynů Soudu ohledně formy nebo způsobu podání stížnosti – včetně skupinových stížností nebo stížností podaných více stěžovateli – může mít v závislosti na fázi řízení za následek, že Soud stížnost (stížnosti) neprojedná nebo že stížnost (stížnosti) prohlásí za nepřijatelnou (nepřijatelné) nebo ji (je) vyškrtne ze seznamu věcí projednávaných Soudem.

---

¹ www.echr.coe.int.

Písemná podání¹

I. Předkládání písemných podání

Obecná ustanovení

1. Podání musí být předloženo Kanceláři ve lhůtě stanovené v článku 38 tohoto jednacího řádu, a to způsobem stanoveným v odstavci 2 uvedeného článku.
2. Datum přijetí podání nebo jiného dokumentu Kanceláří Soudu se na dokumentu vyznačí otiskem podacího razítka.
3. S výjimkou podání a dokumentů, pro něž byl zaveden systém elektronického podání (viz příslušné praktické pokyny), se veškerá ostatní podání, jakož i veškeré dokumenty k nim přiložené předkládají Kanceláři Soudu ve třech vyhotoveních zaslaných poštou nebo v jednom vyhotovení zaslaném faxem,² které se následně doplní o tři vyhotovení zaslaná poštou.
4. Podání nebo jiné dokumenty zaslané elektronickou poštou se nepřijímají.
5. Tajné dokumenty by měly být zaslány doporučeně.
6. Nevyžádaná podání se do spisu nezakládají, nerozhodne-li předseda senátu jinak (viz čl. 38 odst. 1 tohoto jednacího řádu).

Podání faxem

7. Účastník řízení může Soudu zasílat podání nebo jiné dokumenty faxem.
8. Na podání musí být rovněž vytištěno jméno osoby, která jej podepisuje, aby bylo možné ji ztotožnit.

Elektronické podání

9. Soud může povolit vládě smluvní strany nebo po podání stížnosti stěžovateli předkládání podání a jiných dokumentů elektronicky. V takových případech se použije praktický pokyn týkající se písemných podání ve spojení s pokyny ohledně elektronického zasílání dokumentů.

II. Forma a obsah

Formulář

10. Podání by mělo obsahovat:
  - (a) číslo stížnosti a název věci;
  - (b) název odkazující na povahu obsahu (např. vyjádření k přijatelnosti [a k odůvodněnosti]; odpověď na vyjádření vlády/stěžovatele k přijatelnosti [a k odůvodněnosti]; vyjádření k odůvodněnosti; doplňující vyjádření k přijatelnosti [a k odůvodněnosti]; memorandum atd.).
11. Kromě toho by podání mělo obvykle:
  - (a) být ve formátu A4 s okrajem širokým nejméně 3,5 cm;
  - (b) být psáno na stroji a být v plně čitelné podobě s velikostí písma nejméně 12 bodů v textu a 10 bodů v poznámkách pod čarou s řádkováním jeden a půl řádku;
  - (c) obsahovat všechny číselné údaje vyjádřené čísly;

---

¹ Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 1. listopadu 2003 a změněný dne 22. září 2008 a 29. září 2014.

² Faxové číslo: +33 (0)3 88 41 27 30; další faxová čísla jsou uvedena na internetových stránkách Soudu (www.echr.coe.int).

- (d) mít stránky očíslované nepřetržitou řadou;
  - (e) být rozděleno do číslovaných odstavců;
  - (f) být rozděleno do kapitol nebo záhlaví odpovídajících formě a stylu rozhodnutí a rozsudků Soudu („Skutkový stav“ / „Vnitrostátní právo [a praxe]“ / „Námítka“ / „Právo“; za poslední takovou kapitolou by měla podle okolností následovat rubrika nazvaná „Předběžná námitka týkající se ...“, „Tvrzené porušení článku ...“ apod.);
  - (g) obsahovat v samostatné rubrice odpověď na otázku Soudu nebo na argumenty druhého účastníka řízení;
  - (h) uvádět odkazy na každý dokument nebo důkaz uvedený v podání a k podání přiložený;
  - (i) v případě zaslání poštou mít text vytištěn pouze na jedné straně listu a stránky a přílohy spojeny tak, aby je bylo možné snadno rozdělit (nesmí být slepeny nebo sešity).
12. Pokud podání výjimečně přesahuje třicet stran, mělo by být spolu s ním podáno také stručné shrnutí.
13. Pokud účastník řízení předloží dokumenty nebo jiné důkazy spolu s podáním, měl by být každý důkaz podán v samostatné příloze.

Obsah

14. Podání účastníků řízení by po oznámení stížnosti měla obsahovat:
- (a) případné vyjádření ke skutkovému stavu věci; avšak
    - (i) pokud účastník řízení nezpochybňuje skutkové okolnosti uvedené ve skutkovém stavu zpracovaném Kanceláří, měl by se omezit na stručné vyjádření v tomto smyslu;
    - (ii) pokud účastník řízení zpochybňuje pouze část skutkového stavu zpracovaného Kanceláří, nebo jej chce doplnit, měl by se ve vyjádření omezit na tyto konkrétní body;
    - (iii) pokud účastník řízení vznesl námitky vůči skutkovému stavu vylíčenému druhým účastníkem řízení nebo vůči jeho části, měl by jasně uvést, které skutečnosti jsou nesporné, a omezit své připomínky na sporné body;
  - (b) právní argumenty týkající se zaprvé přijatelnosti a zadruhé odůvodněnosti; avšak
    - (i) pokud byly účastníkovi řízení položeny konkrétní otázky týkající se skutkových nebo právních otázek, měl by, aniž je dotčen článek 55 tohoto jednacího řádu, omezit svou argumentaci na tyto otázky;
    - (ii) pokud podání reaguje na argumenty druhého účastníka řízení, mělo by odkazovat na konkrétní argumenty ve výše uvedeném pořadí.
15. a) Podání účastníků řízení po rozhodnutí o přijatelnosti stížnosti by měla obsahovat:
- (i) stručné prohlášení potvrzující postoj účastníka řízení ke skutkovému stavu, jak byl zjištěn v rozhodnutí o přijatelnosti;
  - (ii) právní argumenty týkající se odůvodněnosti;
  - (iii) odpověď na konkrétní otázky týkající se skutkových nebo právních otázek položených Soudem.
- b) Stěžovatel, který současně uplatňuje požadavky na spravedlivé zadostiučinění, by tak měl učinit způsobem popsáním v praktickém pokynu pro uplatňování požadavků na spravedlivé zadostiučinění.
16. S ohledem na důvěrnou povahu řízení o smírném urovnání (viz čl. 39 odst. 2 Úmluvy a čl. 62 odst. 2 tohoto jednacího řádu) by všechna podání a dokumenty předložené v rámci pokusu o smírné urovnání měly být předloženy odděleně od písemných podání.
17. V podáních předkládaných ve sporném řízení nelze odkazovat na nabídky, ústupky nebo jiná

prohlášení předložená v souvislosti se smírným urovnáním.

III. Lhůty

Obecná ustanovení

18. Každý účastník řízení odpovídá za včasné předložení podání a příložených dokumentů nebo důkazů Kanceláři.

Prodloužení lhůt

19. Lhůtu stanovenou podle článku 38 tohoto jednacího řádu lze na žádost účastníka řízení prodloužit.

20. Účastník řízení, který žádá o prodloužení lhůty pro předložení podání, musí podat žádost, jakmile se dozví o okolnostech odůvodňujících takové prodloužení, a v každém případě před uplynutím této lhůty. Žádost by měla uvádět důvod prodloužení.

21. Pokud je prodloužení lhůty povoleno, vztahuje se na všechny účastníky řízení, kterým příslušná lhůta běží, včetně účastníků, kteří o prodloužení nepožádali.

IV. Nedodržení požadavků na předkládání podání

22. Není-li podání předloženo v souladu s požadavky stanovenými v bodech 8 až 15 tohoto praktického pokynu, může předseda senátu požádat dotčeného účastníka řízení, aby podání předložil znovu v souladu s těmito požadavky.

23. Nesplnění výše uvedených podmínek může mít za následek, že podání nebude považováno za řádně předložené (viz čl. 38 odst. 1 tohoto jednacího řádu).

Požadavky na spravedlivé zadostiučinění¹

I. Úvod

1. Přiznání peněžité částky stěžovatelům jako spravedlivého zadostiučinění nepatří mezi hlavní povinnosti Soudu, ale doplňuje jeho úkol stanovený v článku 19 Úmluvy, tj. úkol zajistit plnění závazků vyplývajících z Úmluvy ze strany států.
2. Účelem přiznání spravedlivého zadostiučinění Soudem podle článku 41 Úmluvy je nahradit stěžovateli skutečné škodlivé následky jejího porušení. Nelze tedy přiznat náhradu škody způsobené událostmi nebo situacemi, které nebyly shledány jako porušení Úmluvy, ani náhradu škody související s námitkami, které Soud prohlásil za nepřijatelné. Cílem spravedlivého zadostiučinění rovněž není potrestat odpovědnou smluvní stranu. Soud proto nepovažuje za vhodné přijímat požadavky na o náhradu škody označenou jako „sankční“, „zvýšenou“ nebo „exemplární“; Soud rovněž nepřiznává symbolické odškodnění.
3. Kromě toho znění článku 41 Úmluvy ponechává Soudu při rozhodování o spravedlivém zadostiučinění prostor pro volné uvážení. Stanoví, že Soud přiznává spravedlivé zadostiučinění pouze tehdy, „jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu“, a i v tomto případě pouze „v případě potřeby“ (v anglickém znění „if necessary“, ve francouzském znění „s’il y a lieu“). Soud navíc přiznává pouze takové zadostiučinění, které považuje za „spravedlivé“ (v anglickém znění „just“, ve francouzském znění „équitable“), tedy takové zadostiučinění, které se mu za daných okolností jeví jako přiměřené. Při přezkoumávání věci před rozhodnutím o výši případně přiznané částky se proto přihlíží ke zvláštnostem a souvislostem každé věci, přičemž důležitou úlohu hraje povaha a následky zjištěného porušení, vlastní praxe Soudu v obdobných případech a dále rozdílná hospodářská situace v žalovaných státech.
4. Soud může rovněž rozhodnout, že existují spravedlivé důvody pro přiznání nižší částky, než je výše skutečně utrpěné škody nebo skutečně vynaložených nákladů a výdajů, nebo že v případě některých tvrzených škod představuje závěr o porušení práva sám o sobě dostatečné spravedlivé zadostiučinění, aniž by bylo nutné přiznat finanční odškodnění. V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 41 Úmluvy může Soud rozhodnout, že nebude přiznána žádná částka, například pokud existuje možnost obnovy řízení nebo získání jiného odškodnění na vnitrostátní úrovni; pokud zjištěné porušení bylo méně závažné nebo podmíněné povahy; pokud by nejvhodnější nápravu představovala obecná opatření; nebo z důvodu obecných nebo zvláštních okolností stavu, kvůli němuž je stížnost podávána. Je třeba mít na paměti, že veřejné uznání újmy, kterou stěžovatel utrpěl, v rozsudku závazném pro smluvní stát představuje samo o sobě účinnou formu nápravy.

II. Požadavky na spravedlivé zadostiučinění: rozsah

A. Obecné zásady

5. Spravedlivé zadostiučinění je podle článku 41 Úmluvy přiznáváno jako náhrada skutečné škody vzniklé stěžovateli v důsledku porušení; v tomto ohledu může zahrnovat majetkovou škodu, nemajetkovou újmu a náklady a výdaje (viz níže). Podle konkrétních okolností věci může Soud považovat za vhodné přiznat náhradu majetkové škody a nemajetkové újmy jako celek.
6. Při stanovení výše zadostiučinění Soud zohlední postavení stěžovatele jakožto strany poškozené porušením a smluvní strany jakožto strany odpovědné za veřejný zájem. V této souvislosti a v rozsahu, v němž má projednávaná věc povahu stížnosti, jejíž obsah se opakuje, může Soud při přiznání

---

¹ Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 28. března 2007 a změněný dne 9. června 2022.

spravedlivého zadostiučinění vycházet z referenční částky, která již byla přiznána v odpovídajícím zásadní nebo pilotní věci, přičemž musí zohlednit zjednodušený a standardizovaný přístup k vyřizování těchto následných věcí.

7. V souladu se zásadou „*non ultra petita*“ Soud nepřizná nic nad rámec toho, co stěžovatel skutečně žádal.

B. Majetková škoda

8. U majetkové škody platí zásada, že stěžovatel by se měl v co největší míře dostat do stavu, v němž by se nacházel, kdyby ke zjištěnému porušení nedošlo, jinými slovy, mělo by dojít k uvedení do původního stavu („*restitutio in integrum*“). To může zahrnovat jak náhradu skutečně utrpěné škody („*damnum emergens*“), tak náhradu ztráty nebo sníženého zisku, který by bylo možné očekávat v budoucnu („*lucrum cessans*“).

9. Je na stěžovateli, aby prokázal, že mu v důsledku tvrzených porušení vznikla majetková škoda. Mezi škodou a zjištěným porušením musí být prokázána přímá příčinná souvislost. Pouze slabá nebo spekulativní souvislost nestačí. Stěžovatel by měl předložit relevantní důkazy, aby pokud možno prokázal nejen existenci, ale i výši škody. Soud obvykle přiznává náhradu celé vyčíslené výše škody, pokud neshledá spravedlivé důvody pro přiznání nižší částky (viz bod 4 výše). Nelze-li skutečnou škodu přesně vyčíslit nebo jsou-li mezi vyčíslením účastníků řízení značné rozpory, Soud provede co nejpresnější odhad na základě skutečností, které má k dispozici.

C. Nemajetková újma

10. Účelem přiznání náhrady nemajetkové újmy Soudem je uznat skutečnost, že v důsledku porušení základního lidského práva došlo k nemajetkové újmě jako k duševním nebo tělesným útrapám, přičemž toto uznání odráží závažnost újmy v nejširším smyslu. Příčinnou souvislost mezi tvrzeným porušením a nemajetkovou újmou lze tedy často důvodně předpokládat, přičemž stěžovatelé nemusí o svých útrapách předkládat žádné další důkazy.

11. Nemajetkovou újmy z její podstaty nelze přesně vyčíslit. Požadavek o náhradu utrpěné nemajetkové újmy proto není třeba vyčíslit ani dokládat, stěžovatel může ponechat její výši na úvaze Soudu.

12. Pokud Soud dospěje k závěru, že je nutné přiznat náhradu v penězích, provede posouzení spravedlivým způsobem, který zahrnuje především flexibilitu a objektivní zvážení toho, co je spravedlivé, čestné a přiměřené vzhledem ke všem okolnostem věci, včetně nejenom postavení stěžovatele a jeho případného podílu na situaci, která je předmětem stížnosti, ale i veškerých souvislostí, za nichž k porušení došlo.

13. V rámci uvážení se Soud opírá o svou vlastní relevantní praxi týkající se obdobných porušení, aby stanovil vnitřní zásady, které jsou nezbytným východiskem pro stanovení přiměřené výše odškodnění s ohledem na okolnosti každé věci. Mezi hlediska, která Soud zvažuje při určování výše přiznané náhrady, patří povaha a závažnost zjištěného porušení, jeho trvání a účinky; zda došlo k více porušením chráněných práv; zda již byla přiznána náhrada dle vnitrostátních právních předpisů nebo zda žalovaný stát přijal jiná opatření, která by mohla být považována za nejvhodnější prostředek nápravy; veškeré další souvislosti nebo okolnosti vztahující se k dané věci, které je namístě zohlednit.

14. Kromě toho Soud při stanovení „spravedlivého zadostiučinění“ vezme v úvahu jako jedno z hledisek místní hospodářské poměry v žalovaných státech. Přitom zohlední veřejně dostupné a aktualizované makroekonomické údaje, například údaje zveřejňované Mezinárodním měnovým fondem (MMF). Vzhledem k těmto měnícím se hospodářským okolnostem v dotčených zemích se mohou částky přiznané poškozeným účastníkům za obdobných okolností v různých žalovaných státech a v průběhu určitého období lišit.

D. Náklady a výdaje

15. Soud může nařídit, aby byly stěžovateli nahrazeny náklady a výdaje, které nutně, tedy nevyhnutelně, vynaložil – nejprve na vnitrostátní úrovni a následně v řízení před Soudem – ve snaze zabránit porušování práva nebo dosáhnout nápravy. Tyto náklady a výdaje obvykle zahrnují náklady na právní pomoc, soudní poplatky a výdaje za překlady a poštovné. Mohou rovněž zahrnovat cestovní a pobytové výdaje, zejména pokud vznikly v souvislosti s účastí na jednání Soudu.

16. Pokud je stěžovatel zastoupen jinou osobou než „advokátem oprávněným k výkonu advokacie“, lze odměnu uhradit pouze tehdy, pokud tato osoba obdržela předem povolení k zastupování (čl. 36 odst. 2 a 4 písm. a) tohoto jednacího řádu).

17. Soud vyhoví požadavku na náhradu nákladů a výdajů pouze v rozsahu, v němž se vztahují ke zjištěným porušením. Soud zamítne požadavek na náhradu nákladů a výdajů, pokud se vztahuje k námitkám, u nichž nebylo zjištěno porušení, nebo k námitkám prohlášeným za nepřijatelné. Vzhledem k tomu mohou stěžovatelé přiřadit jednotlivé požadavky ke konkrétním námitkám, které vznášejí.

18. Náklady a výdaje musí být skutečně vynaloženy. To znamená, že stěžovatel je skutečně uhradil nebo je povinen je uhradit s ohledem na zákonnou nebo smluvní povinnost. Měly by být předloženy doklady prokazující, že stěžovatel tyto náklady uhradil nebo je povinen je uhradit. Hodiny nebo činnost samotného stěžovatele proto nelze považovat za skutečně vynaložené náklady. Veškeré částky uhrazené vnitrostátními orgány nebo Radou Evropy z titulu právní pomoci nebo částky, které jimi mají být uhrazeny, se odečtou.

19. Náklady a výdaje musí být co do výše přiměřené. Pokud je Soud považuje za nepřiměřené, přiznává částku, která je podle jeho vlastního odhadu přiměřená. Vzhledem k rozdílům v odměnách účtovaných advokáty v jednotlivých zemích může Soud při posuzování přiměřenosti odměny přihlídnout k nárokům a odměnám v obdobných věcech proti téže zemi. Soud může rovněž zohlednit, zda zjištěné porušení spadá do kategorie jeho „ustálené judikatury“.

III. Formální požadavky

20. Lhůty, přesné požadavky, příslušné podklady a jiné formální náležitosti pro uplatnění požadavků na spravedlivé zadostiučinění jsou stanoveny v článku 60 tohoto jednacího řádu. Stěžovatelům se připomíná, že splnění formálních a hmotněprávních požadavků vyplývajících z Úmluvy a tohoto jednacího řádu je základní předběžnou podmínkou pro přiznání spravedlivého zadostiučinění.

21. Nejsou-li účastníci řízení informováni v jiném smyslu (zejména ve věcech, které se opakují, viz bod 23 níže), Soud požaduje zaprvé, aby byly předloženy jasné a komplexní nároky ve lhůtách stanovených předsedou senátu a sdělených účastníkům řízení v informačním přípisu; zadruhé, aby byly tyto nároky na náhradu majetkové škody a nákladů a výdajů doloženy příslušnými listinnými důkazy (tj. znaleckými posudky, účty s uvedením jednotlivých položek, fakturami), pokud je to možné a lze rozumně očekávat, že je mají účastníci řízení k dispozici; a zatřetí, že v případě nesplnění těchto podmínek bez náležitého odůvodnění Soud obvykle žádnou náhradu nepřiznává. Soud není vázán klasifikací požadavků stěžovatele a může například považovat za vhodnější, aby některé nároky byly zahrnuty pod majetkovou škodu, a nikoliv pod náklady a výdaje.

22. S výhradou uvážení v některých výjimečných případech Soud obvykle zamítne nároky obsažené ve formuláři stížnosti, které nebyly znovu uplatněny v příslušné fázi řízení určené předsedou senátu, a dále požadavky uplatněné bez oprávněného důvodu po lhůtě.

23. Ve věcech, které se opakují a které jsou řešeny zjednodušeným způsobem v souladu s příslušnou ustálenou judikaturou Soudu, lze stěžovatele osvobodit od povinnosti podat samostatné požadavky na spravedlivé zadostiučinění. V takovém případě by účastníci řízení byli ve sdělení jasně informováni o tom, že přiznání spravedlivého zadostiučinění bude založeno na příslušných zásadních věcech či na

návrhu na smírné urovnání, nebo o tom, že Soud může rozhodnout, že zjištění porušení představuje samo o sobě spravedlivé zadostiučinění. Je třeba připomenout, že úkolu Soudu podle článku 19 Úmluvy „zajistit plnění závazků, přijatých Vysokými smluvními stranami v Úmluvě a Protokolech k ní“ není nutně nejlépe dosaženo opakováním stejných zjištění a vydáváním poměrně zásadních a individualizovaných rozhodnutí ve velkých množstvích opakujících se věcí.

24. Stěžovatelé se vyzývají, aby uvedli bankovní účet, na který jim mají být vyplaceny veškeré přiznané částky. Pokud si přejí, aby byly určité částky, například částky přiznané jako náhrada nákladů řízení, vyplaceny zvlášť, například přímo na bankovní účet jejich zástupce, měli by to uvést. Pokud stížnost podává více stěžovatelů, měli by rovněž uvést, zda žádají, aby jim byla přiznána náhrada společně nebo každému zvlášť. Soud zpravidla přiznává odškodnění osobám žijícím ve společné domácnosti společně.

IV. Forma rozhodnutí Soudu

25. Spravedlivé zadostiučinění může být přiznáno obětem zjištěných porušení, včetně nepřímých obětí. Lze je přiznat i právnickým osobám. Soud může nařídít, aby byla náhrada pro stěžovatele, kteří ji z určitého důvodu nemohou obdržet v příslušné době, složena do úschovy.

26. Případná náhrada přiznaná Soudem má obvykle podobu peněžité částky, kterou má žalovaná smluvní strana uhradit obětem zjištěných porušení. Veškeré peněžité částky přiznané podle článku 41 Úmluvy jsou obvykle vyjádřeny v eurech (EUR, €) bez ohledu na měnu, ve které stěžovatel své nároky vyčíslil. Má-li být stěžovateli uhrazena částka v jiné měně než v eurech, Soud rozhodne, že přiznaná částka bude přepočtena na tuto jinou měnu podle směnného kurzu platného v den úhrady. Při formulování svých požadavků by stěžovatelé měli v případech, kdy je to vhodné, zvážit důsledky této politiky s ohledem na dopady přepočtu částek vyjádřených v jiné měně na eura nebo naopak.

27. Soud z vlastního podnětu stanoví lhůtu pro úhradu, která obvykle činí tři měsíce ode dne, kdy se rozsudek stane konečným a závazným. Soud rovněž nařídí úhradu úroků z prodlení pro případ překročení této lhůty, a to obvykle ve výši mezní zápůjční sazby Evropské centrální banky platné v době prodlení zvýšené o tři procentní body.

V. Závaznost a výkon rozsudků

28. Rozsudky Soudu mají v zásadě deklaratorní povahu. Obecně platí, že je především na dotčeném státu, aby pod dohledem Výboru ministrů zvolil individuální a obecná opatření, která použije ke splnění svých povinností podle článku 46 Úmluvy, pokud jsou tyto prostředky slučitelné se závěry uvedenými v rozsudku Soudu. V praxi to znamená, že pouze za určitých zvláštních okolností Soud považuje za užitečné stanovit žalovanému státu druh opatření, která by mohla být přijata k ukončení stavu, jenž vedl ke zjištění porušení, kromě úhrady peněžitých částek jako spravedlivého zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy. Nejčastěji se tak děje ve věcech řešících systémové problémy, zejména v pilotních rozsudcích.

29. Veškeré otázky ohledně toho, zda žalovaná vláda splnila či nespĺnila své povinnosti stanovené v konečném rozsudku, posuzuje Výbor ministrů a v případě potřeby samotný Soud (čl. 46 odst. 3 až 5 Úmluvy).

Zabezpečená elektronická podání vlád¹

I. Oblast působnosti

1. Vlády smluvních stran, které se rozhodly pro systém zabezpečeného elektronického podání Soudu, zasílají veškerá svá písemná sdělení Soudu tak, že je nahrají na zabezpečenou internetovou stránku zřízenou k tomuto účelu, a přijímají písemná sdělení, která jim zasílá Kancelář Soudu, tak, že si je z této stránky stáhnou, s níže uvedenými výjimkami:

(a) v případě nefunkčnosti zabezpečené internetové stránky je nutné zaslat dokumenty týkající se žádosti o vydání předběžného opatření podle článku 39 tohoto jednacího řádu faxem nebo elektronickou poštou; v takovém případě musí být dokument zřetelně nadepsán slovy „**Článek 39. Naléhavé**“;

(b) přílohy, například plány, příručky atd., které nelze komplexně zobrazit v elektronické podobě, mohou být zaslány poštou;

(c) Kancelář Soudu může požádat o zaslání listinného dokumentu nebo přílohy poštou.

2. Pokud vláda zaslala dokument poštou nebo faxem, podá co nejdříve elektronicky oznámení o podání poštou nebo faxem, v němž popíše zasláný dokument, uvede datum odeslání a důvody, proč nebylo možné předložit dokument elektronicky.

II. Technické požadavky

3. Vláda musí mít potřebné technické vybavení a řídit se uživatelskou příručkou, kterou jí zašle Kancelář Soudu.

III. Formát a způsob označení

4. Dokument podaný elektronicky musí být ve formátu PDF, nejlépe ve formátu PDF s možností vyhledávání v textu.

5. Nepodepsané přípisy a písemná podání se nepřijímají. Podepsané dokumenty určené k elektronickému podání se vytvářejí naskenováním listinné podoby prvopisu. Vláda si ponechá prvopis ve svém spise.

6. Název dokumentu podaného elektronicky musí být uvozen číslem stížnosti, za nímž následuje jméno stěžovatele v podobě zapsané latinkou ze strany Kanceláře, a musí obsahovat údaj o obsahu dokumentu.²

IV. Příslušné datum ve vztahu k lhůtám

7. Datum, kdy vláda úspěšně nahrála dokument na zabezpečené internetové stránky, se považuje za datum odeslání ve smyslu čl. 38 odst. 2 nebo za datum podání pro účely čl. 73 odst. 1 tohoto jednacího řádu.

8. Pro snadnější sledování výměny korespondence generuje zabezpečený server každý den krátce před půlnocí automaticky e-mailovou zprávu se seznamem dokumentů, které byly elektronicky podány během uplynulých čtyřadvaceti hodin.

V. Různé verze jednoho a téhož dokumentu

9. Zabezpečené internetové stránky neumožňují úpravu, nahrazení nebo vymazání nahraného

---

1 Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 22. září 2008 a změněný dne 29. září 2014 a 5. července 2018.

2 Například 65051/01 Karagoyzov Observ Adm Merits.

dokumentu. Pokud má vláda potřebu upravit dokument, který nahrála, vytvoří nový dokument s jiným názvem (například tak, že do názvu dokumentu doplní slovo „upraveno“). Tato možnost by měla být využita pouze v případě, že je to skutečně nezbytné, a neměla by být využívána k opravě drobných chyb.

Pokud vláda předložila více verzí téhož dokumentu, bere se v úvahu pouze dokument předložený včas. Pokud bylo včas podáno více verzí, přihlíží se k poslední verzi, pokud předseda senátu nerozhodne jinak.

Žádosti o anonymizaci¹

(Články 33 a 47 jednacího řádu)

Obecné zásady

Účastníkům řízení se připomíná, že dokumenty v řízení před Soudem jsou veřejné, pokud nebyla udělena výjimka podle článku 33 nebo 47 jednacího řádu. Veškeré informace předložené v souvislosti s žádostí v písemném řízení i při ústním jednání, včetně informací o stěžovateli nebo třetích stranách, jsou tak přístupné veřejnosti.

Účastníci řízení by si měli být rovněž vědomi toho, že skutkové okolnosti, rozhodnutí a rozsudky Soudu jsou obvykle zveřejňovány v databázi HUDOC² na internetových stránkách Soudu (článek 104A tohoto jednacího řádu).

Žádosti u dosud nevyřízených věcí

Žádost o anonymizaci by měla být podána při vyplňování formuláře stížnosti nebo co nejdříve poté. V obou případech by měl stěžovatel žádost odůvodnit a uvést, jaký dopad pro něj zveřejnění může mít.

Žádosti u již vyřízených věcí

Pokud si stěžovatel přeje požádat o anonymizaci v souvislosti s věcí nebo věcmi zveřejněnými v databázi HUDOC před 1. lednem 2010, měl by Kanceláři zaslat přípis, v němž uvede důvody žádosti a to, jaký dopad pro něj toto zveřejnění mělo nebo může mít. Stěžovatel by měl rovněž objasnit, proč nepožádal o anonymizaci v době, kdy Soud věc projednával.

Při rozhodování o žádosti předseda přihlédne k vysvětlení, které stěžovatel uvedl, k míře publicity, která se již rozhodnutí nebo rozsudku dostala, a k tomu, zda je vhodné nebo účelné žádosti vyhovět.

Pokud předseda žádosti vyhoví, rozhodne rovněž o nejvhodnějších opatřeních, která je třeba přijmout k ochraně stěžovatele před jeho ztotožněním. Rozhodnutí nebo rozsudek například může být odstraněn z internetových stránek Soudu nebo mohou být ze zveřejněného dokumentu vymazány osobní údaje.

Jiná opatření

Předseda může rovněž přijmout jakékoli jiné opatření, které považuje za nezbytné nebo žádoucí, pokud jde o materiály zveřejňované Soudem, aby zajistil respektování soukromého života.

---

1 Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 14. ledna 2010.

2 <http://hudoc.echr.coe.int/>

Elektronická podání stěžovatelů¹

I. Oblast působnosti

1. Stěžovatelé, kteří se rozhodli pro elektronické podání, zasílají po oznámení stížnosti veškerou písemnou komunikaci se Soudem prostřednictvím služby elektronické komunikace Soudu eComms a rovněž prostřednictvím této služby přijímají písemná sdělení, která jim zasílá Kancelář Soudu, s níže uvedenými výjimkami:

(a) veškerá písemná sdělení týkající se žádosti o vydání předběžného opatření podle článku 39 tohoto jednacího řádu se zasílají pouze faxem nebo poštou;

(b) přílohy, jako jsou plány, příručky atd., které nelze komplexně zobrazit v elektronické podobě, mohou být zaslány poštou;

(c) Kancelář Soudu může požádat o zaslání listinného dokumentu nebo přílohy poštou.

2. Pokud stěžovatel zaslal dokument poštou nebo faxem, podá co nejdříve elektronicky oznámení o podání poštou nebo faxem, v němž popíše zasláný dokument, uvede datum odeslání a důvody, proč nebylo možné podat dokument elektronicky.

II. Technické požadavky

3. Stěžovatelé musí mít potřebné technické vybavení a řídit se uživatelskou příručkou, která je k dispozici na internetové stránce služby eComms.

III. Formát a způsob označení

4. Dokument podaný elektronicky musí být ve formátu PDF. Dokumenty ve formátu PDF musí být typu PDF s možností vyhledávání v textu („text searchable PDF“), nikoli typu PDF v podobě obrázku („image-based PDF“).

5. Nepodepsané přípisy a písemná podání se nepřijímají. Podepsané dokumenty určené k elektronickému podání se vytvářejí naskenováním listinné podoby prvopisu. Stěžovatelé si ponechají prvopis ve svém spise.

6. Název dokumentu podaného elektronicky musí být uvozen číslem stížnosti, za nímž následuje jméno stěžovatele v podobě zapsané latinkou ze strany Kanceláře, a musí obsahovat údaj o obsahu dokumentu.²

IV. Příslušné datum ve vztahu ke lhůtám

7. Datum, kdy stěžovatel úspěšně podal elektronicky dokument u Soudu, se považuje za datum odeslání dle štrasburského času ve smyslu čl. 38 odst. 2 nebo za datum podání pro účely čl. 73 odst. 1 tohoto jednacího řádu.

8. Pro usnadnění sledování vyměňované korespondence a pro zajištění dodržení lhůt stanovených Soudem by měl stěžovatel pravidelně kontrolovat svůj e-mailový účet a účet služby eComms.

V. Různé verze jednoho a téhož dokumentu

9. Služba eComms neumožňuje změnu, nahrazení nebo vymazání podaného dokumentu. Pokud stěžovatel potřebuje dokument, který již předložil, upravit, vytvoří nový dokument s jiným názvem (například tak, že do názvu dokumentu doplní slovo „upraveno“). Tato možnost by měla být využita

---

¹ Vydáný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu dne 29. září 2014. Tento procesní pokyn vstupuje v platnost dne 6. září 2018.

² Například č. 65051/01 Karagyofov Observ Adm Merits.

pouze v případě, že je to skutečně nezbytné, a neměla by být využívána k opravě drobných chyb.

10. Pokud stěžovatel předložil více verzí téhož dokumentu, bere se v úvahu pouze dokument předložený včas. Pokud bylo včas podáno více verzí, přihlíží se k poslední verzi, pokud předseda senátu nerozhodne jinak.

Zpracovávání stížností při velkém nápadu¹

(Individuální stížnosti podle článku 34 Úmluvy)

I. Úvod

1. V posledních letech se Soud stále častěji setkává s velkým nápadem stížností, které jsou obvykle důsledkem různých strukturálních nebo systémových problémů² nebo konkrétního vývoje skutkových okolností,³ které se týkají velkého počtu osob ve smluvním státě. Je zřejmé, že velký nápad stížností může ovlivnit schopnost Soudu plnit jeho úlohu stanovenou v článku 19 Úmluvy, pokud nebudou přijata zvláštní opatření pro vyřizování těchto stížností od okamžiku jejich doručení Soudu a před jejich přidělením do sekcí podle článku 52 tohoto jednacího řádu.

II. Zvláštní opatření, ke kterým lze přistoupit při velkém nápadu stížností

2. V případě velkého nápadu obdobných stížností může tajemník pod vedením předsedy Soudu v zájmu řádného výkonu spravedlnosti rozhodnout o dočasném pozastavení zápisu některých nebo veškerých takových stížností do doby, než Soud v příslušném složení rozhodne v jedné nebo více zásadních věcech o způsobu vyřízení takových stížností.

3. Pokud se dotčené stížnosti opírají o obdobný skutkový stav nebo se týkají obdobných stížností, může tajemník v případě potřeby požádat o koordinaci předkládání stížností na vnitrostátní úrovni a o opětovné předložení skupinových stížností ve stanovené lhůtě a v určitém formátu.⁴ Tajemník může v souladu s jednacím řádem a dalšími příslušnými praktickými pokyny vydat další pokyny týkající se opatření nezbytných k usnadnění účinného a rychlého vyřizování stížností.

4. Není-li stížnost znovu předložena v souladu s pokyny, může to mít za následek, že Soud stížnost neprojedná.

III. Datum podání stížnosti

5. Pro účely čl. 35 odst. 1 Úmluvy je datem podání stížnosti zásadně datum podání vyplněného formuláře stížnosti v souladu s podmínkami stanovenými v článku 45 a 47 tohoto jednacího řádu Soudu nebo v jiných pokynech tajemníka.

6. Podle čl. 47 odst. 6 písm. b) tohoto jednacího řádu však může Soud rozhodnout, že se za den zahájení řízení považuje jiné datum, pokud to považuje za odůvodněné.

IV. Komunikace se stěžovateli

7. Soud může rozhodnout, že informace o těchto stížnostech bude sdělovat prostřednictvím tiskových zpráv namísto toho, aby komunikoval s jednotlivými stěžovateli nebo odpovídal na individuální dotazy.

---

1 Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu Soudu dne 25. srpna 2022.

2 Viz například *Burmych a další proti Ukrajině* (vyškrtáno) [velký senát], č. 46852/13 a další, § 8 až 44, 12. října 2017.

3 Viz například *Zambrano proti Francii* (rozh.), č. 41994/21, § 4 až 11, 20, 36 a 7, 21. září 2021.

4 K dalším pokynům k podávání skupinových stížností a stížností více stěžovatelů viz procesní pokyny týkající se zahájení řízení.

Žádosti podle článku 43 Úmluvy¹

---

1. Tento praktický pokyn se týká žádostí o postoupení věci velkému senátu podle článku 43 Úmluvy a článku 73 tohoto jednacího řádu.
2. Na žádosti podle článku 43 Úmluvy se vztahují praktické pokyny týkající se písemných podání uvedené v bodech 2, 3, 4, 7, 8 a 9 tohoto jednacího řádu.

Lhůty

3. Účastníkům řízení se připomíná, že k dodržení lhůty stanovené v čl. 43 odst. 1 Úmluvy musí být žádost doručena Soudu před koncem posledního dne lhůty tří měsíců. Tuto lhůtu nelze prodloužit. Po jejím uplynutí se rozsudek senátu stává bez dalšího konečným (čl. 44 odst. 2 písm. b) Úmluvy).

Obsah

4. Žádosti podle článku 43 Úmluvy by měly obsahovat odůvodnění podle konkrétních podmínek tohoto ustanovení. Měly by uvádět, v jakém ohledu lze danou věc považovat za výjimečnou, a dále uvádět závažnou otázku (závažné otázky) ovlivňující výklad nebo použití Úmluvy nebo protokolů k ní nebo závažnou otázku (závažné otázky) obecného významu, které věc vyvolává. Kolegium pěti soudců velkého senátu rozhoduje pouze na základě stávajícího spisu, tj. rozsudku senátu a argumentů účastníka řízení (nebo účastníků řízení), který se vyslovil pro postoupení věci (čl. 73 odst. 2 tohoto jednacího řádu).

Jazyk

5. Stěžovatel, jemuž bylo podle článku 34 tohoto jednacího řádu povoleno používat úřední jazyk smluvního státu, může tento jazyk použít i ve své žádosti podle článku 43 Úmluvy (viz čl. 34 odst. 3 písm. d) tohoto jednacího řádu). Pokud jde o překlad do jednoho z úředních jazyků Soudu, použije se čl. 34 odst. 3 písm. b) až c) tohoto jednacího řádu.

Forma a maximální délka

6. Žádosti by obvykle měly:
  - (a) být ve formátu A4 s okrajem širokým nejméně 3,5 cm;
  - (b) být psány na stroji a být v plně čitelné podobě s velikostí písma nejméně 12 bodů v textu a 10 bodů v poznámkách pod čarou a s řádkováním jeden a půl řádku;
  - (c) obsahovat všechny číselné údaje vyjádřené čísly;
  - (d) mít stránky očíslované nepřetržitou řadou;
  - (e) být rozděleny do číslovaných odstavců;
  - (f) v případě zaslání poštou mít text vytisknut pouze na jedné straně listu a stránky a přílohy spojeny tak, aby je bylo možné snadno oddělit (nesmí být slepeny nebo sešity).
7. Žádosti podle článku 43 Úmluvy by v zásadě neměly přesáhnout 10 stran.

---

¹ Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu Soudu dne 3. února 2023.

Intervence třetí strany podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16¹

I. Účel tohoto praktického pokynu

1. Účelem tohoto praktického pokynu je objasnit způsob, jakým mohou třetí strany vstoupit do řízení podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16, příslušné postupy a požadavky a úlohu této intervence v činnosti Soudu.

II. Úloha intervence třetí strany v řízení před Soudem

A. Intervence třetí strany podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy

2. Intervence třetí strany podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy je procesním prostředkem, jehož hlavním účelem je umožnit Soudu seznámit se se stanovisky států a jiných osob, které nejsou stranami projednávané věci, na otázky, které tato věc vyvolává, a předložit mu informace nebo argumenty, které jsou širší nebo odlišné od informací a argumentů, které předkládají účastníci řízení. K takové intervenci může dojít buď z podnětu samotného Soudu (možnost výslovně stanovená v čl. 36 odst. 2 Úmluvy), nebo z podnětu potenciální třetí strany. Úlohou třetích stran, které byly vyzvány k intervenci podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo jim byla intervence povolena, je upozornit Soud s maximální nestranností a objektivitou na právní nebo skutková hlediska, která by mu mohla napomoci v objasnění sporných otázek, jež jsou předmětem řízení. Třetí strany proto nejsou oprávněny vyjadřovat podporu přímo jednomu nebo druhému účastníkovi řízení, podávat žádosti týkající se řízení před Soudem, požadovat od Soudu nápravu, účastnit se jednání o smírném urovnání mezi účastníky řízení ani žádat, aby se senát vzdal pravomoci ve prospěch velkého senátu, nebo o postoupení věci velkému senátu.

3. Veškerá podání třetích stran se vždy zařazují do spisu, který se předkládá formaci Soudu rozhodující ve věci, a lze na ně, byť stručně, odkázat v následném rozhodnutí nebo rozsudku Soudu.

B. Intervence třetí strany podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16

4. Intervence třetí strany podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16 slouží stejnému účelu, ale musí být slučitelná se zvláštní povahou řízení podle uvedeného protokolu. Veškerá podání třetích stran použije Soud stejným způsobem jako ve sporném řízení (viz bod 3 výše).

III. Kdo může vstoupit do řízení jako třetí strana podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy?

5. Možnost vstoupit do řízení jako třetí strana má „každá [vysoká] smluvní strana, která není účastníkem řízení“, nebo „každá dotčená osoba, která není stěžovatelem“ (čl. 36 odst. 2 Úmluvy a čl. 44 odst. 3 písm. a) tohoto jednacího řádu). Pojem „každá dotčená osoba“ může zahrnovat a) takzvané „*amici curiae*“ („přátele Soudu“ – viz bod 10 níže) a b) takzvané „zúčastněné třetí strany“ (viz bod 12 níže). Na rozdíl od intervence podle čl. 36 odst. 1 Úmluvy ze strany smluvního státu, jehož je stěžovatel (stěžovatelé) státním příslušníkem, není na intervenci podle čl. 36 odst. 2 právní nárok; je na uvážení Soudu a je možná pouze tehdy, pokud Soud dospěje k závěru, že by byla „v zájmu řádného výkonu spravedlnosti“. Na rozdíl od situace v některých právních řádech se nevyžaduje, aby měla případná třetí strana přímý právní zájem na výsledku věci.

6. Případná třetí strana může mít na věci nepřímý právní zájem, širší zájem na jeho výsledku, nebo na něm dokonce nemusí mít žádný konkrétní zájem. Zájem může záviset na tom, zda se jedná o smluvní stát, *amici curiae* nebo „zúčastněnou třetí stranu“ (viz body 8, 10 a 12 níže).

7. Formálně se nevyžaduje ani to, aby případná třetí strana byla státním příslušníkem smluvního státu

---

1 Procesní pokyn vydaný předsedou Soudem podle článku 32 jednacího řádu Soudu dne 13. března 2023.

nebo v něm měla bydliště či sídlo.

A. Smluvní státy, jejichž státním příslušníkem stěžovatel (stěžovatelé) není (nejsou), a jiné státy

8. Pro smluvní státy jejichž státním příslušníkem stěžovatel (stěžovatelé) není (nejsou), spočívá zájem na intervenci jako třetí strany obvykle v tom, že rozsudky Soudu, ačkoli jsou formálně závazné pouze pro žalovaný smluvní stát (čl. 46 odst. 1 Úmluvy), rovněž ozřejmují a rozvíjejí pravidla stanovená v Úmluvě a protokolech k ní. Smluvní státy, jakožto nositelé povinností vyplývajících z Úmluvy a protokolů k ní, tak mají obvykle oprávněný zájem na tom, aby se vyjádřily k právní otázce, která vyvstala ve věci projednávané Soudem, i když projednávaná stížnost nesměřuje vůči nim.

9. Nesmluvní státy mohou rovněž usilovat o intervenci podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy, neboť mohou rovněž spadat do kategorie „každá dotčená osoba“. Musí k tomu však mít oprávněný důvod.

B. *Amici curiae*

10. Pojem „každá dotčená osoba“ může zahrnovat nevládní organizace, akademické pracovníky, jednotlivce, obchodní společnosti, jiné mezinárodní organizace, jiné orgány Rady Evropy, nezávislé vnitrostátní instituce pro lidská práva atd. Zájem na intervenci pro ně obvykle spočívá v možnosti předkládat podání, která mohou být Soudu nápomocná, a tím podpořit „zájem na řádném výkonu spravedlnosti“. V tomto smyslu se jedná o „přátele Soudu“ („*amici curiae*“).

11. Ačkoli mohou státní orgány – například zákonodárné orgány, soudy nebo místní či regionální orgány – spadat i do kolonky „každá dotčená osoba“, nejsou obvykle považovány za subjekty oprávněné k intervenci. Je tomu tak proto, že v mezinárodních soudních sporech by orgány státu měly být v zásadě zastoupeny jeho ústřední vládou (viz *Assanidze proti Gruzii* [velký senát], č. 71503/01, § 12, ECHR 2004-II). To se týká jak orgánů žalovaného státu, tak orgánů jiného smluvního nebo nesmluvního státu.

C. „Zúčastněné třetí strany“

12. Pojem „každá dotčená osoba“ může zahrnovat i osoby, jejichž zákonná práva mohou být dotčena, i když nepřímo, pokud Soud zjistí porušení Úmluvy nebo protokolů k ní – například protistrana (protistrany) stěžovatele ve vnitrostátním občanskoprávním řízení, které vedlo k podání individuální stížnosti k Soudu, nebo druhý rodič v případech týkajících se svěřeni dětí do péče. V případě těchto „zúčastněných třetích stran“ mohou „zájem [zájmy] spravedlnosti“ vyžadovat, aby byly Soudem slyšeny k otázce, která se může, byť nepřímo, dotknout jejich práv. Obvyklým důvodem, proč si tyto strany přejí vstoupit do řízení, je skutečnost, že zjištění porušení ze strany Soudu může vést k a) obnově vnitrostátního řízení, které vyústilo ve věc projednávanou Soudem, nebo b) jiným individuálním opatřením k výkonu rozsudku Soudu, která mohou mít přímý dopad na jejich vnitrostátní právní postavení.

IV. Kdo může vstoupit do řízení jako třetí strana podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16?

13. V řízení podle Protokolu č. 16 podává žádost o posudek soud smluvního státu, přičemž žádost se musí týkat věci dosud projednávané tímto soudem (čl. 1 odst. 1 a 2 Protokolu č. 16). Kromě toho má posudek Soudu, ačkoli není závazný (článek 5 Protokolu č. 16), příslušnému vnitrostátnímu soudu poskytnout vodítko pro uplatňování Úmluvy nebo protokolů k ní, a tím ovlivnit další postup a výsledek vnitrostátní věci, v souvislosti s níž byl vydán. Z toho vyplývá, že účastníci tohoto vnitrostátního řízení mají zvláštní postavení a běžně by měli mít možnost vstoupit do řízení před Soudem jako třetí strany (čl. 94 odst. 3 tohoto jednacího řádu), i když se jedná o státní orgány. Praxe Soudu je taková, že jsou k tomu systematicky vyzýváni.

14. Každý smluvní stát nebo jiná „osoba“ mohou být rovněž vyzváni, aby vstoupily do řízení jako třetí strana (čl. 3 druhá věta Protokolu č. 16 a čl. 44 odst. 7 ve spojení s čl. 44 odst. 3 písm. a) tohoto jednacího řádu), nebo jim to může být povoleno. Důvody, které je vedou k tomu, aby žádaly o

intervenci, jsou obvykle podobné těm, které vedou k intervenci podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy.

V. Kdy je k intervenci třetí strana vyzvána nebo je jí povolena?

15. K intervenci podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16 je třetí strana vyzvána nebo je jí povolena pouze tehdy, pokud Soud dospěje k závěru, že by to bylo „v zájmu řádného výkonu spravedlnosti“ (čl. 36 odst. 2 Úmluvy; čl. 3 druhá věta Protokolu č. 16 a čl. 44 odst. 3 písm. a) tohoto jednacího řádu).

16. Soud od účastníků řízení nevyžaduje stanovisko k rozhodnutím, zda třetí stranu k intervenci vyzvat nebo jí intervenci povolit.

VI. Zastoupení třetích stran

17. Je-li třetí stranou smluvní stát, musí být zastoupen svým zmocněncem, kterému mohou být nápomocni advokáti nebo poradci (článek 35 tohoto jednacího řádu). Jiné třetí strany, které vstupují do řízení podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16, nemusí být zastoupeny v žádné fázi řízení.

Pokud se třetí strana rozhodne nechat se zastupovat, vztahuje se na ni stejný zákaz jako na účastníka řízení ohledně zastupování bývalým soudcem Soudu, současným soudcem *ad hoc* nebo osobou uvedenou na aktuálním seznamu osob, které smluvní strana určila jako osoby způsobilé vykonávat funkci soudce *ad hoc* (viz čl. 4 odst. 2 a čl. 29 odst. 1 písm. a) *in fine* a c) *in fine* tohoto jednacího řádu).

18. Ke společnému zastupování třetích stran při jednáních viz bod 43 níže.

VII. Jaký je rozsah intervence třetí strany?

19. Třetí straně, která vstoupí do řízení podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16, se obvykle povoluje pouze předložení písemného vyjádření. Účastnit se jednání a vznášet ústní návrhy může pouze „za výjimečných okolností“ (čl. 44 odst. 3 písm. a) tohoto jednacího řádu).

V případě intervence třetí strany v rámci vyšetřování podle přílohy tohoto jednacího řádu se třetí strana může „účastnit vyšetřovacího úkonu“ (čl. A1 odst. 6 přílohy tohoto jednacího řádu). Povaha a rozsah této účasti závisí na tom, jaký konkrétní vyšetřovací úkon se provádí: předložení listinných důkazů, výslech svědka nebo znalce nebo provedení šetření či vyšetřování na místě. Třetí strana může žádat výslech svědka nebo znalce, ale vyhovění této žádosti je na uvážení Soudu (čl. A1 odst. 1 ve spojení s čl. A5 odst. 6 tohoto jednacího řádu). Předseda senátu nebo delegáti provádějící vyšetřování mohou stanovit podmínky účasti třetí strany a tuto účast omezit, nejsou-li podmínky dodrženy (čl. A1 odst. 6 a čl. A4 odst. 1 tohoto jednacího řádu).

VIII. Fáze řízení před Soudem, kdy je možná intervence třetí strany, a lhůty pro podání návrhu na povolení intervence

A. Ve sporném řízení podle článku 33 nebo 34 Úmluvy

20. Ve sporném řízení podle článku 33 nebo 34 Úmluvy je možná intervence třetí strany:

(a) Poté, co je žalovanému smluvnímu státu doručeno oznámení o stížnosti (nebo její části) (čl. 44 odst. 3 písm. a) tohoto jednacího řádu). Lhůta pro podání návrhu na povolení intervence za tohoto stavu činí dvanáct týdnů a začíná běžet od okamžiku, kdy je v databázi judikatury Soudu HUDOC zveřejněna informace o tom, že žalované smluvní straně bylo doručeno oznámení o stížnosti (čl. 44 odst. 3 písm. b) tohoto jednacího řádu). V některých případech však může předseda senátu stanovit kratší nebo delší lhůtu (čl. 44 odst. 3 písm. b) *in fine* tohoto jednacího řádu).

(b) V průběhu jednání před senátem (čl. 44 odst. 3 písm. a) *in fine* tohoto jednacího řádu). Je možná pouze ve „výjimečných případech“ (tamtéž). Žádosti o povolení zúčastnit se jednání před senátem musí

být podány nejpozději čtyři týdny od zveřejnění informace o rozhodnutí senátu konat ústní jednání na internetových stránkách Soudu (čl. 44 odst. 3 písm. b) tohoto jednacího řádu).

(c) Poté, co senát rozhodne o vzdání se pravomoci ve prospěch velkého senátu (čl. 44 odst. 3 písm. a) tohoto jednacího řádu). Lhůta činí opět dvanáct týdnů a začíná běžet dnem zveřejnění informace o rozhodnutí senátu o vzdání se pravomoci na internetových stránkách Soudu (tamtéž). V některých případech však může předseda velkého senátu stanovit kratší nebo delší lhůtu (čl. 44 odst. 3 písm. b) *in fine* ve spojení s čl. 71 odst. 1 tohoto jednacího řádu).

(d) Poté, co kolegium velkého senátu přijme žádost účastníka řízení o postoupení věci velkému senátu (čl. 44 odst. 4 písm. a) tohoto jednacího řádu). Lhůta činí opět dvanáct týdnů a začíná běžet dnem zveřejnění informace o rozhodnutí kolegia o přijetí žádosti na internetových stránkách Soudu (tamtéž). V některých případech však může předseda velkého senátu stanovit kratší nebo delší lhůtu (čl. 44 odst. 3 písm. b) *in fine* ve spojení s čl. 71 odst. 1 tohoto jednacího řádu).

(e) V průběhu vyšetřování prováděného Soudem (čl. A1 odst. 6 přílohy tohoto jednacího řádu). Lhůtu stanoví předseda senátu (tamtéž).

21. Intervence třetí strany v řízení před kolegiem, který podle článku 43 Úmluvy rozhoduje o přijetí žádosti o postoupení věci velkému senátu, není možná. Viz též bod 42 níže.

B. V řízení o vydání posudku podle Protokolu č. 16

22. V řízení o vydání posudku podle Protokolu č. 16 je intervence třetí strany možná poté, co kolegium pěti soudců velkého senátu žádost o vydání posudku přijme (čl. 3 druhá věta Protokolu č. 16). Účastníci vnitrostátního řízení se obvykle k intervenci vyzývají, (čl. 94 odst. 3 tohoto jednacího řádu; viz též bod 13 výše), a proto nemusí žádat o to, aby jim byla intervence povolena. Pro jiné třetí osoby činí lhůta pro podání žádosti o intervenci obvykle osm týdnů a začíná běžet dnem, kdy byla na internetových stránkách Soudu zveřejněna informace, že kolegium rozhodlo o přijetí žádosti (čl. 44 odst. 7 ve spojení s čl. 44 odst. 4 písm. a) tohoto jednacího řádu).

23. Intervence třetí strany před kolegiem, který rozhoduje o přijetí žádosti podle Protokolu č. 16, možná není.

C. Dodržení lhůt

24. Pro účely dodržení výše uvedených lhůt je rozhodným dnem potvrzené datum odeslání žádosti o intervenci, nebo, není-li takové datum, datum jejího doručení do Kanceláře (čl. 38 odst. 2 tohoto jednacího řádu). Potenciálním třetím stranám se však důrazně doporučuje, aby nečekaly na konec příslušné lhůty a požádaly o povolení co nejdříve.

D. Účinky povolení intervence třetí strany

25. Povolení intervence třetí strany v řízení v podobě písemného vyjádření zůstává v platnosti ve všech následujících fázích řízení před Soudem (například povolení udělené v průběhu řízení před senátem zůstává v platnosti i v řízení před velkým senátem). Viz též body 41 a 42 níže.

IX. Jazyk, obsah a způsob podání žádosti o povolení intervence třetí strany

A. Jazyk

26. Žádost o povolení intervence musí být podána v jednom z úředních jazyků Soudu, v angličtině nebo ve francouzštině (čl. 44 odst. 3 písm. b) tohoto jednacího řádu). Prvotní žádost však může být podána v jednom z úředních jazyků smluvních států (čl. 44 odst. 3 písm. b) ve spojení s čl. 34 odst. 4 tohoto jednacího řádu). V takovém případě musí následovat překlad do jednoho z úředních jazyků Soudu, který musí být předložen ve lhůtě stanovené předsedou senátu (nebo velkého senátu) (čl. 34 odst. 4 písm. b) tohoto jednacího řádu).

B. Obsah

27. Žádost musí být stručná, obvykle nesmí být delší než dvě strany. Musí obsahovat název a číslo věci, již se týká, a dostatečné informace o:

- (a) potenciální třetí straně;
- (b) veškerých vazbách této potenciální třetí strany na některého z účastníků řízení;
- (c) důvodech, proč si potenciální třetí strana intervenci přeje;
- (d) případně zvláštní znalosti potenciální třetí strany o otázce nebo otázkách, které v dané věci vyvstávají;
- (e) bodu, ke kterému (bodům, ke kterým) chce potenciální třetí strana předložit své podání, a pokud možno důvody, proč se domnívá, že toto vyjádření bude pro Soud užitečné a odlišné od stanovisek účastníků řízení nebo jiných třetích stran, a
- (f) tom, zda třetí strana navrhuje předložit písemné vyjádření, zúčastnit se jednání nebo obojí.

Všechny tyto údaje jsou nezbytné k tomu, aby Soud mohl posoudit, zda by bylo „v zájmu řádného výkonu spravedlnosti“ intervenci povolit.

C. Způsob podání

28. Žádost musí být podána písemně (čl. 44 odst. 3 písm. b) tohoto jednacího řádu) a zaslána poštou nebo faxem a poštou. Podání e-mailem se nepřipouští (body 3 a 4 praktického pokynu pro písemná podání).

X. Písemné vyjádření třetí strany**A. Lhůta pro předložení**

29. Písemné vyjádření třetí strany by mělo být předloženo ve lhůtě stanovené předsedou senátu (nebo velkého senátu) (čl. 44 odst. 5 tohoto jednacího řádu). Tato lhůta je obvykle stanovena v přípisu, kterým se třetí straně oznamuje, že jí bylo uděleno povolení k intervenci.

30. Pro účely dodržení výše uvedených lhůt je rozhodným dnem potvrzené datum odeslání písemného vyjádření, nebo, není-li takové datum, datum jeho doručení do Kanceláře (čl. 38 odst. 2 tohoto jednacího řádu)

B. Jazyk

31. Písemné vyjádření třetí strany musí být předloženo v jednom z úředních jazyků Soudu, tj. v angličtině nebo francouzštině (čl. 44 odst. 6 tohoto jednacího řádu). Vedlejší účastníci řízení mohou požádat o povolení používat jeden z úředních jazyků smluvních států (čl. 34 odst. 4 písm. a) ve spojení s čl. 34 odst. 4 písm. d) tohoto jednacího řádu). V takovém případě musí předložit překlad svého písemného vyjádření do angličtiny nebo francouzštiny ve lhůtě stanovené předsedou senátu (nebo velkého senátu) (čl. 34 odst. 4 písm. b) bod i) ve spojení s čl. 34 odst. 4 písm. d) tohoto jednacího řádu).

C. Forma a obsah

32. Na každou výzvu k intervenci podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy nebo podle článku 3 Protokolu č. 16 nebo povolení takové intervence se vztahují podmínky stanovené předsedou senátu (nebo velkého senátu) (čl. 44 odst. 5 a 7 tohoto jednacího řádu).

33. Soud v praxi obvykle stanoví níže uvedené podmínky pro formu písemného vyjádření třetích stran:

- (a) musí obsahovat název a číslo věci, již se týká;
- (b) musí být opatřeno nadpisem, ze kterého jasně vyplývá, že bylo vyhotoveno třetí stranou, a který uvádí totožnost této třetí strany;

- (c) nesmí přesáhnout deset stran (omezení počtu stran se nevztahuje na případné přílohy, které však nesmí být pokračováním samotného vyjádření);
  - (d) musí být psáno na stroji černým písmem na bílém pozadí, ve formátu A4 a s okrajem nejméně 3,5 cm;
  - (e) jeho text musí mít v těle dokumentu velikost písma nejméně 12 bodů a v poznámkách pod čarou 10 bodů;
  - (f) stránky musí být očíslovány nepřetržitou řadou;
  - (g) musí být rozděleno do číslovaných odstavců;
  - (h) citace delší než padesát slov musí být odsazeny a
  - (i) musí obsahovat odkaz na každý dokument nebo důkaz, který je v něm uveden, a na veškeré přílohy.
34. Soud v praxi obvykle stanoví níže uvedené podmínky pro obsah takového písemného vyjádření:
- (a) Vyjádření smluvního státu nebo nesmluvního státu, který vstoupí do řízení podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy, by se mělo týkat pouze těch aspektů věci, které mají v dané věci význam pro jeho zájmy.
  - (b) Vyjádření *amici curiae* by se nemělo týkat konkrétních okolností věci ani přijatelnosti stížnosti či odůvodněnosti jako takové; mělo by se naopak zabývat obecnými otázkami, které věc vyvolává, obvykle na základě zvláštních znalostí nebo zkušeností třetí strany.
  - (c) Vyjádření „zúčastněné třetí strany“ by se mělo týkat pouze skutkových a právních aspektů věci, které souvisejí s jejím konkrétním zájmem.
35. Ve věcech, v nichž byla intervence povolena dvěma či více třetím osobám, může Soud těmto osobám nařídit, aby podaly společné písemné vyjádření a nečinily tak jednotlivě.

D. Způsob podání

36. Písemné vyjádření třetí strany a veškeré jeho přílohy musí být předloženy ve třech vyhotoveních zaslaných poštou nebo v jednom vyhotovení zaslaném faxem, které se následně doplní o tři vyhotovení zaslaná poštou. Podání e-mailem se nepřipouští (body 3 a 4 praktického pokynu pro písemná podání).

E. Důsledky nedodržení výše uvedených podmínek

37. Nejsou-li výše uvedené podmínky splněny, může předseda senátu (nebo velkého senátu) odmítnout zařadit písemné vyjádření třetí strany do spisu (čl. 44 odst. 5 tohoto jednacího řádu), případně může třetí straně uložit, aby předložila nové písemné vyjádření, které bude s těmito podmínkami v souladu.

F. Právo účastníků řízení (ve sporném řízení) nebo dožadujícího soudu (v řízení o vydání posudku) na repliku

38. Ve sporném řízení se písemné vyjádření třetí osoby zasílá účastníkům řízení, kteří mají právo za podmínky, včetně lhůt, stanovených předsedou senátu (nebo velkého senátu) předložit repliku v podobě písemného stanoviska nebo případně reagovat v průběhu jednání (čl. 44 odst. 6 tohoto jednacího řádu). V praxi jsou účastníci řízení často vyzýváni, aby repliku zahrnuli do svého stanoviska k přijatelnosti nebo k odůvodněnosti.

39. V řízení o vydání posudku se písemné vyjádření třetí strany (včetně účastníků vnitrostátního řízení) zasílají dožadujícímu soudu, který se k němu může vyjádřit (čl. 94 odst. 5 tohoto jednacího řádu).

40. Třetí strany nemají právní nárok na reakci na stanovisko nebo vyjádření učiněné v reakci na jejich písemné vyjádření.

G. Písemné vyjádření předložené již v předchozí fázi řízení

41. Pokud třetí osoba vstoupila do řízení před senátem, který se poté vzdá své pravomoci ve prospěch velkého senátu, nebo je věc postoupena velkého senátu kolegiem, je písemné vyjádření této třetí

strany určené senátu obvykle součástí spisu předloženého velkému senátu. Soud se však může třetí strany dotázat, zda si přeje předložit velkému senátu nové písemné vyjádření.

42. Naproti tomu písemné vyjádření třetí strany, včetně třetí strany, které byla povolena intervence v řízení před senátem, se nepředkládá kolegiu velkému senátu, když rozhoduje podle článku 44 Úmluvy o přijetí žádosti o postoupení věci velkému senátu.

XI. Ústní přednesy třetí strany při slyšení

43. Pokud je třetí straně výjimečně povolena účast na jednání, je toto povolení obvykle podmíněno tím, že ústní přednes třetí strany nebude trvat déle než deset minut. Pokud je dvěma či více třetím stranám (zejména smluvním státům) povolena účast na jednání, mohou být požádány, aby určily jednoho nebo dva řečníky, kteří učiní ústní přednes jménem všech společně. Všechny tyto podmínky jsou stanoveny s cílem zajistit procesní rovnost stran, která nesmí být narušena povolením třetí straně účastnit se jednání.

44. Na obsah ústního přednesu třetí strany při jednání se vztahují stejné podmínky jako na obsah písemného vyjádření třetí strany (viz bod 34 výše).

XII. Různé otázky

A. Spravedlivé zadostiučinění (zejména náklady a výdaje)

45. Třetím stranám nelze přiznat spravedlivé zadostiučinění. To vyplývá ze znění článku 41 Úmluvy, podle něhož lze spravedlivé zadostiučinění přiznat pouze „poškozené straně“, tj. stěžovateli nebo osobám, které stížnost podaly jménem stěžovatele. To zejména znamená, že třetí strany musí nést své vlastní náklady a výdaje.

46. Otázka nákladů a výdajů vzniklých účastníkovi vnitrostátního řízení, který byl vyzván, aby vstoupil do řízení jako třetí strana podle čl. 3 druhé věty Protokolu č. 16 v řízení o vydání posudku, je vyhrazena vnitrostátnímu soudu smluvního státu, který žádost o posudek podal, přičemž vnitrostátní soudy o této otázce rozhodnou v souladu s právními předpisy a praxí tohoto smluvního státu (čl. 95 odst. 1 tohoto jednacího řádu).

47. Třetí straně může být uloženo, aby nahradila náklady spojené s účastí svědka, znalce nebo jiné osoby předvolané na její žádost v rámci vyšetřování prováděného Soudem (čl. A5 odst. 6 přílohy tohoto jednacího řádu).

B. Právní pomoc

48. Třetí strany, které vstoupí do sporného řízení podle článků 33 nebo 34 Úmluvy, nemají právo na právní pomoc od Soudu; toto právo mají pouze stěžovatelé (článek 105 tohoto jednacího řádu).

49. Totéž platí pro třetí strany, které vstoupí do řízení o vydání posudku podle Protokolu č. 16, s výjimkou účastníků vnitrostátního řízení, pokud je Soud k intervenci vyzve. V takovém případě mohou požádat Soud o právní pomoc, pokud nemají dostatečné prostředky k pokrytí veškerých nákladů spojených s jejich účastí v řízení před Soudem nebo jejich části (čl. 95 odst. 2 tohoto jednacího řádu).

C. Právo třetích stran na informace o následném rozsudku, rozhodnutí nebo posudku Soudu a jejich kopii

50. Všechny třetí strany jsou informovány o následném rozsudku, rozhodnutí nebo posudku Soudu a zasílá se jim jejich kopie (čl. 56 odst. 2, čl. 77 odst. 3 a čl. 94 odst. 10 tohoto jednacího řádu). To platí i pro rozsudky ohledně výkladu podle čl. 46 odst. 3 Úmluvy a pro rozhodnutí v řízení o nesplnění povinnosti podle čl. 46 odst. 5 Úmluvy (články 99 a 104 tohoto jednacího řádu).

Vyloučení soudců¹

I. Souvislosti

1. Zachování nezávislosti a nestrannosti soudců má zásadní význam pro dodržování zásad právního státu, ochranu lidských práv a zajištění spravedlivého a nestranného výkonu spravedlnosti. To je také jedna z klíčových zásad charakterizujících řízení před Evropským soudem pro lidská práva, která je zakotvena v řadě právně závazných ustanovení.
2. Podle článku 21 Úmluvy nesmí soudci během svého funkčního období vykonávat žádnou činnost, která by byla neslučitelná s jejich nezávislostí nebo nestranností.
3. V zájmu jasného a transparentního uplatňování požadavku stanoveného v článku 21 Úmluvy Soud v červnu 2021 aktualizoval usnesení o soudcovské etice, které stanoví řadu pravidel týkajících se bezúhonnosti, nezávislosti, nestrannosti soudců, omezení jejich svobody projevu, jiných činností, přijímání laskavostí, výhod, vyznamenání a poct. Podle bodu III tohoto usnesení soudci vykonávají svou funkci nestranně, dbají na zdání nestrannosti, vyhýbají se střetu zájmů, včetně situací v rámci Soudu i mimo něj, které mohou být důvodně vnímány jako situace, jež střet zájmů vyvolávají. Soudci se nesmí podílet na projednávání věci, na níž mají osobní zájem. Zdrží se jakékoli činnosti, projevů a sdružování, které by mohly být považovány za nepříznivě ovlivňující důvěru veřejnosti v jejich nestrannost. Některá ustanovení usnesení se vztahují i na bývalé soudce.
4. Další záruky týkající se nezávislosti a nestrannosti lze nalézt v čl. 26 odst. 3 Úmluvy a v čl. 27A odst. 3 jednacího řádu Soudu, podle něhož soudce nesmí zasedat jako samosoudce ve věcech týkajících se státu, který je smluvní stranou, za který byl zvolen nebo jehož je státním příslušníkem. Článek 13 dále stanoví, že soudci nemohou předsedat ve věcech, v nichž je účastníkem řízení stát, jehož jsou státními příslušníky nebo za který byli zvoleni. Článek 24 odst. 5 písm. c) vylučuje účast soudce zvoleného za stát, který je smluvní stranou, nebo jeho státního příslušníka v kolegiu, který posuzuje žádost o postoupení věci velkému senátu týkající se věci proti tomuto státu.
5. Hmotněprávní kritéria pro nemožnost soudce zasedat v konkrétní věci, jakož i základní procesní rámec, který mají jednotně uplatňovat všechny formace Soudu ve všech věcech, jsou stanoveny v článku 28 jednacího řádu Soudu, jehož cílem je zajistit důsledné uplatňování zásady soudcovské nestrannosti. Článek 28 jednacího řádu Soudu bylo pozměněn a dále posílen plénem Soudu v prosinci 2023.
6. Účelem tohoto praktického pokynu je upřesnit způsoby stanovené v tomto článku, které mimo jiné zajišťují praktickou a účinnou možnost účastníků řízení vznést jakékoli pochybnosti o nestrannosti soudce a postup, který je třeba v takových případech dodržet.

II. Odstoupení soudců z vlastního podnětu

7. To, zda bude soudce ve věci rozhodovat, není v zásadě věcí jeho vlastního uvážení; je to věcí jeho povinnosti. Článek 28 odst. 1 jednacího řádu Soudu proto opakuje povinnost soudce zasedat v zásadě ve všech věcech, které mu byly přiděleny.
8. Důvody, pro které soudce nemůže zasedat v konkrétní věci, jsou uvedeny v čl. 28 odst. 2 Jednacího řádu Soudu. Patří mezi ně mimo jiné jakýkoliv případ, kdy dotyčný soudce může mít osobní (manželský, rodičovský nebo jiný) zájem, v němž dříve jednal (v jakékoli funkci, např. soudce, účastníka řízení, zástupce nebo jiné) nebo k němuž vyjádřil veřejné stanovisko.

---

¹ Procesní pokyn vydaný předsedou Soudu podle článku 32 jednacího řádu Soudu dne 22. ledna 2024.

9. V případech, kdy se soudce domnívá, že z některého z důvodů vyjmenovaných v čl. 28 odst. 2 jednacího řádu Soudu nemůže v určité věci zasedat, oznámí své obavy předsedovi sekce / předsedovi velkého senátu a vysvětlí příslušné důvody. Je na předsedovi sekce / předsedovi velkého senátu, aby rozhodl, zda situace vyvolává zdání podjatosti, a v případě, že ano, aby vyhověl žádosti soudce o odstoupení z konkrétní věci. V případě pochybností může předseda sekce / předseda velkého senátu předložit věc senátu / velkému senátu k projednání a rozhodnutí (čl. 28 odst. 3).

III. Externí žádost o vyloučení

10. Podle ustálené praxe Soudu je účastníkům řízení, tj. stěžovateli (stěžovatelům) a žalované vládě (vládám), umožněno vznést námitku podjatosti soudce jmenovaného k projednání jejich věci¹. V souladu s touto praxí nyní čl. 28 odst. 4 jednacího řádu Soudu jasně stanoví, že účastníci řízení - tj. stěžovatel (stěžovatelé) a žalovaná vláda (vlády) - mohou požádat o vyloučení kteréhokoli soudce Soudu přiděleného k projednání jejich věci (externí žádost). Žádost o vyloučení soudce ze strany jiné osoby, státu nebo subjektu, které nejsou účastníky konkrétního projednávaného případu, není přípustná. To neznamená, že informace, které se Soud dozví, nebudou v odůvodněných případech zohledněny.

11. Pokud soudce, jehož nestrannost je jednou ze stran zpochybňována, uzná důvody uvedené v externí žádosti o vyloučení a chce se okamžitě vzdát účasti na projednávání dané věci, použije se postup předepsaný pro žádosti o vyloučení soudce z vlastního podnětu (viz výše bod II).

12. Ve všech ostatních případech se o externích žádostech o vyloučení rozhoduje následujícím způsobem.

13. Ve všech věcech přidělených výboru nebo senátu vyslechne senát sekce, které byla věc přidělena, stanovisko dotčeného soudce k žádosti o vyloučení. Poté senát o žádosti jedná a hlasuje bez přítomnosti soudce, jehož nestrannost je zpochybňována.

14. Obdobně ve věcech velkého senátu si příslušná formace velkého senátu nejprve vyslechne stanovisko soudce, jehož nestrannost je zpochybňována, a poté projedná a hlasuje o externí žádosti o vyloučení bez přítomnosti tohoto soudce.

15. O žádostech o vyloučení ve věcech, které má rozhodovat samosoudcovská formace, rozhoduje předseda Soudu, tj. tentýž orgán, který jmenuje jednotlivé soudce jako samosoudce ve vztahu k jedné nebo více smluvním stranám.

16. Ve všech případech je strana, která o vyloučení požádala, o rozhodnutí Soudu včas písemně informována a zmínka o případném rozhodnutí o vyloučení je řádně zaznamenána v rozsudku nebo rozhodnutí Soudu.

17. Soud rovněž vede evidenci případů, v nichž se soudce vzdá funkce z vlastního podnětu, a případů, v nichž obdržel externí žádosti o vyloučení funkce, a rozhodnutí, která byla v souvislosti s nimi přijata.

IV. Forma a načasování žádosti o vyloučení

18. Každá externí žádost o vyloučení musí být řádně odůvodněna a předložena Soudu písemně v jednom z úředních jazyků, jak je stanoveno v článku 34 Jednacího řádu Soudu. Taková žádost by měla být podána, jakmile se dotčený účastník řízení dozví o existenci některého z důvodů uvedených v čl. 28

---

¹ Viz například *Kypr proti Turecku* [velký senát], č. 25781/94, § 8, ECHR 2001-IV; *Lekić proti Slovinsku* [velký senát], č. 36480/07, § 4, 11. prosince 2018; a *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd a ostatní proti Gruzii*, č. 16812/17, § 6, 18. července 2019.

odst. 2 Jednacího řádu Soudu, které vedou k tomu, že konkrétní soudce nemůže v dané věci zasedat.

19. Pro podání takových externích žádostí není stanovena žádná lhůta, neboť Soud objasnil, že odpovědnost za provádění článku 28, a zejména zásady objektivní nestrannosti, nelze ponechat pouze na iniciativě stran¹. Ačkoli však může být v případech, kdy to odůvodňují zvláštní okolnosti případu, přiznána flexibilita, Soud zajistí, aby postup pro vyloučení nebyl zneužíván (viz dále níže).

20. Pro stěžovatele to obvykle znamená, že by měli žádost o vyloučení podat co nejdříve. O vyloučení mohou požádat i v pozdější fázi řízení, například pokud se mezitím ujme funkce nový soudce nebo je v jejich věci jmenován soudce *ad hoc*. V ideálním případě by měla žalovaná vláda vznést případné obavy z podjatosti již při podání stanoviska k Soudu, a teprve výjimečně poté.

V. Formace rozhodující ve věci

21. Aby měli účastníci řízení reálnou a účinnou možnost vznést případnou obavu o nestrannost konkrétního soudce ještě před projednáním jejich věci, musí mít možnost vědět, kteří soudci budou pravděpodobně o jejich věci rozhodovat. Vzhledem k množství věcí, kterými se Soud zabývá, a jeho pracovním metodám není možné účastníky řízení předem informovat o jménech soudců, kteří budou rozhodovat v každé věci. Takové oznámení je možné a systematicky se provádí pouze ve věcech velkého senátu.

22. Soud však s cílem zajistit co největší transparentnost a přístupnost soudního řízení před ním zveřejňuje on-line úplné seznamy různých soudních formací působících v rámci každé z jeho pěti sekcí, včetně seznamu samosoudců určených státem, čímž účastníkům řízení ve většině případů umožňuje předem určit soudce, kteří budou s největší pravděpodobností rozhodovat v jejich věci.

23. V praxi to znamená, že všichni stěžovatelé mohou nahlédnout do seznamu samosoudců určených k rozhodování věci proti jedné nebo více žalovaným smluvním stranám. Mají tak možnost předem zjistit, který soudce bude pravděpodobně rozhodovat jejich věc, pokud to není oznámeno žalované smluvní straně podle čl. 54 odst. 2 písm. b) jednacího řádu Soudu.

24. Pokud jde o věci, které byly žalované smluvní straně oznámeny podle čl. 54 odst. 2 písm. b) jednacího řádu Soudu, jsou účastníci řízení nejpozději v tomto okamžiku informováni o přidělení jejich věci do určité sekce. Mohou nahlédnout do veřejně dostupných seznamů senátů a výborů působících v rámci dotyčné sekce, aby si ověřili případnou soudní formaci, které může rozhodovat o jejich věci. Pokud se domnívají, že by se konkrétní soudce neměl podílet na rozhodování jejich věci z některého z důvodů uvedených v článku 28 Jednacího řádu Soudu, mohou požádat o jeho vyloučení a uvést řádně vysvětlené důvody.

25. Pokud byl ve věci proti smluvní straně jmenován soudce *ad hoc*, jsou o tom strany informovány dopisem, jakmile k takovému jmenování dojde. Poté mohou požádat o vyloučení soudce *ad hoc* ze stejných důvodů a stejným postupem podle článku 28 Jednacího řádu Soudu.

VI. Výjimečné možnosti po vydání rozhodnutí ve věci

26. Mohou nastat velmi vzácné situace, kdy účastníci řízení neměli objektivní možnost vědět, který soudce (soudci) se bude podílet na rozhodování jejich věci.

27. Pokud jde o rozsudky, podle článku 80 jednacího řádu soudu mohou účastníci řízení požádat o revizi rozsudku v případě, že vyjde najevo skutečnost, která by svou povahou mohla mít rozhodující vliv a která v době vydání rozsudku nebyla Soudu známa a nemohla být této straně rozumně známa.

---

¹ Viz *X proti České republice* (revize), č. 64886/19, § 15, 30. března 2023.

Vzhledem k zásadě konečnosti rozsudků podle článku 44 Úmluvy a vzhledem k tomu, že zpochybňuje konečnou povahu rozsudků Soudu, je revize, která není upravena v Úmluvě, ale byla zavedena jednacím řádem Soudu, výjimečným postupem. Žádosti o revizi rozsudků proto podléhají přísné kontrole (viz *Pardo proti Francii* (revize – přijatelnost), č. 13416/87, 10. července 1996, § 21). Jak dokládá nedávná judikatura Soudu, možnost revize může zahrnovat otázky nestrannosti (viz *X proti České republice* (revize), č. 64886/19, 30. března 2023, § 7–21). Imperativ důsledně uplatňovat zásadu objektivní nestrannosti může výjimečně vyžadovat revizi rozsudku Soudu, pokud se prokáže, že existují důvody pro neschopnost soudce zasedat.

28. Současně není možné žádat o revizi ve vztahu k rozhodnutím o nepřijatelnosti, která jsou ze své povahy konečná a nelze se proti nim odvolat. V takových situacích je nicméně možné, aby Soud věc znovu otevřel. Ačkoli Úmluva ani jednací řád Soudu takovou obnovu výslovně nestanoví, podle své judikatury má Soud za zcela výjimečných okolností, kdy došlo ke zjevnému faktickému omylu nebo k chybě v posouzení příslušných požadavků přijatelnosti, v zájmu spravedlnosti inherentní pravomoc obnovit věc, která byla prohlášena za nepřijatelnou, a napravit takové chyby (viz například *Boelens a ostatní proti Belgii* (rozh.), č. 20007/09 a další, 11. září 2012, § 21). Nelze vyloučit, že se taková pochybení mohou týkat i nestrannosti soudce.

29. Je však důležité zdůraznit, že ani jedna z těchto cest není k dispozici jako opravný prostředek proti rozsudkům nebo rozhodnutím Soudu. Jak bylo popsáno výše, mají být použity pouze za těch velmi vzácných a výjimečných okolností, kdy účastníci řízení nemohli vědět, že jejich věc bude rozhodovat konkrétní soudce a že nemůže zasedat z některého z důvodů uvedených v článku 28 jednacího řádu Soudu. Soud pečlivě přezkoumá všechny žádosti vzbuzující pochybnosti o nestrannosti předložené po vydání rozhodnutí ve věci. Dbá na to, aby k případným zneužívajícím, neseriózním, šikanózním nebo nepodloženým stížnostním námitkám v tomto ohledu nebylo přihlíženo (viz obdobně čl. 36 odst. 4 písm. b) jednacího řádu Soudu).